

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 100 lir

Leto XXX. Št. 124 (8830)

TRST, nedelja, 26. maja 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

Deseti kongres ZKJ

V sakratni kongres jugoslovanskih komunistov močno pritegne pozornost vse mednarodne javnosti. Vzrok temu je vsekakor dejstvo, da pomeni kongres vsakokrat izjemno pomemben dogodek za sam notranji razvoj Jugoslavije, pomeni hkrati pa tudi sprico samorazniške poti jugoslovanskega socializma — značilen in izviran prispevek k splošnemu komunističnemu in delavskemu gibanju po svetu. Dodati kaže še to, da je Zveza komunistov Jugoslavije pobudnik in navdihovalec samosvoje in predvsem zelo zavzete mednarodne dejavnosti Jugoslavije v krogu nevtrčnih sil.

Na dosedanjih kongresih so jugoslovanski komunisti odločili o zelo pomembnih usmeritvah svoje države, ki so pustile globoke sledove tudi na stanje v mednarodnem delavskem gibanju. Vzemimo na primer zgodovinski pomen odločitve Zveze komunistov Jugoslavije, da si v hudem spopadu z birokratskimi silami znotraj komunističnega gibanja izbojuje pravico do samostojne poti v socializem, kar se je v minulih letih izoblikovalo v uresničenju samopravne socialistične družbe v Jugoslaviji. Prav tako so bili jugoslovanski komunisti tisti, ki so vodili bitko za prevlado načel o enakopravnosti vseh partij, o sodelovanju med partijami ne glede na razlike, o nevmesšanju v notranje zadeve drugih partij in podobno.

Zveza komunistov je utrla Jugoslaviji neblokovsko smer mednarodnega delovanja v krogu nevtrčnih sil. Vse to pa so bila dejanja, ki niso mogla ostati neopazna in brez vpliva na celotno stanje v sodobnem delavskem gibanju. Sedenji deseti kongres, ki prihaja po vseh že opravljenih republiških kongresih in pokrajinskih konferencah, bo nosil prav tako označbe pomembne prelomnice v razvoju Jugoslavije. Kongres prihaja v času, ko sta jugoslovanska zveza komunistov in celotna družba preživeli in premagali obdobje hudih notranjih težav, ki so se izražale bodisi v obliki poudarjenih potavov nacionalizma, pojavov odpuščanja, pojavov oziroma poskusov frakcij znotraj zveze komunistov, šibkosti v idejni in politični pravosti članstva in podobno.

Jugoslovanska družba je šla skozi obdobje notranjega izčiščenja po znanem pismu T. ta in partijskega vodstva, ki je do sedaj rodilo vidne sadove. Na deseti kongres prihaja zveza komunistov na znotraj u

trjena in enotna, Jugoslavija pa je prav v sedanjem času po kazala vidno trdnost in močne združevalne težnje vseh plasti družbe zlasti vseh narodov in narodnosti, kar se je pokazalo še posebej ob nedavnih pogostih in vsakršnih oblikah pri tiska od zunaj na Jugoslavijo. Kongres bo nedvomno potrdil vse spremembe, ki so izražene ne le v splošni družbeno-politični in idejni naravnosti notranjega življenja Jugoslavije, pač pa tudi v vsebini nove ustave, katere temeljno bistvo je v zagotovitvi delavskemu razredu njegove vplivne in odločilne moči nad celotnim gospodarskim in družbenim razvojem.

Končno, kongres bo nudil tudi priložnost za temeljitejšo analizo in oceno vsega mednarodnega gibanja, vseh novih pojavov v sodobnem svetu in v delovanju nevtrčnih držav kamor sodi Jugoslavija. Mednarodno zanimanje za deseti kongres se kaže med drugim tudi v prijavi velikega števila, nad 90, tujih delegacij, predstavnikov komunističnih in drugih delavskih strank, osvobodilnih gibanj in drugih.

DRAGO KOŠMRLJ

Splošno zadovoljstvo ob rešitvi spora v dnevniku »Messaggero«

ROM, 25. — Uredniški odbor rimskega dnevnika »Messaggero« je objavil sporočilo, v katerem obvešča javnost, da je skupščina urednikov odobrila osnutek dopolnilnega sporazuma med odborom samim in založniškim podjetjem. Tako je bil načelno rešen dolgi spor, ki je nastal potem ko je bivši lastnik Alessandro Perrone odstopil svoj del delnice poldržavnemu družbi Montedison.

S tem v zvezi je vsedravnno časnarsko združenje izrazilo svoje zadovoljstvo ob pozitivni rešitvi dolgega demokratičnega spora, ki ga je vodilo uredništvo »Messaggera«. Dopolnilni sporazum, ki so ga časniki rimskega dnevnika dosegli, predstavlja pomemben napredek za vse italijanske časnike, ki so se v obdobju neodvisnosti in dostojanstva časnarskega poklica. Dopolnilna pogodba, nadaljuje poročilo združenja časnarjev, bo osnova za zahtevno platformo bodoče vsedravnne delovne pogodbe.

Enrico Manca, član tajništva PSI, je poudaril, da pomeni pozitiven zaključek spora v »Messaggeru« zmago v boju za laično, demokratično in antifasistično linijo dnevnika. Gre za uspeh, je poudaril Manca, ki predstavlja prvi pogoj za široko mobilizacijo v vidu skorajšnje vsedravnne stavke časnarjev in tiskarskih delavcev v borbi za demokratično obveščanje.

MOSKVA, 25. — Predsednik li-bijske vlade Abdel Salam Džalud, ki je bil na uradnem obisku v Sovjetski zvezi, od 14. maja, se je vrnil danijski iz Sočija v Tripolis. Med svojim bivanjem v SZ je Džalud obiskal, poleg Moskve in Sočija, tudi Leningrad.

NA OSNOVI DVEH VAŽNIH PRIČEVANJ Potrjeno Sossijevo potovanje z vlakom iz Milana v Genovo

Čeprav je na genovski postaji kar mrgolelo policajev, ni nihče zapazil sodnika - Članov »XXII. oktobra« ne bodo osvobodili - Preiskava v stanovanju in uradu nekega časnika milanske RAI-TV

GENOVA, 25. — Velik del naporov preiskovalcev, ki se ukvarjajo z »zadevo Sossi«, je bil danes posvečen preverjanju izjav, ki jih je dal genovski sodnik o okoliščinah osvoboditve. Sam Sossi je danes v celoti potrdil svojo pripoved in obžaloval, da je del tiska izrazil dvome v njeno verodostojnost. Odločno pa je zavrnil domneve, da je s pretvarjanjem dejstev skušal spraviti preiskavo na napačen tir. »To je žaljivo in vulgarno podfikanje«, je dejal sodnik, »rdeče brigade so zakrile zelo hud zločin in jih je treba sodno preganjati in kaznovati.«

Vsekakor pa je preiskava za sedaj potrdila vsaj del Sossijeve pripovedi, saj sta se sodnikom javili dve važni priči. Prva priča je 21-letni Federico Gambaro, doma iz Genova, ki služi vojaški rok v Furlanji. Fant je potrdil, da se je v četrtke zvečer peljal z vlakom z neobitimi in slabo oblečenimi moškimi, s katerimi sta se dolgo pogovarjala, naker mu je povedal, da je sodnik Sossi ter mu celo pokazal sodniško izkaznico.

Ko je vlak prispel v Genovo, sta sodnik in vojak stopila v isti taksi, saj sta se peljala v isto smer. Sossi je izstopil pred stanovanjem svojega osebnega zdravnika, kjer so ga čakali sam zdravnik in dva njegova odvetnika.

Druge važna priča je prav voznik taksi, ki je v celoti potrdil pričevanje vojak. Sam Sossi je že včeraj povedal sodniku o svojem srečanju z vojakom, tako da je sedaj dokončno ugotovljeno, da se je Sossi po osvoboditvi zvečer peljal z vlakom v Genovo. Seveda pa ostaja vprašanje, kako ga ni nihče zapazil na genovski postaji, kjer dan in noč strážijo agenti železniške policije prav v zvezi s Sossijevo ugrabitvijo.

Pač pa niso preiskovalci našli nobene sledi o milanskem delu Sossijeve pripovedi. Kljub temu, da so zaslišali praktično vse milanske takiste, niso našli nikogar, ki bi se spominjal, da je peljal sodnika z bližnje parka, kjer je bil osvobojen, na železniško postajo. Prav tako se ni javil preiskovalcem moški, ki naj bi sodniku povedal, da se nahaja v Milanu. Preiskavam v Milanu pripisujejo vsi veliko važnost: ko bi bilo namreč potrjeno, da je bil sodnik zares osvobojen v lombardskem glavnem mestu, bi prisotnost za preiskavo prešla na milansko sodstvo, ker se je tu zaključilo kaznivno dejanje.

Člani tolpe »XXII. oktobra« so medtem še vedno v zaporu, kjer bodo prav gotovo tudi ostali, saj ni nobene možnosti, da bi izvedli razsodbo genovskega prizivnega porotnega sodišča, ki je odredilo njihovo izpuščanje na časovno svobodo. Genovski generalni pravdnik dr. Coco, ki je bil moral podpisati odloke o osvoboditvi, je danes potrdil, da tega ne bo storil, kajti ugrabitelji niso jamčili osebne nedotakljivosti ugrabljenega sodnika, kot naj bi pričali tudi današnji zdravniški pregledi, ki so ugotovili, da ima Sossi dve zlomljeni rebri. Coco je v pogovoru s časniki dodal, da je dr. Sossi sedaj »fizčno« svoboden, duhovno pa je do neke mere. Njegovo sedanje zadržanje — je dejal — mu je bilo vsiljeno.

Razsodba prizivnega porotnega sodišča bo vsekakor v kratkem predmet analize s strani kassacijskega sodišča. Prav danes je javni tožilec kasacije dr. Rosano izrazil mnenje, da bi bilo treba razsodbo razveljaviti, ker so jo sodniki izrekli proti lastni volji ter je bila rezultat izsiljevanja.

V okviru preiskav so policija in karabinjerji izvedli vrsto hišnih preiskav v stanovanjih pripadnikov levičarskih organizacij. Pri tem je prišlo tudi do neljubega dogodka, ki je sprožil vrsto upravičenih protestov. Karabinjerji so namreč, na osnovi še neznanih elementov, preiskali na

sedežu milanske radiotelevizije urad nekega časnika, Piera Scaramuccija, kjer so zaplenili dva pisalna stroja, osebne zapise, nekaj magnetofonskih trakov in druge dokumente. Istočasno so preiskali tudi Scaramuccijevo stanovanje v Milanu in drugo stanovanje časnika v Courmayeuru. Samega časnika pa so s cestnim blokom ustavili, ko se je z avtom peljal iz Courmayeura v Milan, ter ga odpeljali na karabinjersko postajo v Turinu. Potem ko je mož čakal več ur, so mu ukazali odpreti jekleno blagajno, ki so jo zaplenili v njegovem milanskem stanovanju. Časnikar jo je rade volje odprl ter pokazal, da so bili v njej stari kovanci, ki jih je dolgo časa zbiral. Zaradi dogodka so ostro protestirali časnikaški kolegi, ki so poslali predsedniku časnikaške zbornice Lombardije brožavko, v kateri so med drugim ugotavljali, da ima epizoda ustrahovalni namenj časnikašev.

PO POROČILIH IZRAELSKEGA RADIA

Baje že danes parafiranje sporazuma o ločitvi sil na Golanskem višavju

Vest o sporazumu naj bi objavili danes istočasno v Jeruzalemu, Damasku in Washingtonu - Dokončni sporazum bodo podpisali v Ženevi

JERUZALEM, 25. — Izraelski radio pravi danes v svojih poročilih, da bodo sporazum o odditvi izraelskih čet na področju Golanskega višavja, parafirali že v teku jutrišnjih dne, če ne bodo nastopile nepredvidene težave. Radio pravi, da so to vesti sporočili iz dobro obveščenih krogov. Sporazum naj bi predložili izraelskemu parlamentu v odobritev v torek.

Iz istih virov poročajo, da je Kissinger danes jutraj odpotoval v Damask z zelo podrobnim načrtom za sporazum. Če bi sirski predsednik Asad sprejel ta sporazum, bi dodal samo nekaj sprememb manjšega obsega, bi Kissinger predložil izraelskim voditeljem še danes ponoči, jutri pa bi ga lahko parafirali. Ameriški zunanji minister naj bi že v nedeljo ali v ponedeljek odpotoval v Washington, vest o doseženem sporazumu pa naj bi istočasno objavili v Damasku, Jeruzalemu in Washingtonu.

Dokončni sporazum naj bi Sirci in Izraelci podpisali v Ženevi, kjer naj bi se sestali delegaciji obeh vojsk, ki naj bi se domnili še o zadnjih podrobnostih ob prisotnosti predstavnikov Združenih držav Amerike, »Sovjetske zveze, OZN in morda tudi Egipta. Izraelski radio poroča, da bo telavivska delegacija odpotovala v Ženevo prihodnji petek, do podpisov pa naj bi prišlo čez kakih deset dni. Sporazum naj bi bil zelo podroben ter vsebuje več sto točk in številne zemljevide. Zelo točno bo določil potek razmejne črte,

Čestitke Titu ob rojstnem dnevu

Edvard Kardelj čestita jugoslovanskemu predsedniku Titu ob njegovi 82-letnici

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Ljudstvo Jugoslavije je danes skupno z delavci, zaposlenimi v inozemstvu na delavcu Vojku Mahničju, zadnjem nosilcu statetne palice, čestitalo predsedniku Titu za njegov rojstni dan, z željami da bi še dolgo živel na srečo in radost narodov in narodnosti Jugoslavije.

Predsedniku Titu so danes popoldne čestitali za rojstni dan člani predsedstva SFRJ Peter Stambolić, Cvijetin Mijatović, Lazar Koliševski, Edvard Kardelj, Vladimir Bakarić, Vidoje Zarković, Stevan Doronjski, Fadil Hodža, tajnik izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc in člani izvršnega biroja, predsednik skupščine SFRJ Kiro Gligorov z ostalimi funkcionarji skupščine, predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić s člani vlade, predsedniki predsedstev republiških in pokrajinskih skupščin, predsedniki centralnih komitejev zveze komunistov republik in pokrajin, zastopniki socialistične zveze, sindikata, borcev, zveze mladine, jugoslovanske ljudske armade in drugih političnih skupnosti in organizacij.

Opoldne je predsednik republike v svojem domu priredil intimno kosilo za svoje sodelavce. Na kosilu so bili Edvard Kardelj, Peter Stambolić, Kiro Gligorov, Džemal Bijedić, Stane Dolanc, Vladimir Bakarić, Veljko Vlahović in drugi ugledni funkcionarji zveze, republik in pokrajin. V odgovoru na zdravico Petra Stambolića, ki je med drugim poudaril zasluge predsednika za formiranje enotne in akcijske splošne partije, njegovo vsestransko zaupanje v sposobnost delavskega razreda, njegove zasluge za razvoj samoupravljanja in utrditev bratstva in enotnosti, njegove zasluge za ugled, ki ga danes Jugoslavija uživa na svetu, je zaključil Tito.

Rojstni dan predsednika Tita in dan mladosti je bil nocoj na stadionu jugoslovanske ljudske armade, v navzočnosti predsednika, njegove soproge, najvišjih državnih, najvišjih državnih in partijskih funkcionarjev, uglednih inozemskih gostov, ki so prispeli na deseti kongres, članov diplomatskega zbora ter okrog 50 tisoč prebivalcev Beograda, proslavljen s prireditvijo, na kateri je sodelovalo okrog 7.500 pionirjev, mladincev in mladink iz vseh krajev Jugoslavije in pripadnikov jugoslovanske ljudske armade. Z vajami in alegoričnimi liki, ki so jih spremljale projekcije, so prikazali kontinuiteto revolucije, napore za graditev novih družinskih odnosov, enotnost delavskega razreda, optimizem samoupravljalcev, bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije, vizijo bodočnosti brez vojne, mečem ko so pripadniki jugoslovanske ljudske armade s skladnimi vajami prikazali zmagoslavje borbo partizanskih enot proti hitlerjevem pri napadu na Drvar, na rojstni dan predsednika Tita 25. maja 1944. leta.

Na kraju te veličastne prireditve je 26-letni delavec Vojko Mahnič, delavec Mehanike iz Izole, izročil predsedniku Titu statetno palico s pozdravi vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, vizijo bodočnosti brez vojne, mečem ko so pripadniki jugoslovanske ljudske armade s skladnimi vajami prikazali zmagoslavje borbo partizanskih enot proti hitlerjevem pri napadu na Drvar, na rojstni dan predsednika Tita 25. maja 1944. leta.

Na kraju te veličastne prireditve je 26-letni delavec Vojko Mahnič, delavec Mehanike iz Izole, izročil predsedniku Titu statetno palico s pozdravi vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, vizijo bodočnosti brez vojne, mečem ko so pripadniki jugoslovanske ljudske armade s skladnimi vajami prikazali zmagoslavje borbo partizanskih enot proti hitlerjevem pri napadu na Drvar, na rojstni dan predsednika Tita 25. maja 1944. leta.

Tito dejal, da se danes lahko z optimizmom gleda na nadaljnji razvoj Jugoslavije, kajti kljub vsem poskusom od zunaj in z raznih strani je bila utrjena enotnost in je bila nekakaj zaostala Jugoslavija spremenjena v cvetočo deželo. Jugoslavija, je poudaril Tito, je zemljepisno majhna, toda po svojem duhu, po svojem ljudstvu, po enotnosti njenih narodov in narodnosti, velika. Zasluga za to, je poudaril Tito, ni njegova, toda vseh ki so skupno z njim k temu prispevali.

Bodoči deseti kongres Zveze komunistov Jugoslavije, je izjavil Tito, bo še bolj onemogočil tiste, ki napadajo našo enotnost, neodvisnost in integriteto in ponovno dokazali tisto moč in enotnost, s katero je Jugoslavija tudi doslej premagala vse težave. Menim, je dejal Tito, da bomo v bodoče še lažje reševali razna vprašanja, kajti za nami je enotno ljudstvo, danes vse Jugoslovane od Djevdeljice do Maribora in Trsta prežema isti misel, da je Jugoslavija takšna kakršna je, največje jamstvo, da se vsi naši narodi lahko v miru razvijajo in hitreje dvigajo svoj življenjski standard. Z eno besedo, danes vsi gradijo novo Jugoslavijo, v kateri so vsi narodi ne le enakopravni, temveč so tudi vsi v vsakem drugem pogledu lahko srečni. Mi smo danes na poti k veliki in srečni bodočnosti. Za Jugoslavijo je to leto jubilejno v vsakem pogledu, tudi glede dosedanjegraditve, a storili smo mnogo glade naše afirmacije na svetu, je zaključil Tito.

Rojstni dan predsednika Tita in dan mladosti je bil nocoj na stadionu jugoslovanske ljudske armade, v navzočnosti predsednika, njegove soproge, najvišjih državnih, najvišjih državnih in partijskih funkcionarjev, uglednih inozemskih gostov, ki so prispeli na deseti kongres, članov diplomatskega zbora ter okrog 50 tisoč prebivalcev Beograda, proslavljen s prireditvijo, na kateri je sodelovalo okrog 7.500 pionirjev, mladincev in mladink iz vseh krajev Jugoslavije in pripadnikov jugoslovanske ljudske armade. Z vajami in alegoričnimi liki, ki so jih spremljale projekcije, so prikazali kontinuiteto revolucije, napore za graditev novih družinskih odnosov, enotnost delavskega razreda, optimizem samoupravljalcev, bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije, vizijo bodočnosti brez vojne, mečem ko so pripadniki jugoslovanske ljudske armade s skladnimi vajami prikazali zmagoslavje borbo partizanskih enot proti hitlerjevem pri napadu na Drvar, na rojstni dan predsednika Tita 25. maja 1944. leta.

Na kraju te veličastne prireditve je 26-letni delavec Vojko Mahnič, delavec Mehanike iz Izole, izročil predsedniku Titu statetno palico s pozdravi vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, vizijo bodočnosti brez vojne, mečem ko so pripadniki jugoslovanske ljudske armade s skladnimi vajami prikazali zmagoslavje borbo partizanskih enot proti hitlerjevem pri napadu na Drvar, na rojstni dan predsednika Tita 25. maja 1944. leta.

DANES

Preiskovalci preverjajo pričevanje sodnika Sossija o lastni osvoboditvi. Na osnovi dveh pričevanj so ugotovili, da se je Sossi dejansko peljal z vlakom v Genovo in nato s taksijem na stanovanje svojega zdravnika. Nerazumljivo pa je, kako ga ni na genovski postaji, kjer je kar mrgolelo policajev, nihče opazil. Izraelski radio je sporočil, da bodo danes po vsej verjetnosti parafirali sporazum o ločitvi sil med izraelsko in sirsko vojsko na področju Golanskega višavja. Kissinger naj bi med zadnjim potovanjem v Damasku dosegel pristankov Sircev tudi za zadnje podrobnosti. Dokončni sporazum pa bodo podpisali v Ženevi.

V Londonu so se uspešno začela pogajanja med portugalskim zunanjim ministrom Mariom Soaresom in zastopnikom osvobodilnega gibanja Gvineje - Bissau Pereira. Še prvo srečanje je obrodilo pozitivne sadove: PAIGC je namreč ukazala prekinitev ognja. Po Soaresovem načrtu naj bi se gvinejsko ljudstvo s plebiscitom odločilo za neodvisnost.

V Bazovici bodo danes poimenovali osnovno šolo po začetniku slovenske književnosti Primožu Trubarju. Slovensost z govori in pestrnim kulturnim spopredom se bodo udeležili tudi gostje iz matične domovine ter delegacija iz Tübingena, kjer je Trubar dolgo let živel, ustvarjal in umrl.

Deželna komisija za slovensko šolo

Kot je bilo že sporočeno, bodo v torek, 28. maja volitve zastopnikov šolskega osebja v komisijo, ki se bo ukvarjala s problemi slovenske šole na Tržaškem in Goriškem. Člen 9 zakona Belci - Škerki določa pod točko b v predzadnjem odstavku, da bodo predlagali zastopnike učnega in vodilnega šolskega osebja učno in vodilno osebje, ki posejamezniki šol. Po črki in duhu teh predpisov bi morala torej voliti vse zastopnike, od ravnateljev do učiteljev in profesorjev, vse šolsko osebje, saj le tako bi prišlo do spoštovanja zakonskih predpisov in bi bilo zadostno upravičenost pričakovati naše narodnostne skupnosti. Oblasti pa so raje ubrale drugo pot: tolačile so jasne zakonske predpise po svoje in razdelile šolnike v več volilnih skupin, kot če bi šlo za kandidate in volivce prve, druge, tretje in celo četrte kategorije. Tako so oblasti kršile črko in duh zakonskih predpisov ter na-

čela demokratičnih in res reprezentativnih volitev. Človek ima občutek, da se za tem morda skriva tiha želja, kako okrniti resno in dosledno delovanje komaj nastajajoče komisije.

Po drugi strani pa so oblasti s svojim ozkim tolmačenjem predpisov spravile v nevarnost celo zastopstvo goriških šolnikov: čeprav je sama logika nerazumljiva, da ne bi bilo treba v komisiji goriškega šolnika, niti dveh goriških pokrajinskih zastopnikov, če v njej že ni zastopnikov tudi goriških šolnikov. Pravnično in zakonito bi bilo torej, če bi tudi goriški šolniki izvolili v komisijo svoje zastopnike; saj je znano, da veljajo na Goriškem drugačni predpisi kot na Tržaškem in je prav zaradi tega bil določen za goriške slovenske osnovne šole poseben šolski zakonik. To početje oblasti je upravičeno prizadevalo šolsko osebje na Goriškem in na Tržaškem, zato Sindikat slovenske šole za deželo Furlanijo - Julijsko krajino zahteva od posebnega

ministrstva, da poskrbi za pravilno in točno tolmačenje zakonskih predpisov ter omogoči goriškemu šolskemu osebju enakopravno zastopstvo v šolski komisiji.

Navedena dejstva pa še dokazujejo, da se bo morala komisija že v samem začetku ukvarjati z zelo resnimi vprašanji in da čaka njene člane velika odgovornost. Predvsem bo treba sestaviti pravilnik o poslovanju, o pristojnosti in o rednem sestajanju komisije. Slovenska javnost upravičeno pričakuje, da se bo ta komisija ukvarjala s problemi vseh slovenskih šol, od otroških vrtec do višjih srednjih šol; zato bi morali imeti v komisiji svoje zastopnike tudi pomno šolsko osebje in otroške vrtnarice.

Iz navedenega sledi, da morajo biti izvoljeni v komisijo le ljudje, ki se bodo vztrajno in dosledno potrudili za uveljavitev pravic in nemotenega delovanja komisije v korist slovenske šole.

Izjava založnikov proti stavki časnikašev in tiskarskih delavcev

ROM, 25. — Zveza italijanskih založnikov je v zvezi s stavko, ki so jo oklicale sindikalne organizacije časnikašev in tiskarskih delavcev objavila zločno izjavo, v kateri ugotavlja, da je namen sedanjega sindikalnega spora odvze-

Odložena seja CK KPI

RIM, 25. — Centralni komite KPI, ki bi se moral sestati v ponedeljek, 27. maja, se bo postal dan kasneje, se pravi v torek. Na dnevnem redu zasedanja centralnega komiteja bo poročilo stranskega tajnika Berlinguerja o pomenu zmage na referendumu ter o razvoju borbe za napredek, za demokracijo in za družbeno obnovo. CK bo tudi razpravljala o vprašanju financiranja strank ter o komunističnem tisku.

SPOROČILO SINDIKALNE FEDERACIJE

Negativna ocena srečanja z vlado

Potrjeno nasprotovanje CGIL, CISL in UIL vladni gospodarski politiki - Jutri novo srečanje

RIM, 25. — Po včerajšnjem srečanju na ministrstvu za proračun, ki so se ga poleg predstavnikov federacij CGIL, CISL in UIL udeležili ministri Giolitti, Colombo, Tanassi, De Mita, Gulotti in Bertoldi in ki je bil posvečen politiki investicij, Juga, davčne ureditve, energije in cen, se je danes jutraj sestala tajništvo sindikalne federacije, da bi dala svojo oceno včerajšnjih pogovorov. V poročilu, ki so ga objavili po sestanku, je federacija potrdila svoje nesoglasje zaradi gospodarske, neselarne in kreditne politike, ki jo vlada uresničuje in katere deflacijske značilnosti bodo, po mnenju sindikatov, povzročile v kratkem roku hude posledice na zaposlovanje in na splošno življenjsko raven delavcev.

Federacija v svojem poročilu ugotavlja, da je vladna gospodarska politika v kontradikciji s potrebo po močnem zagonu proizvodnje, ki je neobhodno potreben

za zajezitev deficita trgovske bilance in za splošno politiko razvoja in investicij na jugu. Po mnenju sindikatov vlada ni pokazala pripravljenosti, da bi vodila politiko selekcije kredita, javnih stroškov in potrošnje ter zares pravično davčno politiko. Tako vladno stališče bo imelo negativne posledice za nadaljnji razvoj dialoga med vlado in sindikati o ostalih temah platforme, ki jih je treba še preučiti.

Vsekakor pa se bo primerjanje stališč med vlado in sindikati nadaljevalo že v ponedeljek z drugim srečanjem, ki bo posvečen vprašanjem stanovanjske politike, javnih del in pravne namenjme. Tega srečanja se bodo udeležili ministri Giolitti, Colombo, Tanassi, Zagari, Lauricella, Malfatti, Vittorino Colombo in Mancini, zvezni tajnik CGIL, CISL in UIL ter predstavniki zainteresiranih sindikalnih kategorij.

POMEMBEN DOGODEK ZA SLOVENSKO ŠOLSTVO

Danes poimenovanje šole v Bazovici po začetniku slovstva P. Trubarju

Slavnosti s pestrim kulturnim sporedom se bodo udeležili tudi gostje iz matične domovine ter iz Tübingena, kjer je Trubar živel in umrl

V Bazovici bo danes popoldne slovesno poimenovanje vaše osnovne šole po začetniku slovenskega slovstva Primožu Trubarju. To je dogodek, ki bo ostal trajno zapisan v analih ne samo bazovske šole, temveč vsega šolstva na Trzaskem. Z njim bomo poleg globke navezanosti na svoje kulturno bogastvo, katerega glavna gonilna sila je vselej bila šola, izpricali tudi svojo narodno trdovitost v zamejstvu. Poleg tega ni naključje, da se današnja slovesnost v Bazovici uokvirja ravno v splošno praznovanje 30. obletnice obnove slovenskega šolstva na Primorskem, ki ga je fašizem dve desetletji prej nasilno zatrl.

Na vrtu pred šolskim poslopjem se že postavljajo spomenik z dopisnim kipom Primoža Trubarja, domačin ljubljanskega kiparja Petra Černeta. Ob 17. uri se bodo pred njim razvrstili osnovnošolci, njihovi učitelji in starši ter številni gostje iz naših krajev, iz matične domovine ter celo iz Tübingena, kjer je Primož Trubar živel, ustvarjal in umrl. Poleg krajevnih šolskih in upravnih oblasti se bodo namreč slovesnosti poimenovanja šole udeležili gostje iz Rašice, Trubarjevega rojstnega kraja, ter Velikih Lašč, predstavniki Zveze društev in združenj književnih prevajalcev Slovenije s predsednikom Jankom Modrom na čelu ter, kot rečeno delegacija iz Tübingena, ki jo vodi pastor Walter Dötting.

Po pozdravnih in slavnostnih govorih (spregovorili bodo didaktični ravnatelj Egidij Sirmad, domačin Miro Presel, šolski skrbnik Pirella Fidenzi, občinski predstavnik ter gostja prof. Moder in pastor Dötting) bo na sporedu pester in zanimiva kulturna prireditev z nastopom šolske mladine ter gojencev Glasbene maticе. Nastopil bo tudi organist Pavel Fonda ter harmonikarski ansambel «Sloimek» iz Bazovice. V primeru slabega vremena bo slovesnost v vaški kinodvorani.

NA SKORAJŠNJEM TRŽASKEM VELESEJMU

V SREDO, 19. JUNIJA «DAN JUGOSLAVIJE»

Avstrijci bodo letos poudarili zlasti industrijsko oblikovanje in turizem

Na tržaskem velesejmu se intenzivno pripravljajo na 26. mednarodno prireditev, ki bo v čast ob 18. do 30. junija. Prostor na razpolago za domače in tuje razstavljalce je bil že zdavnaj v celoti oddan, sedaj pa se zbirajo trdke, ki bodo nastopile v okviru posameznih kolektivnih razstav. Med udeleženci iz tujine so najzanimivejša številna podjetja iz Slovenije, Hrvatstva in drugih jugoslovanskih republik, ki bodo kakor prejšnja leta nastopila v okviru kolektivne razstave v Palači narodov, na mednarodni lesni razstavi in v gastronomskem parku. Iz Jugoslavije bo predvidoma nastopilo kakih 60 podjetij, njihov spisek pa pričakujejo na sejemski upravi iz dneva v dan. Jugoslovanski dan bo običajni srečanju med poslovnimi ljudmi in predstavniki javnega življenja iz naših krajev in obeh sosednjih republik bo v sredo, 19. junija.

Naslednji dan bo posvečen drugi stalni sodelavki tržaskih gospodarskih prireditev, to je Avstriji. Glede sodelovanja Avstrijcev na letošnjem sejmu naj omenimo, da bodo poudarili predvsem področje industrijskega oblikovanja (design) in turizem. Na pobudo Urada za gospodarsko pomoč afriškim deželim pridruženih Evropski gospodarski skupnosti (EAMA) bo nastopila tudi letošnja skupina čezmorskih dežel, ki bodo prikazala svoje najnovejšše industrijske dosežke in zmogljivosti kar zadeva izvoz surovin in tipičnih pridelkov posameznih regij. V tem pogledu bosta kakor v preteklosti v ospredju zlasti kava in ekotične vrste lesa, zlasti tiste, ki jih industrijske države le delno poznajo in ki torej pridejo v poštev za dobavo te pomembne surovine v prihodnosti.

Finančna stiska deželnih bolnišnic čedalje hujša

Predsednik deželnega odbora Comelli se je v petek sestal s predstavniki deželnega združenja bolnišnic in sindikalnega združenja CGIL-CISL-UIL prizadevala delovanja bolnišnic. Predsednik združenja bolnišnic prof. Floramo je orisal finančni položaj bolnišniških uprav, ki se je v zadnjem času izredno poslabšala tudi zaradi stalnega odlaganja večkrat napovedane presnove zdravstva v državnem merilu. Prof. Floramo je v tej zvezi poudaril, da deželne bolnišnice ne morejo več redno opravljati svojih statutarnih nalog, zaradi pomanjkanja finančnih sredstev pa se bliža trenutek, ko bolnišnice ne bodo mogle redno plačevati zaposlenega osebja.

Predsednik Comelli je naglasil, da bo to vprašanje lahko rešila le napovedana presnova zdravstva v državi, med tem časom pa si deželna uprava prizadeva, da bi kolikor mogoče olajšala položaj bolnišnic in drugih zdravstvenih struktur.

Komemoracija talcev na proseški postaji

Na Proseki se te dni pripravljajo na pomembno spominsko svečanost. V sredo, 28. maja, bo namreč potekalo trideset let, odkar so nacistični krvniki obesili deset talcev na proseški železniški postaji. Ta dogodek, ki nas poleg nesčetnih drugih spominja na najbolj težno in obenem najbolj junaško obdobje našega naroda, bodo danes na Proseki slovesno počastili. Zbirališče bo ob 10.30 pred Prospektom v prostornem dvorcu, od koder bodo v spredu krenili na postajo. Na komemoraciji bosta govorila poslanec Albin Škerk ter Lucio Tringale, nato bodo nastopili pevski zbor «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovec, domači recitatorji ter proseška godba na pihala.

KLJUB UVELJAVITVI LEGALNE URE

Trgovine po novem urniku šele čez dober teden dni

Slovensko gospodarsko združenje sprejema ustrezne predloge trgovcev

Sinoči je spet stopila v veljavo legalna ura. Z legalno uro pa bi morali beležiti tudi začetek poletnega urnika za trgovine, kot določeno po zakonu. Tega pa danes še ne moremo, ker pristojne oblasti še niso izdale ustreznega odloka. Pri Slovenskem gospodarskem združenju so nam glede tega vprašanja sporočili, da se bo o novih urnikih razpravljalo prihodnje dni, ter da se predvideva, da bodo stopili v veljavo komaj čez dober teden. Odgovorne oblasti (občina) in strokovne organizacije so o zadevi

Fašisti premazali vhodna vrata Dijaškega doma

Med sinočnjim občinim zborom Mladinskega krožka v Ul. Ginnastice 72 so fašistični mazači popisali vhodna vrata Dijaškega doma s protislovenskimi gesli. Odbor Mladinskega krožka in Domska skupnost sta izdala naslednje izjavo: «Fašistična razdraženost nad političnim in prosvetnim življenjem naše skupnosti nam je nezaželeno poročilo naše pravilne protifašistične aktivnosti, hkrati pa poziva vslovensko in italijansko demokratično javnost k vse večji čuječnosti; z njo bomo znali ob potrebi nadomestiti odsotnost pristojnih varnostnih in sodnih organov.»

Kandidati SSŠ za šolsko komisijo

Tajništvo Sindikata slovenske šole sporoča, da so bili določeni na članskem sestanku 17. t.m. v Trstu in na članskem sestanku 22. t.m. v Sovodnjah naslednji kandidati za šolsko komisijo, za volitve, ki bodo v t. t. 28. t.m. Za osnovno šolo Ivana Hrovatina (Stanka) ali Bruno Kralj; za nižjo srednjo šolo Aleksander Kriščak in za višjo srednjo šolo Albin Sirk.

Tajništvo Sindikata priporoča članstvu, naj se volitev udeleži voli kandidati, ki jih predlaga Sindikat slovenske šole.

Od včeraj kongres Rotary Cluba

Včeraj se je v veliki dvorani CCA začel kongres 186. distrikta Rotary Cluba, ki ga je priredil tržaski klub. Zasedanja se je udeležil tudi župan Spacini, ki so odprli novi oddelek za omogočanje starih v domu ECA v Ul. Pascoli, pa so bili prisotni tudi predsednik pokrajine Zanetti, prefekt Di Lorenzo in drugi oblasti.

Na zasedanju so izvolili novega predsednika za obdobje 1976-78 in sicer člana goriškega kluba dr. Antonia De Giacomija.

26. MAJA 1964 — 1974

Prvo desetletje deželne sveta

Danes poteka deset let, odkar se je v sejni dvorani tržasko občine prvič sestel deželni svet Furlanije-Juljske krajine. Začasni predsednik deželne skupščine je bil socialist De Sandre, najstarejši svetovalec, tajniške posle pa sta vodila najmlajša svetovalec Jarc in Bian-

Pri ZALOŽNIŠTVU TRŽASKEGA TISKA sta te dni izšli knjigi

Ivanke Hergold DIDO (zgodovinska proza)

in

Jakoba Renka PESNIŠKI LIST 19

Ob pomembnem kulturnem dogodku prireja TRŽASKA KNJIŽARNA v svojih prostorih srečanje z mladina domačina avtorjema. Po branju iz njihovih del, se bosta avtorja osebno pogovorila z bralci o svojem ustvarjanju in knjige podpisovala.

Srečanje bo v torek, 28. maja, ob 17. ure dalje.

Vljudno vabljeni!

Včeraj-danes

sta Di Piero, delavec Sergio Del Sabato in prodajalka Nadia Gulli, uradnik Vittorio Garofalo in bolničarka Elena De March, tiskar Franco Di Salvo in prodajalka Gabriella Zanel, vzgojitelj Paolo Gubio, sepp Sinico in univerz. študentka Laura Del Gos, uradnik Cesare Beneforti in prodajalka Tiziana Marano, kovač Ferdinando Verdono in uradnica Irma Carrara, univerz. študent Giovanni Festa in univerzitetna asistentka dr. Clarissa Rebula, elektricar Francesco Gelsomino in frizerka Rossana De Rosa, učitelj Claudio Gherbitz in učiteljica Maria Grazia Fabris, zidar Giordano Campedelli in uradnica Anna Maria Ricci, uradnik Giordano Verselli in uradnica Rosetta Pacagnello, finančni stražnik Angelo Inchini in gospodinja Monica Giorgio, zdravnik Gianni Pedotti in profesorica Laura Verdura, elektricar Dario Turko in prodajalka Loredana Bodigoi, podčastnik javne varnosti Aniello Carotenuto in učiteljica Giuseppe Verlatini, univerz. študent Giocchino Santarelli in učiteljica Ingrid Cerqueni, uradnik Fulvio Gant in uradnica Luciana Rotta, avtoricar Marino Molinari in otroška negovalka Elisa Stasi, uradnik Guido Zorut in frizerka Marisa Furlan, trgovca Mario Cappellesso in gospodinja Carla Corridori, uradnik Vojko Kojančič in uradnica Magda Starc, podčastnik javne varnosti Bernardino Lorenzon in prodajalka Loredana Peretto, pomorščak Roberto Danieleto in prodajalka Fiorella Sinkovic, delavec

Salvatore Facchinetti in delavka Lucia Predonzani, upokojenec Guerino Toffanello in gospodinja Anna Pavlovec, univerz. študent Ugo Fonda in učiteljica Ariella Perosa, reprezentant Gian Paolo Segio in uradnica Ariella Bartole, trgovca Marino Altin in blaginčarka Gianbaldini, kapitan Giuseppe Loffredo in uradnica Marinella Battello, mehanik Stello Zucca in gospodinja Tereza Cristina de Olivieri, pristanščnik Bruno Pichel in študentka Angela Caputi, uradnik Antonio Devescovi in uradnica Dina De Lazzari, uradnik Giorgio Santarossa in gospodinja Nivia Doratti, trgovca Tullio Benedetti in prodajalka Anna Maria Vavala, pristanščnik Carlo Domio in blaginčarka Nadia Trobec, delavec Mario Gensabella in gospodinja Bruna Coros-

Segulin foto kino optika TRST - Ul. Mazzini 51 0733-361

SINOČI V PROSEŠKI KINODVORANI

Pevski zbor «Vasilij Mirk» potrdil svojo visoko raven

Zbor je pod vodstvom Ignacija Ote nastopil z zabavnim repertoarjem

Moški pevski zbor «Vasilij Mirk» s Proseka - Kontovec pristevamo med najboljše zborove ne samo pri nas, temveč v celotnem slovenskem kulturnem prostoru sploh. Temu zavidičevemu in upravičenemu slovesu se zbor ni iznevil niti na sinočnjem koncertu v proseški kinodvorani Iris, s katerim je zaključil letošnjo plodovito in uspešno sezono. Številnemu občinstvu in gostom, med katerimi so bili tudi generalni konzul SFRJ Trampuz, deželni svetovalec Stok, nabrežinski župan Legisa ter tajnik SPZ Kalc, se je predstavil z zabavnim sporedom pesmi. Svojo nelahko nalogo je pod večjim vodstvom Ignacija Ote, ki mu gre za doseženo raven zbor, še posebno priznanje, izvedel sproščeno in ulito in s tem potrdil svojo umetniško vrednost.

V zahtevnejšem prvem delu sporeda je zbor zapel vrsto pesmi starejših skladateljev, Gallusa, Javina de Presa, Palestre in Morleya, v drugem delu pa se je iz večje sprostosti predstavil z nekoliko lažjim repertoarjem slovenskih skladateljev, zaključil pa s tremi partizanskimi. Naučenemu občinstvu je za dodatek postregel še z Vrabčevu Zdravico.

chini. Po zaprisegi nove deželne skupščine, so svetovalec izvolili člana predsedniškega urada: predsednik prvega sveta dežele Furlanije-Juljske krajine je postal dr. Doro de Rinaldini; za podpredsednika sta bila izvoljena odv. C. Devet in sen. G. Pellegrini; za tajnika pa svetovalec E. Moro in E. Pittino. S tem se je praktično začelo delo najvažnejšega organa pete in zadnje italijanske dežele s posebnim statutom.

Jutri prvi polet za Dunaj

Jutri popoldne ob 14.30 bo z ronskega letališča odletelo prvo letalo družbe Alitalia na redni poti Trst-Dunaj. Zveza z glavnim mestom avstrijske republike bo dvakrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih in četrkih, povratne vožnje pa si bodo sledile vsak torek in petek. Let v eno smer bo trajal 55 minut, vovrnica pa stane 40.200 lir.

Na povabilo Slovenske prosvete gostuje danes, 26. t.m. lutkovno gledališče Jozef Pengov iz Ljubljane z igrico Edija Majarona «Lutke strica Jurija» v sledenih krajih: ob 10. uri v domu Šentjakobskega kulturnega društva, ob 11. uri v Marijinem domu pri Sv. Ivanu, ob 17. uri v Baragovem domu v Ricmanjih in ob 19. uri v Domu v B. luncu.

RADIO ZA SOLE

Razstava risb učencev tržaskih in goriških osnovnih šol

Do ponedeljka, 3. junija, bo v Kulturnem domu v Trstu razstava risb, ki so jih izdelali učenci tržaskih in goriških osnovnih šol za radijske oddaje «Poslušajmo in risimo» ter «Rišmo skupaj» v okviru rubrike «Radio za šole». Ker so risbe dokaz umetniške občutljivosti, vzpore in dosežkov našega najmlajšega rodu, razstavo najopoleje priporočamo.

Gledališča

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Danes, 26. maja 1974, ob 20. uri gostuje v Ohridu; jutri, 27. t.m., ob 20. uri v Skopju in v sredo, 29. t.m., ob 20. uri v Beogradu s predstavo Eduarda De Filippa «Božič pri Cupellovih».

V četrtek, 30. t.m., ob 20. uri v Beogradu s predstavo M. A. Astutisa «Torumbos».

SAG Slovensko amatersko gledališče v Trstu: Igor Torkar «POZAR», igra v dveh delih. Ponovitve:

Danes, 26. maja 1974, ob 17. uri v Marijinem domu pri Sv. Ivanu; v torek, 28. maja, ob 20. uri v gledališču v Kopru za industrijsko in ekonomsko šolo, gimnazijo ter izven. Zadnja predstava v sezoni 1973-74.

ROSSETTI H. Ibsen «Nora». Danes ob 16. uri.

AVDITORII Danes, 26. t.m. ob 16. uri bo gledališča skupna občinskega rekreacija «E. Totia» nastopila s Paglijevo in Cappellettovo komedijo «Treste e calafas».

IZLETI «AURORE»

Potovalni urad Aurora priredi v soboto, 1. in v nedeljo, 2. junija, izlet na Krk. Cena 15.500 lit. V soboto, 6. in v nedeljo, 7. junija izlet na otok Rab. Cena izleta 17.500 lit.

Vpisovanje in informacije pri Aurori — Ul. Cicerone 4, telef. 25-243.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU Kulturni dom GOSTOVANJE DRAME SNG IZ LJUBLJANE Aleksander Nikolačević Ostrovski

VOLKOVI IN OVCE

Komedija v petih dejanjih

Prevod: MILAN JESIH

Scena: SVETA JOVANOVIĆ

Kostumi: ALENKA BARTLOVA

Glasba: FRANCE LAMPRET

Lektor: MIRKO MAHNIĆ

Režija: IGOR PRETNAR

Danes, 26. t. m., ob 17. uri

ABONMA RED C — prva nedelja po premieri in ABONMA RED F — okoliški

Urniki avtobusov za okoliški abonma danes, 26. maja:

Avtobus št. 1: Višovlje 15.35, Cerovlje 15.40, Prečnik 15.45, Trnovca 15.50 (na glavni cesti), Sačez 15.55, Mali Repen 16.00, Bliški 16.10, Veliki Repen 16.20, Col 16.30.

Avtobus št. 2: Sesljan (avtobusna postaja) 15.50, Nabrežina 16.05, Sv. Križ 16.15, Prosek 16.25, Kontovel 16.30.

Jutri, 27. t. m., ob 17. uri

ABONMA RED H in RED I

V torek, 28. t.m., ob 17. uri

ABONMA RED J in RED K

Zaradi legalne ure se popoldanske predstave pričnejo ob 17. uri, in ne ob 16., kot napovedano.

Kino

Ariston — I.N.C. 15.00—22.00 «La classe dirigente». Igra Peter O'Tole.

Nazionale 14.30 «5 matti al Supermercato». Barvni film. Igra skupine Charlots.

Excelsior — matineja 10.00—11.30 «Speedy Cenzales il Supersonico».

Excelsior 14.30 «L'innocenza e turbamondo». Barvni film. Igrata Edwige Senech in V. Caprioli. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 14.30 «Le tre avventure».

Barvni film. Igrajo Alaine Delon, Lino Ventura in Joanna Shimkus.

Fenice 14.30 «Squadra v-lente», barvni film. Igrata Tomas Millan in Gastone Moschin. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Eden 15.00 Walt Disney: «4 bassotti per l danese». Barvni film. Igrajo Dean Jones, Suzanne Pleshette in Charlie Fegles.

Ritz 16.00—22.15 «Sutjeska» (La quinta offensiva). Režija: Stipe Delić.

V glavnih vlogah na-igrajo Richard Burton, Irene Pappas, Bert Solter, Michael Hordern in drugi. Glasba Mikis Teodorakis. Barvni film.

Aurora 15.00 «Pat Garrett e Billy Kidd». Barvni film. Igrajo J. Coburn, J. Richards, B. Dylan. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Capitol 15.30 «La governante». Barvni film. Igra T. Ferro. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Cristallo 15.00 «Mercoledì delle ceneri». Barvni film. Igra Elizabeth Taylor.

Inpero 15.00 «Ci rissiamo vero provvidenza». Barvni film T. Miliam.

Filodrammatico 15.00—22.00 «La profanazione». Barvni film. Igrata Jean Sorell in Simonetta Stefanelli. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 14.30 «Fratelli del vento». Barvni film.

Ideale 15.00 «L'agente Mackintosh». Barvni film. Igrata Paul Newman in Dominique Sanda.

Vittorio Veneto 15.00 «Anastasio mio fratello». Barvni film. Igra Alberto Sordi.

Abbazia 14.30 «Tre uomini in fuga». Barvni film. Igrata Bourvil in Louis De Funès.

Astra 16.00 «Gli eroi». Barvni film. Igrata Rob Steiger in Rossana Schiaffino.

Radio 14.30 «I quattro per Ave Maria». Barvni film. Igrata Terence Hill in Bud Spencer.

Kino Iris - Prosek 16.00 «Un solo grande amore». Barvni film.

ZADNI DAN V KINU RITZ

RICHARD BURTON V FILMU

SUTJESKA (La quinta offensiva)

TECHNICOLOR — TECHNISCOPÉ Distribucija GOLD FILM

Predstave ob: 16., 18., 20. in 22. uri

Slovenski klub priredi v torek, 28. maja ob 20.30 predavanje: Dr. BREDA POGORELEC Rast slovenskega knjižnega jezika iz zahodne slovenske pokrajine Zanimivo predavanje dr. Pogorelčeve, docenta Univerze v Ljubljani, je hkrati zaključna prireditev Slovenskega kluba v tekoči sezoni. Vljudno vabljeni!

SLOVENSKO AMATERSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Igor Torkar

POZAR

Igra v dveh delih

Scena: IVAN VERČ

Kostumi: MARIJA VIDAU

Koreografije: SELMA MICHELLEZZI

Maske: DEMETRIJ CEJ

Jezikovno vodstvo: MIRA SARDOČ

Režija: SERGEJ VERČ

Danes, 26. maja, ob 17. uri

v Marijinem domu pri Sv. Ivanu;

V torek, 28. maja, ob 20. uri v gledališču v Kopru. Zadnja predstava v sezoni 1973-1974.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU Kulturni dom

Glasbeno-baletni popoldan

Nastopajo gojenci Glasbene maticе iz Trsta in baletke Škedenjskega doma.

V nedeljo, 2. junija 1974 ob 17. uri

Koordinacija in koreografija: SELMA MICHELLEZZI

ANSAMBL «TAIMS» V RIMU

V dneh od 14. do 18. maja letos je ansambel «TAIMS» z Opčin nastopal v Rimu kot gost na mednarodni mladinski manifestaciji «La Scaletta», ki sta jo organizirali OSAS (Opera Salesiana in re Attivita Sociali) in RAI-TV. Celoten program je snemala italijanska televizija, ki ga bo oddajala danes, 26. maja, ob 16.30 na prvem programu!

Razna obvestila

Prošvetno društvo «Kraški doma priredi v nedeljo, 2. junija, orientacijski pohod za repentabarske občane. Shod ob 8. uri v občinski kopalnici v Repnu. Po pohodu bo piknik. Vpisujeta Vesna Guštin in Aleksij Križman do vključno petka, 31. t.m.

Danes, v nedeljo, 26. maja PRAZNIK ČESENJ V MAČKOLJAH Ob 16. uri kulturni program: Godba na pihala iz Brega Domači pevski zbor Otroški zbor «Slovenski šopek» Koncert ansambla «Olavija Brakja» Mešani pevski zbor iz Boršta Harmonikarji iz Mačkoli Moški zbor «V. Vodnik» iz Doline

BOGAT SREČOLOV

Zvečer prosta zabava z ansambelom «Olavija Brakja». Deloval bo dobro založen kiosk z domačim vinom in s specialitetami na žaru. Kiosk bo odprt tudi v ponedeljek ob 18. ure dalje.

Avtobusne zveze: s Trga Libertà in Trga Barriera vozi avtobus podjetja ACEGAT št. 40: ob 15.15, 16.00, 16.45, 17.30, 18.30, 19.00. Iz Mačkoli v Trst: ob 15.45, 16.30, 17.15, 18.00, 18.54, 19.30.

Glasbena matica - Trst

Mala dvorana kulturnega doma v Trstu

v sredo, 29. maja 1974, ob 20.00

IV. ZAKLJUČNA AKADEMIJA GLASBENE SOLE

1. IN 2. JULIJA V DOMU «ALBERT SIRK» V KRIŽU

P. d. Vesna pripravlja seminar za tržaške prosvetne delavce

Seminar se uokvirja v načrt poglobljanja in reševanja številnih vprašanj na področju ljudske prosvete

Prosvetno društvo «Vesna» iz Križa, ki je v zadnjih časih s prenovljenim in pomlajenim vodstvom izredno obogatilo ter pospešilo svojo kulturno-prosvetno dejavnost, se v teh dneh spopriema z novo in zahtevno, a nadvse pomembno in koristno pobudo. V soboto in nedeljo, 1. in 2. junija, bo v prostorih prosvetnega doma «Albert Sirk» v Križu priredilo s sodelovanjem Slovenske prosvetne zveze v Trstu seminar za prosvetne delavce.

Cepprav nas od seminarja loči še dober teden, je vendarle prav, da že sedaj opozorimo prosvetnike vseh društev in krožkov na Tržaškem na to pobudo, ki se uokvirja v splošen načrt poglobljanja in agilnejšega reševanja številnih prečnih problemov, s katerimi se danes soočamo na področju ljudske kulture. Obenem bo to priložnost, da se predvsem mlajši odborniki in člani prosvetnih društev usposobijo za naloge, ki jih srečujejo pri svojem vsakdanjem delu po društvih ter da se v izmenjavi mnenj, izkušnji in predlogov izklopijo nove ideje in novi prijem, ki jih zahteva pravsem uvajanje novih oblik ljudsko prosvetnega delovanja.

Seminar, ki se ga bo udeležilo tudi predsedstvo SPZ, se bo začel v soboto, ob 16. uri s referatom ravnatelja oddelka za zgodovino in etnografijo v Trstu Draga Pahorja. Predavatelj bo podal zgodovinski pregled razvoja kulturno-prosvetne dejavnosti na Tržaškem. Sledila bo razprava, v katero bodo posegli nekateri naši umetniki in prosvetni delavci.

Druga točka sporeda seminarja bo praktičnejša značaja. Obnavljala bo organizacijske prijemne pri prosvetnem delu. Uvodni referat bo podal član predsedstva SPZ Edvin Švab, njegovo izvajanje pa bodo s krajšimi poročili dopolnili referenti SPZ za nekatere prosvetne dejavnosti, kot so zborovska in dramska dejavnost, folklori itd.

Skupni večerji bo v soboto sledil družabni večer s plesom, seminar pa se bo nadaljeval v nedeljo od 9. uri. Ob 11. uri bo na sporedu razprava o vprašanju odnosov med prosvetnimi in športnimi društvi, v katero bo posegel tudi član izvršnega odbora ZSSDI Radivoj Pečar.

JUTRI V PADRIČAH Sestanek o problemu poboljševalnice

V Padričah bo jutri, 27. maja, ob 20.30 pomemben sestanek, na katerem bodo Padričarji ter prebivalci sosednih vasi obravnavali problem, ki se odpira za celotno področje vzhodnega Krasa s predvideno namestitvijo zavoda za prevzgojo mladoletnikov v bivšem ezulskem taborišču v Padričah. Sestanek, ki ga sklicuje padriška celica KPI, bo v prostorih Gozdne zadruge.

● V Mali dvorani Slovenske prosvete v Donizettijevi ulici 3, bo jutri, 27. t. m. odprl osebno razstavo svojih del slikar Robert Kozman. Otvoritev bo ob 19.30.

OD 17. DO 19. MAJA PO SLOVENIJI

POUČEN TRIDNEVNI IZLET TRŽAŠKIH SREDNJEŠOLCEV

Ogled glavnih značilnosti Ljubljane ter Gorenjske in Dolenjske - Srečanje z ljubljanskimi osnovnošolci

V nedeljo, 19. maja, se je zaključil tridnevni študijski izlet učencev slovenskih nižjih srednjih šol na Tržaškem po Sloveniji. Izleta se je udeležilo štirideset dijakov, ki sta jih spremljala prof. Edmund Žetko in prof. Ziva Gruđen.

Iz Trsta so odpotovali že v petek, 17. maja, navsezgodaj. Pot jih je povelja preko Sežane najprej v Vrhniko, kjer so obiskali rojstno hišo pisatelja Ivana Cankarja. Spetoma so se ustavili tudi v Bistri, kjer so si ogledali razne muzeje, od lesnega, gozdarskega in lovskega do strojnega muzeja. Prvi dan izleta se je zaključil v Ljubljani, kjer so dijaki in profesorji prenočili, naslednjega dne pa so si ogledali glavne znamenitosti slovenske prestolnice, predvsem ljubljanski grad, kjer je poleg številnih muzejskih zanimivosti tudi čudoviti razgled na mesto.

Druga etapa tega poučnega izleta je bila Gorenjska. Po ogledu leta lišča na Brniku ter muzeja NOB v Begunjah, so obiskali tudi Praterovo rojstno hišo v Vrbi, od koder so se popeljali še do čudovitega Blejskega jezera.

Naslednjega dne je bila na vrsti Dolenjska. Mimo prijetne valovite pokrajine s čudovitimi gozdovi so se peljali do Turjaškega gradu, Ribnice in Kočevja. V Ribnici je posebno pozornost slovenskih zamejskih dijakov zbudil znameniti muzej lončarstva in suhe robe, v Kočevju pa muzej narodnoosvobodilne borbe. Povratna pot jih je vodila nato mimo Cerkliskega presihajočega jezera ter Rakovega Škocjana, od koder so se nekoliko utrujeni a obogateni od tolikih zanimivosti vrtnili domov.

Posebno bo slovenskim nižješolcem iz Trsta ostalo v spominu srečanje s pionirji osnovne šole Ledina v Ljubljani. Po toplem sprejemu je bila izražena obojestranska želja po čim pogostejših tistih stikih.

Izlet je bil skratka prijetno doživljanje ter je obenem veliko prispeval k spoznavanju matične domovine, njenih krajev ter njenih zgodovinskih, kulturnih in turističnih značilnosti.

Miran Košuta

Priprave za praznik vina v Borštu

1. 2. in 3. junija bo v Borštu 4. praznik vina. Za Borštane in Zabržane je ta praznik največja vsaška prireditelj v letu. Priredila jo P. d. «Slovenec» in domači vinogradniki. Vsaka mladina, s pomočjo starejših prosvetarjev, je že začela s pripravami v «Hribencu», kjer bo prireditelj. Poleg tega prostora bo letos na razpolago še «Zardina», ki ga občinski delavci urejujejo za praznik.

Otvoritev praznika bo v soboto ob 17. uri. Ob 18. uri bo imela koncert godba na pihala «BREG». Sledila bo prosta zabava z ansambli «THE LORDS».

Osvetlovanje prireditelj bo v nedeljo, 2. junija, ob 15.30. Mnogi se bo zbrala pred Petarsovo gostilno in nato šla v sporedu na prireditveni prostor. Spored se bo začel s koncertom godbe na pihala iz Kočevja. Nastopila bosta moški pevski zbor «TABOR» iz Opčin in Tržaška folklorna skupina. Program se bo zaključil s prosto zabavo ob zvokih orkestra «THE LORDS».

V ponedeljek, 3. junija, se bo praznik zaključil. Že v dopoldanskem urah bodo delovali kioski. Zvečer pa bo prosta zabava z istim orkestrom.

Vse dni bodo točili pristna domača vina. Poleg tega pa bo deloval še dobro založen kiosk s pižama in jedjo.

Prireditelji upajo, da jim bo vreme naklonjeno in da bo njihov trud poplačen z veliko udeležbo vasčanov, okoličanov in ljudi iz mesta.

E. S. Petaros

Kolektiv TPPZ

sporoča našo javnost, kulturnim in političnim organizacijam, da se je moral žal odpovedati mnogim vabilom, ker je zbor zaseden s pripravo novega programa. V upanju na razumevanje se bo zbor z novim programom predstavil v doglednem času pred našo cenjeno publiko.

ODBOR

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ SKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

Nameste čevlja na grob Justine Zlobec - Save iz Krajinevarje daruje Grozdana 2000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V KRIŽU

Hadjirana Bubnić 3.360 lir, Mirko Carli (obalna cesta) 9.000 lir.

Nameste čevlja na grob Marice Tence darujejo Mario Sirk 5.000 lir, Albin in Ada Maganja 5.000 lir.

V spomin pok. Marice Tence daruje Henrik Lehner 5.000 lir.

Nameste čevlja na grob tete Lucije Tretjak daruje Karmelo Tretjak 10.000 lir.

Nameste čevlja na grob Ivana Verigine darujejo Pavla Daneu 5.000 lir in Vida Memuc 2.000 lir.

V spomin pok. žene Marije daruje Angel Sedmak 5.000 lir.

V počastitev spomina pok. Antone Zahar roj. Zobec darujeta Angel in Lojzka Salvi 5.000 lir za PD Slovenec iz Boršta.

Ob tretji obletnici smrti Elizabete Kapun darujeta Dragica in Lojzka družinoma 10.000 lir za Prosvetni dom Prosek - Kontovel.

ZA KULTURNI DOM PROSEK - KONTOVEL darujejo: Mario Versa 20.000 lir, Mario Obersnel 10.000 lir, Angel Kante 1.500 lir, Andrej Rener 5.000 lir, Srečko Orel 25.000 lir, Bruno Rebuta 15.000 lir, Marica Rebuta 5.000 lir, Luigi Calzi 500 lir, Marija Bukavec 500 lir, Karel Budaj (Miklavževi) 5.000 lir, Josipina Štoka 13.000 lir, Sandro Frassinelli 10.000 lir, Josip Husu 5.000 lir, Marija Grilanc 10.000 lir, Stelio Kermac 20.000 lir, Luciano in Ida Bukavec 40.000 lir ter Ivan Ban 20.000 lir.

TRST - BENETKE - RIM - MILAN - TURIN - GENOVA

Obhod

6.07 R Benetke - Bologna - Firenze - Milan - Genova *

6.18 L Portogruaro (ukinjen ob praznikih)

6.44 DD Mestre - Milan Lambrate - Pariz ob četrtkih od 4. 7. do 8. 8. 1974 ter ob nedeljah od 18. 8. do 22. 9. 1974

6.50 D Benetke S. L. - Turin - Rim - Milan

8.03 DD Benetke

9.30 R Benetke - Rim *

10.44 DD (Direct Orient) Benetke - Milan - Domodossola - Pariz - Calais

10.50 L Portogruaro - Benetke

13.15 DD Mestre - Milan Lambrate - Domodossola - Zeneva (ob sobotah od 29. 6. do 10. 8. 1974)

13.30 DD Benetke - Milan - Turin (Modane Lyon od 22. 6. do 8. 9. 1974)

13.43 L Portogruaro

15.40 DD Benetke S. L.

16.33 DD (Lombardie Express) Benetke - Milan - Pariz

17.10 L Portogruaro (razen ob sobotah in praznikih)

17.25 R Benetke (brez vmesnih postaj) - Milan - Genova *

18.04 L Portogruaro

18.42 D Benetke - Bologna - Bari - Lecce

19.25 L Portogruaro

20.02 DD (Simplon Express) Benetke - Rim - Milan Lambrate - Domodossola - Pariz

22.25 DD Benetke - Milan - Turin - Genova - Marseille (preko Mestre - Bologna - Rim)

(spalni vagoni ob petkih Mo skva Rim)

Prihodi

1.45 DD Benetke S. L.

6.25 L Cervinjan (razen ob sobotah in praznikih)

OB VČERAŠNJI PROSLAVI 30. OBLETNIC

Iz spominov udeleženk I. konference SPZZ za Slovensko primorje na Štjaku

Velika vloga žensk v NOB - Spomini Valerije Kocjančič-Špele in Lojzke Čebihin-Grozdane

Na Štjaku so včeraj praznovali dogodek izpred tridesetih let, ki je pomenil nekakšno prelomnico v zgodovini primorskih žena. Na svečnico, 2. februarja 1944, ko se je slovenski narod najbolj zagrizeno bori proti okupatorju in narodnim izdajalcem in v krvi pisal novo poglavje svojih zgodovini, je bila na Štjaku prva pokrajinska konferenca SPZZ za Slovensko primorje. S tem so Primorke izpričale svojo zavestno in nepogrešljivo prisotnost v tem neenakem boju za svobodo, enakopravnost in družbeni napredek. Izpričale so, da so zavestne in nepogrešljive tvorce naše zgodovine.

Ta dogodek, kakor vse brezštevne dogodke v junjski NOB, pri katerih so imele ravno ženske neprecenljivo vlogo, so včeraj slovesno obudili k spominu na proslavi na Štjaku. V spomin pa jih je prikladal tudi dnevnik, ki je povabil na razgovor dve od neposrednih protagonistk tistih dogodkov pri nas. To sta Lojzka Čebihin - Grozdana ter Valerija Kocjančič - Špela, ki je bila tajnica SPZZ za tržaško okrožje in je vodila delegacijo tržaških žena na prvi konferenci SPZZ na Štjaku.

Tedanja konferenca se prav gotovo ne da primerjati z današnjimi konferencami. Danes ni več treba postavljati straž, da te sovražnik ne zasači pri delu, ni se več treba oprezno pomikati po stranskih poteh med gozdovi, da se izogneš smrtonosnim zasedom, in ni več treba prenočevati na senikih, ker ni daleč nakrog nič boljše na razpolago. Takrat pa je bilo tako. Špela in Grozdana se še živo spominjata nekdanje poti na Štjaku, ko sta se z drugimi tovarišicami, Marijo Kodrič, Angelo Udovič - Mico, Zofko Černe - Mico, Pino Pertot - Milivojevo, Drago Tavčar, Vlado Bidovec - Morano in Darinko Piščanc - Slovensko udeležili prve konference SPZZ. Do Divače so potovale z vlakom, od tu pa peš do Senožec na javko, od koder so jih pospremili skozi gozdove do Štjaka. Morana in Slovenka sta nosili s sabo tudi narodne noše za kulturni nastop, ki so se nato, žal, med hajko zgubile.

Konferenca je bila ob varstvu številnih straž v večji učilnici tamkajšnjega šolskega poslopja. Delegacije žena so bile prišle iz vseh bližnjih in daljnjih krajev Primorske ter celo iz Istre, tako da je bilo na Štjaku okrog 350 udeleženk. Delo konference se je začelo po uvodnih govornih predstavitvah, v katerih je bil tudi govor o spominu na delegacijo. Za tržaško delegacijo je spregovorila Špela. «Bil je to moj prvi javni nastop,» se danes spominja «in bilo mi je sila nerodno. Še z večjo tesnobo sem se lotila svojega poročila, ko je Zora Rupenova, ki je bila na predsedstvo, izbruhnila ob mojem nastopu in krčevito smeh. Ko sem jo pozneje vprašala, čemu se je smejala, je odvrnila, da jo je k smehu sililo moje zadržanje. Na govorništvo oder si stopila vzvrnana in ponosno kot komandant, je dejala, a govorila si res kot je treba.»

Navedušejo govor o položaju na Tržaškem ter o bodočih programih je imela tudi Morana. Po konferenci pa je bila v isti dvorani kulturna prireditev. «Z Milivojevo sva v duetu zapeli venček slovenskih narodnih,» se spominja Grozdana, «in s tem ravdušili dvorano. Vse se je namreč zdelo od sile prijetno, da so prišle in nastopile tudi Tržačanke. Na koncu sva nastopili z vsemi drugimi v združenem pevskem zboru.»

Prireditelj in družabnost je trajala dolgo v noč, nakar se je bilo treba za prenočitev razmestiti po

bližnjih senikih. Težko je bilo spat, tudi zaradi vsiljivega februariskega mraza. Najhušja pa je bila vsekakor budnica. Straže so v hipu raznesle vest, da so Nemci napadli Komen. Vse udeležence so se morale v naglici raziti, tako da se še danes s težavo spominjajo poti, ki jih je spet povelja v Trst in s tem spet v ilegalno, med tisoč nevarnosti.

Tako se je odvijala prva konferenca. Veliko dogodkov, v katerih so proslavile primorske ženske, ji je še sledilo in kmalu ji je sledila tudi osvoboditev. Spomin najo večno živel, z njim pa bo iz roda v rod živel tudi takratna podoba naše žene.

Dan Furlanije-J. krajine s posegom odbornika Stopperja

V okviru «italijanskega tedna» je bil preteklo sredo v Salzburgu

3. dan dežele Furlanije - Julijske krajine. Italijanski teden je obsegal razstavo domačih izdelkov in proizvodov, ki jo je organiziral Italijanski zavod za zunanjo trgovino ICE. Naša dežela pa je nastopila s posebnim paviljonom, ki sta ga pripravili deželna uprava in trgovinska zbornica iz Vidma in v katerem so bili razstavljeni številni izdelki deželne industrije in obrtništva. V okviru Dneva Furlanije-Julijske krajine je dopotoval v Salzburg deželni odbornik za industrijo in trgovino N. Stopper, ki so ga spremljali predsednik videmske in predsednik goriske trgovinske zbornice, glavni tajnik pordenonske ustanove in drugi predstavniki gospodarskih krogov iz naše dežele.

Ob tej priliki sta bila v Salzburgu tudi italijanski podtajnik za zunanjo trgovino Seryadei in italijanski ambasador v Avstriji Cagati. «Dana» se je zaključila s sprejemom, ki ga je priredil deželni odbornik Stopper, in z nastopom folklorne skupine «C. Ermacora» iz Cente.

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH

Bazoviška 2

razpisuje natečaj za

- 1 URADNIKA
1 BANČNEGA NAMEŠČENCA 3. kategorije

Pogoji za udeležbo na natečaju za uradniško mesto:

1. Diploma knjižnovodje - trgovskega izvedenca
2. Odsluženi vojaški rok
3. Starost do 30 let

Pogoji za udeležbo na natečaju za bančnega nameščenca:

1. Diploma nižje srednje šole
2. Odsluženi vojaški rok
3. Starost do 30 let

Rok za predložitev prošnje zapade 10. junija 1974.

Prošnji je treba priložiti prepis ali fotokopijo diplome.

pohišstvo

TRST

trst

«AUTOAGENZIA CLAUDIO»

ULICA GEPPA 8 - TELEFON 29-714

- TAKOJSNJA DOBAVA
- RAZSTAVA NAJNOVEJSIH MODELOV

ZASTOPNIK

ŠKODA
Octavia

ZA TRST IN POKRAJINO

Od danes v veljavi

VOZNI RED VLAKOV

in praznikih		(2) - Vozi ob ponedeljkih, torkih, sredah, četrtkih in petkih		ob praznikih	
6.54 L	Cervinjan (samo ob sobotah)	7.50 DD	Marseille - Genova - Turin - Milan - Rim - Bologna	8.50 L	Videm
7.50 DD	Pariz - Turin - Milan - Rim - Bologna	9.15 D	Benetke	9.55 D	(Österreich-Italien Express) Stuttgart - Dunaj - Trbiž - Videm
10.27 DD	Zeneva - Zürich - Domodossola - Milan P. G. - Mestre (ob sobotah od 29. 6. do 10. 8. 1974)	10.50 DD	(Simplon Express) Pariz - Milan - Domodossola - Milan Lambrate - Rim - Benetke (spalni vagoni Rim - Moskva (2) - Lecce - Bari - Bologna - München)	12.05 L	Trbiž - Videm
11.16 R	Milan - Benetke S. L. (*) (Benetke - Trst brez vmesnih postaj)	12.30 D	Milan - Benetke	14.05 D	Videm
12.30 D	Milan - Benetke	13.47 DD	Benetke	15.04 L	Videm
14.18 L	Cervinjan (razen ob praznikih)	14.16 L	Videm - Calalzo (1)	17.05 D	Videm
15.30 DD	(Lombardie Express) Pariz - Milan - Domodossola - Milan Lambrate - Mestre (ob sobotah od 29. 6. do 3. 8. in ob torkih od 29. 8. do 24. 9. 1974)	15.15 D	Videm	18.09 L	Videm
16.15 DD	Pariz - Domodossola - Milan Lambrate - Mestre (ob sobotah od 29. 6. do 3. 8. in ob torkih od 29. 8. do 24. 9. 1974)	16.55 L	Videm - Trbiž	19.32 L	Videm
17.42 D	Turin - Benetke S. L. (Lyon-Modane od 22. 6. do 9. 9. 74)	17.55 L	Videm (ne vozi ob sobotah in predpraznikih)	19.56 DD	Trbiž - Videm
18.38 R	Firenze - Bologna - Benetke *	20.15 L	Videm	20.50 L	Pordenon - Videm
19.10 L	Portogruaro	21.42 D	(Italien-Österreich Express) Videm - Trbiž - Dunaj - Stuttgart (spalni pogradi za Stuttgart)	22.40 L	Videm
20.00 DD	(Direct Orient) Calais - Pariz - Milan - Benetke (*)	22.40 L	Videm	23.42 D	München - Dunaj - Trbiž - Videm
20.58 R	Milan - Rim - Benetke (*)	22.40 L	Videm	23.46 DD	Calalzo - Videm (2)
22.54 L	Benetke	22.40 L	Videm		
23.28 DD	Turin - Milan - Rim - Benetke				
(*) - Samo L. razred z obveznim prednaročilom		(1) - Ob predpraznikih od 28. 6. do 14. 9. 1974		(2) - Ob praznikih od 30. junija do 15. septembra 1974	
(1) - Vozi ob ponedeljkih, torkih, sredah, sobotah in nedeljah		Prihodi		TRST - OPČINE - SEŽANA - LJUBLJANA - BEOGRAD - BUDIMPEŠTA - MOSKVA	
		0.50 L		Odhodi	
		6.50 L		0.52 D	
		7.36 L		8.10 D	
		8.12 D		11.14 DD	
				13.55 L	
				17.30 DD	
				18.20 L	
				18.48 D	

OSMICA

Pri Piščancih pri Boletovih točijo črno domače vino.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO - TRST

1904-1974

PROSLAVLJA 70. OBLETNICO USTANOVITVE

s sledečim sporedom:

Sobota, 1. junija 1974, v Kulturnem domu v Trstu:

Ob 18.30 otvoritev fotografske razstave J. Furlana

Ob 20.00 osrednja proslava

pozdravni govori

TRETJA AKADEMIJA ŠOLE GLASBENE MATICE

NIČ VEČ LE PRIKAZ ZNANJA PAČ PA ŽE PRIJETNA GLASBA

Nastopili so gojenci, ki so že pred sklepno diplomom
Zanimivost večera: tri dela someščana Giulia Viozzija

V vrsti nastopov, ki jih prireja šola Glasbene matice v Trstu ob koncu šolskega leta, je bila preteklo sredo v mali dvorani Kulturnega doma tretja akademija njenih gojencev.

Nastopili so gojenci iz oddelkov za violino, violončelo, flauto, klarinet, trobento in klavir — vsi iz višjih razredov in med njimi taki, ki so že prav pred sklepno diplomom; tako je bil ta večer ne samo suhoparen prikaz pridobljenega znanja, ampak zaradi dobre pripravljenosti in zavzetosti izvajalcev kar prijetno glasbeno srečanje. Kot prva je nastopila Jagoda Fiammetta Colombin.

Sledil je Dvorčakov Slovanski ples v e-molu za klavir štiričrtno, ki sta ga podala Klarinetist Ambrožič in Anamarija Bizjak; v njuni igri je prišel do izraza rahlo melanholični in sanjavi značaj te skladbe, ki ga le tu in tam skušajo pregnati razposajeni utrinki.

V naslednji točki sporeda je Evald Krevatin zaigral na trobento Hausenove Intermezzo, skladbo, ki je glede na zmogljivosti trobente pisana zelo nizko; če torej blesk zvoka trobente ni prišel do polnega izraza, je pa Krevatin pokazal, da ima stanovit ton. Solista je pri klavirju spremljala Ksenija Brass.

Pianistka Mojca Šiščević, ki je nastopila tudi na 2. akademiji, je tokrat zaigrala Bachov Koncert v italijanskem slogu; zahtevno skladbo je podala zanesljivo tako glede tehnične priprave kot ritmične enakomernosti, a morda z nekoliko preveč izrazito dinamiko.

Sporod akademije se je nadaljeval z Brahmovso Rapsodijo v g-molu, op. 79: na klavir jo je zaigrala Ksenija Brass in v njej kljub nekoliko razvlečenemu tempu pokazala smisel za pravilno oblikovanje glasbenih fraz s primernim romantičnim podokom.

Sledila je Ecclesova Sonata v g-molu; v njej se je zelo dobro izkazal z violončelom Iztok Kodrič, ki je pritegnil poslušalce s pevnim tonom in mehko vibracijo, z odlično potezo v hitrih stavkih in preudarno v počasnih. Pri klavirju ga je spremljala Mojca Šiščević.

Klavirska skladnja, ki je sledila, je iz Schubertovega opusa; to je znani Impromptu v B-duru, ki ga je Loredana Sancin podala zelo skrbno s pravilnim doznanjem

dinamike v posameznih glasovih, da je v vseh variacijah lepo izstopala glavna glasbena misel.

Klarinetist Silvio Pibrovce, ki ga je bilo občinstvo že nagradilo z dolgim aplavzom na prvi akademiji, je v sredo igral Gaubertovo Fantazijo, pester niz motivov različne temperamente; skladbo je podal sproščeno in tekoče, v pozornem dialogu s klavirskim spremljevalcem, prof. Erminijem Ambrozetom.

Zanimivost večera glede na novost skladbe so bile Tri slike van Gogha našega someščana Giulia Viozzija; tri glasbene freske neo-

imprisionističnega značaja je z veliko muzikalno dognanostjo podala Nadja Kralj ter sproščeno premotila težave, ki jih postavljajo take nove skladbe.

Ob koncu sporeda sta bila na vrsti še dva stavka iz Quantzove Sonate v C-duru za kljunasto flauto, flauto in violončelo. To prikupno glasbo so izvajali na kljunasto flauto Riccardo Pergolis, ki je nastopil tudi že na prvi akademiji, flautist Giorgio Marcossi in violončelist Iztok Kodrič, vsi trije z lahkonostjo in zanesljivostjo pravega komornega muziciranja.

jb

Klarinetist Silvio Pibrovce, ki je izvajal Gaubertovo Fantazijo

Z NEDAVNE SKLEPNE PEVSKE REVIEJE V TOLMINU

Nov dokaz kakovostne rasti mladinskih pevskih zborov

Več pozornosti bo treba posvetiti razširjenosti pevske mreže

V Tolminu je bila 17. t. m. sklepna revija oziroma koncert otroških in mladinskih pevskih zborov, ki delujejo v okviru osnovnih in srednjih šol na Primorskem. Na predhodnih štirih občinskih revijah, ki so bile v Kopru, Postojni, Divači in v Desklah, je posebna komisija izbrala najboljše in sicer osem otroških in sedem mladinskih. Tako so nastopili v Tolminu otroški zbori osnovnih šol: «France Bevk» iz Tolmina pod vodstvom Danice Vrabli, iz Kanala pod vodstvom Rozine Kojedice, «Pinka Tomažiča» iz Koprive pod vodstvom Branke Milivojevič, iz Postojne pod vodstvom Danice Šuc, «Janka Premrla-Vojk» iz Koprive pod vodstvom Dimitrija Grla, «Ivana Roba» iz Sempetra pri Gorici pod vodstvom Anamarije Jugove in «Antona Šibelje» iz Stenke iz Komna pod vodstvom Marijana Plazarja. Mladinski zbori pa iz šol: «Dragotina Ketteja» iz Ilirske Bistrice pod vodstvom Kristine Polhove, «Petr Skalarja» iz Boveca pod vodstvom Branka Godine, iz Postojne pod vodstvom Nede Nanutove, «Milojke Struškaj» iz Nove Gorice pod vodstvom Almirne Abolnarjeve, Srečka Kosovelca iz Sežane pod vodstvom Evgena Prinčiča, osnovne šole iz Dobrove v goriških

Brdih pod vodstvom Slinivka in mešani zbor slovenske gimnazije iz Koprive pod vodstvom Mirka Slovarja.

S kvalitetnim poprečjem, ki ga je ta koncert pokazal v celoti, moramo biti zadovoljni, zlasti če ga primerjamo z lanskim, da ne govorimo o nastopih pred nekaj leti. Pri vseh zborih je vpeljana pravilna književna izgovorjava, otipljivo je izboljšana tehnika petja, ki ne pozna odprtih glasov, temveč se naravnava k preciznosti zvočne barvitosti tako v smislu posebnosti v mehkobi otroških glasov, kakor značilnosti pri mladinskih zborih. Opazna je bila razlika v petju in interpretaciji pri primerjavi z nastopi na predhodnih revijah.

Na razne pripombe članov spremljevalce žirije v razgovorih neposredno po revijah so vsi pevovodje vnesli korekture ne le v svojo odgovornost, temveč s pravnim posegom, ki odraža na eni strani napredovanje v znanju, nju in znanju, na drugi pa dolgoleten, zdrav občutek za mero, ki je določila skladbo v njeni popolnosti; pevski dovršenosti in izraznosti obogatili. Čut za estetsko me-

ro se čedalje bolj izostruje, gašenje pesmi postaja v svojem logično se razvijajočem procesu vse bolj naravno preprosto, notranje učinkovito in prepričljivo.

Pevovodje so se približali otrokom in izvajali izraz neposredno iz njihovih src, iz njihovih mehkih, prisrčnih občutij, izvajajo toplino njihove razigranosti in prešernega veselja, ki ga skušajo zajeti v kar najbolj ubrano petje, plemeniti izraz. Če bi želeli omeniti posebne odlike nekaterih otroških zborov, kakor tipično otroško ohranjenega zvoka ter izredno smiselno oblikovanih in v celoto povezanih fraz zborov iz Komna, iz Sempetra, Kanala, Postojne in šole «Stanka Premrla-Vojk» iz Koprive, s tem ne bi mogli bistveno oddaljati od drugega koprškega zbora, tistega iz Ilirske Bistrice ali Tolmina. Dasi so mladinski zbori na leti kakovostni stopnji, samo lahko ugotovimo, da so vendarle otroški zbori pokazali sorazmerno močnejši razpon v svojem razvoju, če seveda upoštevamo, da smo začeli več pozornosti, dela in vnevanja vnašati med nje šele pred par leti. Ti zbori in mladinski so letos ponovno potrdili, da mladinska pevstva kultura na Primorskem raste. Saj so tudi mladinski zbori dosegli določeno razveseljivo poprečje bodisi po lepoti petja samega, bodisi po oblikovalni kulturi, neposrednosti in toplini.

Kristina Polhova iz Ilirske Bistrice je težila k tenkočutno izdelanim frazam, Janez Slinivk je dosegel čisto petje, zlitost in uravnoteženost pevske skupine, zahteven spored je diktilar Mirku Slovarju, da je mešani gimnazijski zbor iz Koprive moral temeljito pripraviti; zavzel je dovolj zlitost in pronicljivost v jedro lirskih pesmi pa v sproščeno razigranost Vrabčeve Polke in Bratci veseli vsi. Pevska lepota in pristna izrazna težnja sta dihal iz zborov Almirne Abolnar iz Nove Gorice, Nede Nanutove iz Postojne ter Evgena Prinčiča iz Sežane, pa tudi Branka Godina iz Boveca je skrbno pripravil svoj zbor.

Kakor nas veseli kvalitetna rast mladinskega zborovskega petja, pa nas je letos zaskrbelo dejstvo, da se je na letošnjih občinskih revijah število nastopajočih močno skrcilo, z območja občin Piran in Ajdovščine pa ni bilo niti ene prijave. Vzroki tičijo v boleznih pa tudi v pomanjkanju sposobnih pevovodij.

Zaznani uspehi mladinskega petja na Primorskem je bil še posebno vesel velik prijatelj mladine, skladatelj Makso Pirnik, ki mu je bil ta koncert posvečen v počastitev njegove 70-letnice.

IVAN SILČ

Literarne vaje

Pred nami je zadnja, sedma številka «Literarnih vaj», ki ob koncu vsebuje tudi kazalo vsega, to je XXV. letnika. Revija z današnjim nadaljevanjem zaključuje dnevnik Ester Sferco s trgovskega zavoda «Ziga Zoisa» z naslovom Petnajst avgustovskih dni. Sledijo Neve Regentove Viti s poti po Kanarskih otokih z naslovom Teide, v prozo sedanje številke, ki pravzaprav obsega večino publikacije spada tudi Mirana Košute zapis «Ni solza od slovesa», nakar sledi Neve Regentove razmišljanje o «Narkomaniji med mladino», vtem ko je Andrejka Gerlančeva prispevala «V soju psihadeličnih luči». Marko Sošič iz II. razreda trgovskega zavoda «Ziga Zoisa» je prispeval svoj «Zadnji intervju», Eleonora Culot z goriške gimnazije «Primož Trubar» za kratko zgodbo «Premagala sem strah», Lidija Rupelj je opisala «Neko usodo», Tomaž Simčič pa «Polet v Carigradu», Tatjana Levstik pripelje bralca od «Londona do doma». V tej številki je še nekaj krajših prispevkov, nakar sledijo kulturne novice. Zadnja številka «Literarnih vaj» je opremljena še s štirimi oziroma petimi podoba. Še vezano besedo pa je prisotne Marjan Cijan s klasičnega liceja «Primož Trubar» iz Gorice, ki je objavil pet svojih «Občutkov».

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Roman «Kleopatrat» ni le biografija

Preko biografskega prikaza znane kraljice je avtor opisal dobo izpred 2000 let - Grant pa je mojster v tem

Britanski zgodovinar Michael Grant, ki ga tudi pri nas Sloveni poznajo po njegovi knjigi Miti starih Grkov in Rimljanov, prevedeni v slovenščino, je svoje raziskave posvetil tudi Egiptu in njegovi kraljici Kleopatri. O njej je napisal knjigo, ki nam jo v prevodu Silvana Košaka zdaj posreduje Državna založba. Ta je knjigo uvrstila v svojo zbirko biografske, zato bi jo poprečno bralca uveljavljati, da gre za biografski roman o kraljici doimpreja slovesa. Knjiga Michaela Granta pa je daleč od tega, da bi bila roman, pa tudi daleč od tega, da bi bila knjiga, ki bi nam pripovedovala zanimivosti iz življenja Kleopatrat. Knjiga, ki smo jo dobili zdaj tudi v slovenščini, je zgodovina, ki bralcu razkrije delo zgodovine Egipta in Rima in osvetli tri zgodovinsko pomembne osebnosti kot so bili Cezar, Antonij in Kleopatrat, katerih usode so se prepletale in od katerih sta zadnja dva doživela tudi skorajda skupno smrt. Ker gre pri tem za prikaz obdobja, ko je Egiptu vladala ena najbolj znanih kraljic, za obdobje, ki je bilo usodnega pomena tako za staro Rim kot za Egipt, ker je šlo za znane spopade med Rimljani, Egipčani in tudi med samimi rimskimi vojskovodji, pretendenti za rimske vladarje, je tako delo tudi za širši krog bralcev zanimivo in privlačno.

Ni sicer res, da bi se knjiga, ki jo imamo pred seboj, brala kot roman, kot trdijo reklamni odlomki. Res pa je, da je ta zgodovinska knjiga napisana zanimivo in tako, da pritegne tudi manj izobraženega bralca in da ga pouči o obdobju antične zgodovine, kjer so se na zgodovinskem oderu vrstile tri ali celo štiri — če prištejemo še Oktavijana, — znamenite osebnosti.

Seveda je, kot nam pove že sam naslov knjige, pisateljevo prikazovanje usmerjeno na osvetlitev osebnosti kraljice Kleopatrat (69 - 30 pr. n. št.). To pa poznamo po pričevanju tedanjih in tudi kasnejših virov predvsem kot razuzdanega ženskega, da smo začeli razlagati svoje občudovalcem in ki je v svoji mreže zapletla najprej Cezarja, nato pa še njegovega naslednika Antonija.

Avtor knjige, ki seveda obravnava tudi to stran Kleopatrinega življenja, si je zadal nalogo, da vsestransko osvetli to osebnost. Pa mu je šlo za to, da razšči in kritično preloži to stran njenega življenja, kakor tudi predvsem za to, da razšči še drugo stran: da ugotovi, kakšen je bil Kleopatrin odnos do Rimljanov in njihovih zavojevalnih načrtov in kakšni so bili njeni politični načrti z njeno osebnost zvezo najprej s Cezarjem, potem pa še z Antonijem.

Vsi tisti propagandni manevri, ki so pri Kleopatri poudarjali predvsem njeno spolnost, so bili gotovo usmerjeni v diskreditiranje očiščene in izobražene kraljice, ki je bila grškega rodu. Zato tudi ne odgovarjajo stvarnosti, zato niso napisani prikazi njenih raz-

merij z rimskimi vojskovodji, romantične zgodbe o ljubezni polni in pohanito lepi ženski. Michael Grant nam prikazuje Kleopatrat predvsem kot vladarico, ki je težila za določenimi političnimi smrti glede svoje države in njenih odnosov z Rimom. Kot taka pa je Kleopatrat hotela preprečiti prevlado Rima nad svojo deželo in vzhodnim Sredozemljem in ustvariti neko novo sožitje grško-rimске svesta. S to svojo namero, ki je bila doslej manj znana in neraziskana pa Kleopatrat ni ušla.

O Kleopatri, njenem rodu, prednikih, o njenih bratih, o življenju in delovanju, o stikih z Rimljani in njeni smrti, o vsem tem pripoveduje avtor knjige v svojem nepreobsežnem delu. Kot je omenjeno, knjiga ni biografski roman, temveč zgodovina. Zanimivo pripovedi, ki je vsestransko znano dokumentirano, dopolnjuje sicer številne podobe, predvsem fotografije izkopanih, vendar pa te za samo knjigo niso bistvenega pomena. Bistvena so avtorjeva dognanja, ki jih nesplošno po posredje bralca in kaže Kleopatrat ter del zgodovine Rima in Egipta v doba novi luči.

Sl. Ru.

DROBEČ IZ NAŠE ZGODOVINE

Prekinjena seja učiteljev na Mostu na Soči

Slovenski učitelji na Primorskem smo bili včlanjeni v času po prvi vojni v Zvezo učiteljskih društev (Slovinci in Hrvati), ki je imela svoj sedež v Trstu. Po večjih središčih Primorske so bila tudi posamezna društva, tako v Tolminu, Gorici, Idriji, Sežani, Postojni. Njen prvi in zadnji predsednik je bil ANTON GERMEK, učitelj pri Sv. Ivanu, kjer so pred kratkim neofašisti izvedli bombni napad na slovensko šolo. Germek je bil znan kot neustrašen bojevnik za pravice slovenskih hrvaških učiteljev in šol v Italiji. Zato je imel pogostoma opravka z organi javne varnosti v Trstu, z mnogimi osebnimi in hišnimi preiskavami.

V nekdanjem tolminskem okraju smo imeli svoje učiteljsko društvo, ki je zajelo območje naslednjih krajev: Bovec, Kobarij, Tolmin in Cerkno. Vsa leta ga je vodil šolski upravitelj in narodni borce na Mostu na Soči (nekdanja Sv. Lucija) JOŽE RAKUŠČEK.

V juniju 1925 smo imeli sklepno učiteljsko zborovanje ob koncu šolskega leta v dvorani gostil-

LUDVIK ZORZUT: Pticka bregarca

Šopek domačih pesmi, ki povezuje pol stoletja

Od Maribora do Krmina je veliko ljudi, ki poznajo zgornjega, neugnana Ludvika Zorzuta. Ob njegovi osemdesetletnici, ki jo je obhajal na Jernejevo leta 1972, se ga je spomnilo kar trinajst slovenskih listov in kolektarjev.

Z zamudo skoraj dveh let pa je za njegovo osemdesetletnico v založbi Mohorjeve družbe v Celju izšla še njegova pesniška zbirka z nevsakdanjim naslovom Pticka bregarca (na platnicah: Pticka bregarca). Pesmi mu je zbral znani novogoriški bibliotekar, bibliograf in pesnik Marijan Breclj. Tako smo dobili knjižni oblik, ki je delo opremljevalca in ilustratorja akad. slikarja Iva Kovarja, pesmi človeka, katerega edino in glavno zanimanje ni bilo pesništvo in je svoje proste ure posvečal mnogoterim muzam in kulturnim opravkom, a je vendar od mladih let pesnil, včasih igrivo in bolj za šalo, mnogokrat pa prvinosko in neposredno, ker je pač moral izpeti ljubezen do svoje briske zemlje in v izbrane verzice izliči svoja doživljanja; njegov prispevek v slovensko poezijo res ni evrhunski, a je zanimivo pesniško sporočilo, pisano iz intuicije, občasn, kakor so ga obiskovalci navajali. O Zorzutu kot posebnem pojavu, ki združuje na eni strani zagledanost v izjemnost učenjakov, na drugi pa povezanost s pristnostjo domačih ognjišč in proučevanjem zgodovine, bi veljalo posebej razpravljati. A njegova pesniška zbirka nas obvezuje, da skušamo dojeti Zorzuta predvsem kot pesnika.

Urednik Marijan Breclj je opravil dokaj zamudno delo, ko je iz raznih časnikov, revij in kolektarjev zbral raztresene Zorzutove objave, jih moral nato odbrati in še bibliografsko dokumentirati. Mislim, da je bilo najtežje delo prav pri izbiri tistega, ki naj bo najzanimivejša, vsebinsko zanimivo in umetniško vredno. Zdi se mi, da mu je to v največji meri uspelo. Pri pesniku, kakršni je Zorzut, ni lahko takoj postaviti merila, saj ni rili ljudski pesnik niti pravi «knjižni» lirik. Rad je zajemal iz ljudskega življenja, čustvovanja in izražanja. To je potem preoblikoval, kakor se mu je trenutno zdelo najbolj prav in pesniško primerno. Njegov slog je nastajal ob vzorih, ki jih je spoznaval še v mladih letih, zato je tu pa tam zaslišati neposredni ali bolj oddaljen odmev tega ali onega slovenskega pesnika preteklega doba, morda celo odmev kake prav določene pesmi, vendar moramo to šteti le kot podzavestno uporabljeni material, celotna poetična zgradba pa je njegova. In dalo bi se govoriti o Zorzutovem osebnem slogu, ki je bralcu kmalu spoznaven.

Zorzutove pesmi označuje bogastvo sinonimov, predvsem pa ri-

ma, ki poskrbi, da pesmi tečejo kot briska rebula. Prav rima, ki jo sodobna poezija skoraj izključuje in jo največkrat uporablja le še kot hoteno igrano ali celo ironizacijo, je nepogrešljiv element Zorzutove poezije. In mislim, da to ni samo davek tradicionalnemu in trenutno konservativnemu odnosu do poezije, ampak je preki-pevačova potreba po muzikalnosti, ki je za Zorzuta značilna kot je sploh bila vedno lastna umetniškim dušam primorskega duhovnozemeljskega kroga.

Opazne posebnosti Zorzutove poezije so živahnost in dialogičnost, bistrost in duhovnost v oznakah, ter pretežno prevzemane narečne izražanja.

Tako kot v vsebini, je Zorzut dokaj razgiban tudi v oblikah. Vse pesmi so kitice, a se pesnik tega ne drži togo: uporablja po domače zveneče štirivrstnice, kitice z raznimi refreni, zanimivo menjava kratkih verzov z daljšimi, sonet, heksameter, v vse to pa nasuje še razne glasovne figure, vzlike in medicke. Seveda pa ima ta poezija (knjiga je res prevenc, a zajema vse pesniški opus avtorja) tudi svoje šibkosti in čeprav se mi zdi, da jih nima smisla naštevati, saj pesnik verjetno ne bo izdal še ene zbirke, jih bom zaradi mirne vesti le navedel: tu pa tam razvlečenost in ponavljanje motivov, nekatere odmrle li papiraste besede, nekaj nečitljivih rima obilnost kakega posameznega verzca, nedoslednost dikcije in še kake druge manj pomembne nedodelanosti.

Prvi krog zbirke ima naslov BRISKE. Nekakšen program ali celota vsega Zorzutovega pesništva je nehoti zapaden že v prvi pesmi Naša beseda, kjer v sredi najdemo tele verzice:

Segava je, kmečica, norce brije,
pol za šalo, pol za res,
po domače jo lepo zavije,
še okrogla je katera vmes.
Zdrava je, v bogastvu neuhajljiva,
žino raste na domačih tleh,
dolno-žalostni-m korajžo vliče —
bravo, smeh v preteklih dnehi!

Pesem Ob brislem ognjišču, pisana v narečju, je slavospev starožitni domačnosti na božični večer ob vsem, kar premore dobrin in nudi duhovnega ugodja to prijetno okolje. Pomembna je tudi z narodopisnega vidika. Briski češparji je neke vrste socialno-etnografsko pesniško pričevanje o «penčanju» ali lupljenju češpelj, ki so jih po Brdih lupili za naprodaj tako v bližnje kot daljnje kraje, še pred prvo svetovno vojno. Pticka bregarca, ki je nastala po prvi vojni in jo je avtor večkrat predelal, pa je simbol pesništva navezanosti na rodno Brdo, hude dihi in dobrih časih; ta drobna pticka mu je poslednja med brislo zemljo in njim, ki daleč od doma trepetja za usodo svojih Brd. Upravičeno in posrečeno je izbran naslov zbirke.

Med brislimi so tudi vinske in pa pesmi, posvečene znanim brislim vsem, kot so Medana, Vipolže, Kozana, Mirnik, posredno pa še nekaterim drugim. Pesem Medana vsebuje tudi narodopisne zanimivosti. Gradnik je posvečen pesniku Brd, Omeniti velja zelo popularno Brda, Brda, ki jo je leta 1954 uglasbil Mirko Rebolj in je bila dolga leta stalno na sporednih radijskih oddajah. Čeršnje, čeršnje je uglasbil Avgust Inavec in so jo lani izvajali na festivalu slovenske popevke v Steverjanu. Pesem Pomlad v Brdih pa je v glasbi Rada Simoničja letos marca prvič zapel PAZ «Vino Vodopivec». Krog brislih pesmi zaključuje tri daljše epsko-lirske pesmi Nasilni grof in modri kmet, Stala sta, stala nekoč dva gradova in Ko so bili Francozi v Brdih. Za vse je dobil gradivo v raznih farnih kronikah ali pa v pripovedovanju ljudi, saj je ustno izročilo v Brdih zelo bogato.

Ciklus SLOVENJENESKE obsega samo šest pesmi, a te so motivno in vsebinsko, nekatere tudi narečno, prav lepo ubrane na beneško pokrajino in razkrivajo njen tragični položaj. Benečija je Zorzutu zrasla k srcu že v mladosti, ko je lahko iz daljave strel v zelene pobočje iz Julija, posebno pa se ji je približal s pogostimi obiski pri drugo vojni, ko je o njej pisal tudi številne članke. Kaninska legenda, ki sklepa ta ciklus, pa je spretna verifikacija pripovedke o nastanku naravnega okna v Prestreljeniku v Kaninskem pogorju.

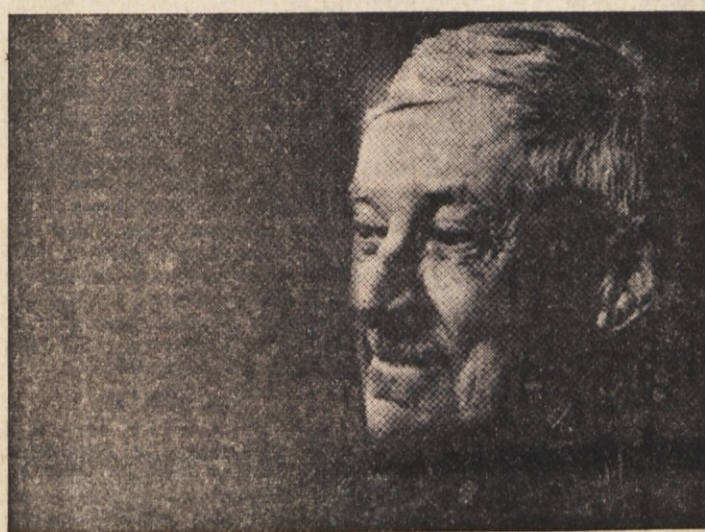
POHORŠKE so odmev tiste dolge voje, ki jo je Zorzut med dvema vojnama preživel v Mariboru in je rad hodil na Pohorje ter na druge vzpetine zelene štajerske, koder je kot vnet planinec srečeval svoje številne prijatelje. Bil je upoštevan družabnik na planinskih in drugih slavnih okrog Maribora in v Slovenskih Goricah. Poleg njegovega prijatelja Janka Glazerja, je tudi sam dobil naslov «pohorški pesnik».

Pohorskim sledijo PLANINSKE, ki so, vsaj nekatere, po motivih zelo blizu prejšnjemu ciklu. Zorzutovi poeziji planine in vrhovi niso neznani, nasprotno, planinska doživljanja, ljubezen do naših gor, ki kot simbol vztrajnega slovenstva kljubujejo viharjem in stoletjem, občutki ob prečudoviti planinski flori in jasnem razgledu z vrhov, vse to je Zorzutu sproščalo pesniško silo, da je postal tudi «planinski pesnik». Precej njegovih pesmi je raztresenih po raznih letnikih planinskega vestnika. Urednik je zbral enajst ter pesmi. V njih srečamo Zlatoroga,

TOMAŽ PAVŠIČ

(Nadaljevanje na 6. strani)

Rezultati fotografskega tekmovanja štandreškega prosvetnega društva

Darji Cotič: Portret

Prosvetno društvo «Oton Župančič» v Štandrežu je letos že v drugo priredilo fotografski natečaj. Udeležilo se ga je 17 tekmovalcev, ki so poslali skupno 110 del. Ocenjevalni komisiji je predsedoval znani goriški fotograf amater Luigi Cargnel, v njej pa so bili še mednarodno znani

fotograf in Nove Gorice Milenko Pegan, fotograf Mirano Silvestri, učitelj Zdenko Vogrič in častnikarja Ivo Marinič in Marko Waltritsch. Za tajnika je bil domačin Aleš Hoban.

Komisija je dala nagrade za pokrajino in za portrete. V kategoriji «pokrajina» je dobil prvo

nagrado Viktor Selva iz Štandreža, ki je ujel štandreški zvonik skozi stara vrata podrtje hiše. Za njim sta bila nagrade v tej kategoriji še Berto Grendene iz Štandreža za sliko z naslovom «progress» in Darji Cotič iz Sovodenj za sliko, ki prikazuje motiv današnje dobe, vsakovrstne smeti, daleč v ozadju pa je videti štandrež. Pohvale za svoja dela so dobili še Ivo Berdon Gino Morelli in J. M. (Jožko Marinič?). Domačin Viljem Zavadlav pa je dobil nagrado za skupino slik, ki prikazujejo skrite štandreške koticke.

V kategoriji portretov pa so ocenjevalci smatrali za najboljšo sliko Massima Pelizona iz Gorice «David na dvorišču», ki prikazuje mladega dečka. Na drugem mestu je Viljem Zavadlav iz Štandreža za sliko z naslovom «Erika», na tretjem pa Darji Cotič iz Sovodenj za sliko stare vauke korenine. Pohvale so dobili Giovanni Viola, Jožko Prinčič in Danilo Nanut, najboljše skupinske slike pa so bile one Berta Grendene, ki je upodobil nekaj starih štandreških korenin.

Viljem Zavadlav: Portret

Viktor Selva: Štandrež

S koncerta Glasbene matice v soboto, 18. maja v Mali dvorani Kulturnega doma

STANKO SKOČIR

Davčna posvetovalnica

V tej rubriki seznanja naš davčni izvedenec dr. Stanislav Oblak čitatelje z novostmi, ki jih uvaja nova davčna reforma. Prav tako odgovarja na vprašanja čitateljev, ki se nanašajo na novo davčno reformo in na vprašanja, ki kakorkoli zadevajo davčne obveznosti državljanov. Vprašanja lahko naslovite na uredništvo lista v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na strokovni združenji Slovensko gospodarsko združenje ali Kmečka zveza, obe v Trstu v Ul. Cicerone 8/2.

Davek na prirastek vrednosti nepremičnin - INVIM

V zadnjih sestavkih te rubrike smo obširno govorili o davku na prirastek vrednosti, ki bo šel v celoti v korist občin in ki je bil uzakonjen s 1. januarjem leta 1973.

Davek obračunavamo na vrednostno razliko (izraženo v denarju), ki jo ima kakršna koli nepremičnina med dvema zaporednima prenosoma lastnine bodisi zaradi kupoprodajne pogodbe ali priposestevanja, bodisi zaradi dedovanja. Obdavčljivi prirastek vrednosti se obračunava na razliko med tako imenovano začetno in tako imenovano končno vrednostjo nepremičnine. Začetna vrednost je tista, ki je bila ugotovljena ob priložnosti zadnjega lastninskega prenosa za izračun prenosnih davkov, kot so registrske pristojbine, davki na dedovanje in (od 1. 1973 dalje) IVA ter davek na prirastek vrednosti zazidalnih parcel (sedaj upravljen). Če je od zadnjega prenosa poteklo več kakor 10 let, se za začetno vrednost upošteva tržna vrednost, ki jo je imela nepremičnina, ki je predmet najnovejše lastninske menjave, točno 10 let pred datumom najnovejšega prenosa.

Od vrednostne razlike se lahko odštejejo stroški zadnjega prenosa (pogodbeni, notarski, registrski stroški itd., davki na dedovanje, nikakor pa ne sam INVIM). Če je lastnik nepremičnine izvedel na nepremičnini določena izboljševalna dela, zidave, dozidave itd. (kar se seveda odraža v dokončni vrednosti), se lahko od obdavčljive razlike odšteje tudi vrednost izvršenih del ali izboljšav. Vrednost del, ki so bila izvršena po 1.1.1973, mora biti primerno dokumentirana s fakturami, izjavami itd.

Pršli smo na ta način na obdavčljivo osnovo ali na prirastek vrednosti nepremičnin (incremento valore). Davek je precej razčlenjen in se pobira po tako imenovanih pasovih (scaglioni). Izhodišče je vedno začetna vrednost, se pravi vrednost, ki jo je imela nepremičnina ob zadnjem prenosu, toda ne več kakor 10 let nazaj. Prirastek vrednosti je potrebno razdeliti v pasove na osnovi odstotkov v odnosu do začetne vrednosti in sicer od najmanj 10 do največ 200 odstotkov. Na vsak tako izračunan pas se davek pobira z močno progresivno lestvico.

Zakon nalaga občinam, da same odločajo o davčnih odstotkih v okviru najmanjšega in največjega dopustnega obdavčevanja.

Davčni odstotki se lahko gibljejo, kakor sledi:

a) za prirastek vrednosti do 10 odst. začetne vrednosti znaša davčni odstotek od najmanj 3 do največ 5 odstotkov;

b) za prirastek vrednosti med 10 in 50 odst. začetne vrednosti znaša davčni odstotek od najmanj 5 do največ 10 odstotkov;

c) za prirastek vrednosti od 50 do 100 odst. začetne vrednosti znaša davčni odstotek najmanj 10 do največ 15 odstotkov;

d) za prirastek vrednosti od 100 do 150 odst. začetne vrednosti znaša davčni odstotek najmanj 15 in največ 20 odstotkov;

e) za prirastek vrednosti od 150 do 200 odst. začetne vrednosti znaša davčni odstotek najmanj 20 do največ 25 odstotkov;

f) za prirastek vrednosti nad 200 odst. začetne vrednosti znaša davčni odstotek od najmanj 25 do največ 30 odstotkov.

Že bežni pregled sedaj navedene lestvice nam pove, da je in bo INVIM krepko bremenil vsak nepremičninski prenos in to tudi v primeru dedovanja, kjer prav gotovo nima nepremičninske operacija spekulativnega značaja. Davek je hudi predvsem v obdobjih skokovite inflacije, kakršni smo žal prav sedaj priča. Normalni inflacijski proces zahodnih valut se je gibal doslej v 5-odstotnem letnem razvednotenju. Cene nepremičnin so temu gibale sledile z nekaj točkami višjega odstotka, kar je bilo in je odvisno od značaja in lege same nepremičnine. Sedaj se je silka povsem spremenila in niso redki primeri podvojitve ali celo potrojitve cen v prav kratkem času, zlasti v nekaterih zariščih mestnih zazidalnih parcel. Značilno pa je vsekakor, da nepremičninski dohodki skupaj vedno zelo zaostajajo za prirastkom vrednosti.

Kot smo že omenili, imajo občine, oziroma občinski sveti določeno moč, da določajo davčne odstotke med spodnjimi in zgornjimi mejami, ki so bile navedene. V iskanju vedno novih virov dohodkov za strahotno deficitarne bilance so se v glavnem občinske uprave med seboj že nekako sporazumele, da se bo do prvem letu njegove uvedbe, ko so morali aplicirati po zakonu

najnižje «tarife», z davkom na prirastek vrednosti nepremičnin okoristile v največji možni meri. Pred 1. avgustom, ko je zapadel prvi rok za določitev davčnih odstotkov, o katerih teče govor, so se vse večje občine v naši državi (menda z izjemo Pordenone) odločile za najvišjo dopustno lestvico.

Davčni kritiki oporekajo, da je naš zakon čisto precej težko uporaben zlasti glede ocene začetne vrednosti in glede ocen, ki jih s sodelovanjem občinskih uprav opravljajo davčni cenilci, od katerih je navezadnje odvisna pravilnost in pravičnost obdavčevanja. Nadalje so mnogi že med razpravo v parlamentu zagovarjali tezo, da bi moral zakon obravnavati prirastek vrednosti z razčlenjenimi davčnimi odstotki upoštevajoč vrsto nepremičnin (n. p. razkošna stanovanja, obdelovalna zemlja itd.).

Končno je že vrsta poznavalcev ustavnega prava izrazila mnenje, da je davek na prirastek vrednosti nepremičnin protustaven v tistem delu, ki dopušča različno nalaganje davka po občinah. Lahko bi se namreč zgodilo, da bo davkoplačevalci za isti predmet in za isti davek tretirani drugače v vsaki izmed nad 8.000 občin, kolikor jih je v državi. Kje torej enakost državljanov pred zakonom? Bolje bi bilo, da bi zakon določal enotne stornije obdavčevanja, saj so, kot smo povedali, skoraj že vse občine zbrale pot najtežjega obdavčevanja.

Odvetnik svetuje

V tej rubriki seznanja gorški odvetnik dr. Peter Sanzin čitatelje našega dnevnika z vsakdanjo problematiko pravnega značaja tako z lastnimi sestavki kot z odgovori na vprašanja, ki jih lahko čitatelji naslovijo na uredništvo v Trstu (Ul. Montecchi 6/II.) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali v pisarni dr. Sanzina v Gorici, Ul. Duca d'Aosta 42.

Enakopravnost zakoncev pri družinskem premoženju

Čeprav je vedno več primerov, da v družini delata mož in žena, je še vedno v navadi, da se do brine, ki jih zakonca ustvarita s skupnim delom, vpišujejo le na moža; tako vidimo, da je hiša ali stanovanje, kupljena in opremljena s skupnimi napori in prihranki, last moža, istotako avto, televizor itd. Vse to povzroča, da je žena v podrejenem stanju, kar utegne včasih imeti neželube posledice, posebno, če pride do razveze zakona, ki ima v Italiji obliko ločitve prej, in razporeke pozneje. Zgodbi se namreč, da ob takih neželubih življenjskih nepriključnostih, žena izgubi vsako patrimonialno priznanje za svoj trud in delež, ki ga je skušala dati družini.

Vzemimo le primer ločitvenih razsodb — in takih vidimo vsak dan v sodni praksi —, ki priznavajo ženi le mesečni prispevek za osnovne življenjske potrebe, in ša to, če sama ne dela ali nima drugih osebni dohodkov.

Pred kratkim sem zasledil sledeči primer: zakonca srednjih let sta prišla pred sodnika, ker ni mogla žena več prenašati brutalnosti moža, ki je bil sicer priden delavec, vendar podvržen pijači, do žene in otrok nasilen, tako da

je bilo družinsko življenje izredno težavno. Ko se je hči poročila iz hiše, je ženi zmanjkalo še zadnja trohica potrpežljivosti ter je, sita posovanja, pretepanja in neupravičenih ponižanj, zahtevala sodno ločitev. Mož se je sicer temu upiral, vendar je sodišče, ob vztrajanju in dokazih žene, izreklo ločitveno razsodbo «po krivdi moža» in prisodilo ženi mesečno vzdrževalno 50.000 lir. Stanovanje v Gorici, ki sta ga zakonca s skupnimi prihranki nabavila (žena je delala kot uradnica pri nekem podjetju), je pa ostalo možu, ker je bil on vključen na nepremičnino ter je bilo na njegovo ime vpisano bančno posojilo, s katerim jima je bil omogočen nakup nepremičnine. To je bila očitna diskriminacija in krivica do žene, ki je polnih devetnajst let skrbela in varčevala z možem za to, da sta si oskrbela «lastno stredo», na koncu... pa je nekako morala iz hiše.

Morda bi se bilo dalo ob gornjem primeru le kaj doseči (za zadevo sem namreč zvedel le slučajno in se z njo nisem poklicno ukvarjal) gotovo je pa, da žena ne dobi nikakega priznanja, kadar dela le mož in žena samo

gospodinji doma. To, da žena tri «vogle hiše, podpira», je sicer ljudska modrost (in nemalokrat zlata resnica), ni pa nikakor pravno upoštevana.

Ni tu treba posebej poudariti, da je družinsko pravo v Italiji izredno zastarelo, paternalistično in v končnih posledicah krivično do žene, in večkrat tudi do otrok. Znano je tudi, da je med naprednimi dejavniki v državni tendenca, da bi ob priliki toliko napovedovanih reform, vnesle v civilni zakonik važne spremembe, po katerih naj bi bilo določeno, da je vse premoženje, ki ga zakonca ustvarita v času njunega skupnega življenja, skupna last, ne glede na to, na čigavo ime je vpisano.

Upajamo, da bo do reform res prišlo, vendar danes vsega tega še ni. Zato je želiti, da zakonca ob treznem premisleku in ob medsebojnem spoštovanju in upoštevanju, vpišujeta ustvarjeno do brine na oba in ne samo na enega; skupno in enakopravno določanje tudi o materialnih družinskih problemih bo le plemenitilo njuno življenje.

V cilju modernizacije družinskega prava imamo še značilne premike. Ustavno sodišče (Corte Costituzionale) je z znano razsodbo z dne 27.6.73 št. 91 določilo, da je člen 781 civilnega zakonika protustaven glede na člen 3 Ustave ter ta člen v smislu zakona 11.3.1953 št. 87 danes že brez vsakršne veljave. Omenjeni člen 781 je prepovedoval zakonca, da bi drug drugega obdarovala v času trajanja njune zakonke zveze; tu ni šlo za običajne darove, ampak predvsem za pranos premoženjskih dobrin z enega zakonca na drugega.

Tako je danes mogoče, da mož daruje ženi (ali pa obratno žena možu) del svojega premoženja, v last ali užitek, z edino omejitvijo, da ne prizadene zakonitih dneh pravic otrok ali staršev.

Ptička bregarca

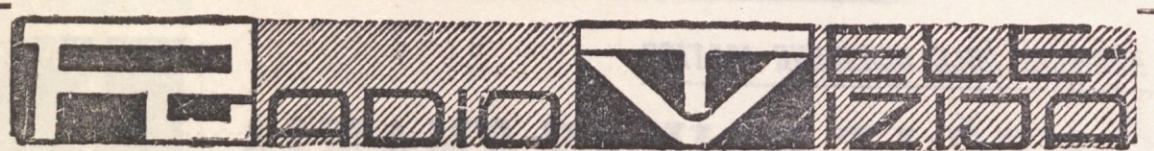
(Nadaljevanje s 5. strani)

trentarske vodnike in celo vrsto znanih alpskih vrhov. V pesmi Krn, ki ga imenuje «kralja gorih škilj groh», izpoveduje mogočni vtis, ki mu ga je ta gora napravila v mladosti in ga osvobodila, da sedaj iz daljave njegov pogled kopni po značilnem vrhu:

In iščem te iz daljine, O, kje si, Krn! Naj vsaj oko v jasni te doseže... A je tvoji ostrvi vrh — bodeči trn, ki v ranjeno srce me bode, reže...

Planinsko vesela in poskočna kot Soča v trentarski dolini, je pesem V Trenti, v Trenti (za moški zbor jo je uglasbil Rado Simonič). LJUBEZENSKA Ludvika Zorzu ta so predvsem elegični spomini na mlada dekleta (Na Kostonjevič), so pa tudi trubadursko mehke (V album) in razmišljujoče (Mladost, ustavi nevesto). Najbolj osebna doživljaja so prekrita s tenčico neke splošne otožnosti ali pa tudi šegavega (Bukelke = kresnice).

POPOTNE so pesmi zadnjega kroga v zbirki. V ta razdelek je urednik vrstil take, ki so vsebinsko ne gredo v prejšnje, pa so dovolj zanimive in uspele, da ne smejo manjkati. V resnici je Zorzut popotnik, ki se ga razveseli vsak, saj prinaša v družbo veselje in neponovljivi osebni pečat. Ob njegovih daljših in krajših potovanjih so nastajale — pesmi. Kot občutljiva duša ni mogel molčati ob veselih in hudih dogodkih, ob mojih dejanjih, ob partizanskih grobovih. Tu so med drugimi pesem padlim borcem z naslovom Vaš duh ne spi, slavošev Kanu, Lu Dedov trojih dano izročilo. Prijatelj — Listoživ (v spomin planinca — rastlinoslovca msgr. Alojza Filipiča), Dramljo starih gor, škilj študentov (v heksametri) in druge. Zato, da pesniška zbirka zaradi svojega koncepta ni dopuščala objave tudi precej bogate verzifikacije.

NEDELJA, 26. MAJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 11.00 Maša in V nedeljo ob 12. uri
12.15 Kmetijska oddaja
12.55 Risani filmi
13.30 DNEVNIK
16.30 Program za mladino
17.30 DNEVNIK
17.45 Napoved programa za prihodnje dni
18.00 Glasbeno nagradno tekmovanje «MANGIANOTE»
19.10 Italijansko nogometno prvenstvo: REGISTRIRAN POLČAS NOGOMETNE TEKME
Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.30 UMOR BRATOV ROSSELLI
Nocoj se bo s tretjim nadaljevanjem zaključil prikaz fašističnega zločina iz leta 1937, ko so francoski plačanci v nekem zdravilišču v severni Franciji umorili Carla in Nella Rossellija, dva italijanska antifasista, ki sta grenila dneve vodilnim ljudem v fašistični stranki: Kot je znano, je francoska policija morilce odkrila, francoski fašisti so tudi priznali svoj zločin, toda preden bi jim bilo francosko sodišče sodilo, je Blumova vlada padla in tudi v Parizu so prišli na oblast desničarsko usmerjeni ljudje in fašistični kolaboracionisti, ki so morilce osvobodili.
21.40 SPORTNA NEDELJA:
Kronike in komentarji o glavnih športnih dogodkih
22.30 DNEVNIK
Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 15.45 V evroviziji: AVTOMOBILSKE DIRKE
19.15 Sportne vesti in Giro d'Italia
20.00 Ob 20. uri
20.30 DNEVNIK
21.00 Glasbena prireditve
NON TOCCIAMO QUEL TASTO
Prireditve vodi Enrico Simonetti
22.00 Kulturne aktualnosti

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.20 W. S. Reymont: KMETIJE
Poljska nadaljevalka
10.15 Kmetijska oddaja
11.05 Otroška matineja:
BELI KAMEN
11.35 POROČILA
16.15 PEVSKI ZBOR «GRAFIKA»
16.45 Za konec tedna
Zanimivosti doma in po svetu
17.05 Poročila
17.10 POZOR, ŽELVA
Sovjetski barvni film, ki ga je režiral Rolan Bikov, v glavnih vlogah pa igrajo Irina Azer, Aleksej Batalov, Aljoša Eršov, Andrej Samatolkin in drugi.
V neki šoli bi bil v kotu poseben «kotiček» za razne živali. Med temi je bila tudi želva «Raketa». Zanj je skrbel Vova. Ko nekega dne njega ni bilo v šolo, sta dva malčka «preizkusila» Raketo. Najprej jima je morala prevažati šolske knjige, nato šolske torbe, končno celo pisalno mizo. Tanja pa tega ni prenesla in je želvo skrila...
18.45 Avtomobilske dirke
Prenos v evroviziji iz Monaca
Pred 10. kongresu ZKJ
DNEVNIK
Tedenski zunanepolitični komentar
Stannostna prireditve ob 10. kongresu ZKJ
Dolina Lašve
22.30 Športni pregled

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 16.15 AVTOMOBILSKE DIRKE
Prenos v evroviziji iz Monaca
19.45 ODDELEK F
Serijski film
NA 27 KANALU, pregled tedenskega programa
20.30 LEPI SOPROG
Italijanski igrani film, ki ga je režiral Gianni Puccini, v glavnih vlogah igrajo Marcello Mastroianni, G. Ralli in Vittorio de Sica
22.00 Z mednarodnega jazzovskega festivala «Ljubljana 73»

TRST A

- 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Komorna glasba; 11.15 Mladinski oder; 12.00 Nabožna oddaja; 13.00 Kako, kdaj, zakaj...; 13.30 Glasba po željah; 15.45 «Medeja», tragedija; 17.30 Sport; 18.30 Nedeljski koncert; 19.15 Mojstri jazz; 20.00 Sport; 20.30 Sedem dni v svetu; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja v športu.

KOPER

- 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 9.00 Jutrzanja glasba; 9.30 Minghetijev show; 10.30 Dogodki in odmevi; 10.45 Glasba in navesti; 12.10 Glasba po željah; 12.35 Zunanepolitični pregled; 15.00 Polke in valčki; 16.45 Glasbeni cocktail; 18.00 Sosednji kraji in ljudje; 18.35 Glasba po željah; 20.00 Nedelja na športnih igriščih; 21.00 Prijeten večer ob glasbi; 21.45 Lahka glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 8.00, 13.30, 15.00, 21.00 Poročila; 6.30 Jutrzanja glasba; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Godala; 11.15 Nedeljski ansambli; 12.00 Popularne plošče; 13.20 Neposredni prenos; 14.30 Folk glasba; 15.10 Giro d'Italia; 15.40 Glasbeni oder z Milivo; 17.10 Glasbeni variete; 18.00 Nedeljski koncert; 19.20 Jazzovski koncert; 20.20 Radijska priredba; 21.00 Kvartet Borodin; 21.30 Literarna oddaja.
II. PROGRAM
7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 7.40 Lahka glasba; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 11.00 Šaljiva

oddaja; 12.00 Športna prognoza; 12.15 Plošče za poletje; 13.35 Glasbeno-govorni spored; 14.30 Plošče; 15.00 Preizkušajo se diletanti; 15.35 Vam uroja klasika; 17.30 Glasba in šport; 19.00 Plošče; 19.20 Giro d'Italia; 20.00 Oporni svet; 21.00 Opretna glasba.

III. PROGRAM

- 8.25 Jutrzanji koncert; 9.45 Slike iz Francije; 10.00 Koncert za začetek; 11.00 Nabožni motivi v glasbi; 12.00 Dunajski festival 1974; 13.30 Mozart, Cimarosa itd.; 14.30 Opera glasba; 15.30 A. Kacynski: «L'opera dell'ebreo»; 16.00 Literarna oddaja; 18.30 Lahka glasba; 18.55 Kulturni pregled; 19.15 Večerni koncert; 20.45 Literarna oddaja; 21.30 Klub poslušalcev.

SLOVENIJA

- 8.00, 9.00, 13.30, 14.00, 20.30 Poročila; 7.50 Danes za vas; 8.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.50 Z mikrofonom v «Gorenju»; 9.07 Veseli tobogan; 10.05 Se pomnite, tovariši...; 11.05 V studiu 14; 11.05 J. Thurber: Karneval — Humoreska; 15.29 Veliki zabavni orkestri; 16.10 Nedeljska reportaža; 16.30 Popularne operne melodije; 17.00 Radijska igra — Miguel Angel Asturias: «Weekend v Guatemali»; 18.05 Nedeljsko športno popoldne; 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Glasbene razglednice; 21.00 V nedeljo večer; 23.20 Zaplešite z nami; 00.05 Literarni nočturno — V. Parun: In grem skoz življenje; 00.15 Ameriški folk and Blues festival.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 28. MAJA DO 1. JUNIJA 1974

- TREK, 28. maja**
9.10, 10.35, 11.05, 15.10 TV-šola: Album, Matko Devčić, Ruščina, TV-vrtec, Milni, Sara, Glasbeni pouk; 18.20 O X. Kongresu ZKJ; 18.50 Peli so jih mati moja; «A. lencica, sestra Gregčeva»; 19.20 Risanke; 19.30 Obzoriki; 19.35 Film je bila pesem svetlega in vročega jedra; 20.00 Marksizem v teoriji in praksi: Človek v družbi; 20.20 Mosaik kratkega filma; 20.45 Risanke; 21.00 Dnevnik; 21.35 W. S. Reymont: Kmetje; TV nadaljevanje; 22.30 O X. Kongresu ZKJ; 23.15 Dnevnik.
Koprska barvna TV
21.00 Risanke za otroke; 21.15 Dnevnik; 21.30 «Lilak» film; 23.00 «Rdeči junak» film iz serije oddaj o Mongoliji.
SREDA, 29. maja
9.10, 11.50 TV-šola: Ob beograjske ali alžirske konference, Matematika, Žitarice, Raketni o-
torji, Kajkavska pesem, Nuklearna energija, Marksizem, Matematika, Seseali; 17.40 Obzorik; 17.55 Szekefehervar. nogomet; 18.00 X. Kongresu ZKJ; 18.50 O X. Kongresu ZKJ; 20.15 Beli kamen — serijski film; 20.45 Risanke; 21.00 Dnevnik; 21.40 Film tedna: Fotografija; 23.40 Dnevnik.
Koprska barvna TV
21.00 Risanke za otroke; 21.15 Nogomet iz Budimpešte — Madžarska; Jugoslavija; 23.00 «Trini Lopez», zabavnoglasbena oddaja.
ČETRTEK, 30. maja
9.55 in 16.55 X. Kongres ZKJ; 19.10 Obzorik; 19.25 Junak mojeg otroštva; Musa iz cirkuza; 20.15 Naš ekran; 20.45 Barvna risanke; 21.00 Dnevnik; 21.25 Kam in kako na odhiti; 21.40 Lebovič-Krvarica; Valter brani Sarajevo; 22.25 O X. Kongresu ZKJ; 23.10 Dnevnik.
Koprska barvna TV
21.00 Risanke za otroke; 21.15 Dnevnik; 21.30 «Lilak» film; 23.00 «Rdeči junak» film iz serije oddaj o Mongoliji.

PONEDELJEK, 27. MAJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 10.10, 11.30 Šola
12.30 Poljudna znanost:
CIGANI ALI ROMI
Italijanska televizija je pripravila krajšo reportažo ali če hočemo študijo o Ciganih, ki nočejo biti več Cigani, pač pa Romi. Reportaža nam bo prikazala te nomade v raznih njihovih okoliših v tistih deželah, kjer so se naselili.
12.55 Tedenska knjižna oddaja
13.30 DNEVNIK
14.00 Sedem dni v parlamentu
15.00 — 17.00 Šola
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za otroke
17.45 Program za mladino
Slike iz sveta
18.45 Sindikalne aktualnosti
19.15 ITALIJANSKE KRONIKE
Danes v parlamentu in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 IL VISIONE SULLA PELLE
Ameriški film, ki ga je režiral Delbert Mann in v katerem igra glavno moško in glavno žensko vlogo Cary Grant in Doris Day, opisuje zgodbo newyorškega bogataša, ki se zaljubi v ljubko uradnico. Povabi jo na Bermude na počitnice, toda dekle, ki vabilo sprejme, v trenutku odločitve odpove, čes da se ne počuti najbolje. V bistvu gre za podeželsko dekle, ki se ne mara vstopiti v lahke avanture. Toda hkrati jo prijaletstvo bogatega industrijca nika. Zato se odnos med lepim dekletom in industrijcem nadaljuje vse do tedaj ko se zaključijo pred oltarjem.
22.20 Filmske premiere
22.30 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 19.15 Športni dnevnik
Giro d'Italia
20.00 Ob 20. uri
20.30 DNEVNIK
21.00 TV razprave
22.00 Simfonični koncert
V okviru ciklusa «Svet simfonije» bo nocoj na programu Osma simfonija Franza Schuberta, ki je v splošnem znana pod imenom «Nedokončana». Toda ni le Osma Schubertova simfonija nedokončana, kajti Schubert je napisal enajst simfoničnih skladb, toda treh ni končal. Pravzaprav je za dve simfoniji «vrgel na papir» le nekaj osnutkov. Njegova simfonija, ki je znana kot «nedokončana», je nastala leta 1822, nekateri zato menijo, da bi moral po vrstnem redu biti deveta in ne osma. To pa niti ni važno, važno je, da gre za pomembno glasbeno stvaritev, ki jo bo nocoj posredoval TV občinstvu dunajski filharmonični orkester, pod vodstvom Josefa Kripsa

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.50 do 13.30 X. KONGRES ZKJ
16.20 X. KONGRES ZKJ
18.15 Koko, Moko in vrbček Skoko
Lutkovna oddaja
18.30 Na daljnem Severu: Moč zime
Ko Finsko prekrje sneg, se zdi, da je vsa narava zamrla. Toda pozorni opazniki bo v zasneženem gozdu mogli opaziti živalske sledi, ki govorijo, da je priroda še živa, pogosto tako, da se živo bitje s težavo prebija skozi življenje. Hkrati pa je priroda zanimiva. Ena največjih zimskih čudes tega področja je krivoljiv, ptica, ki leže jajčeca sredi najhujših zim in vendar more svoje mladiče zaščititi tudi pred najhujšim mrzom. Mladiči so že zreli za življenje, brž ko v deželo pride pomlad
19.00 Zdravo, mladi
19.45 Risanke
20.00 DNEVNIK
20.30 Nasveti in priporočila o opremi
20.40 Ribnikar — Lebovič: MILOJEVA SMRT, DRAMA
21.40 O X. kongresu ZKJ
22.25 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 20.00 Risanke
21.15 DNEVNIK
20.30 Zabavno-glasbena revija
21.20 OD SNEDEBEVA DO MANASIJE
21.50 Umetnost in človek

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutrzanja glasba; 11.40 Šola; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Šola; 19.20 Jazz; 20.00 Športna tribuna; 20.25 Slovenski razgledi; 22.15 Filmska

KOPER

- 7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 18.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 9.30 Minghetijev show; 10.10 Šolska oddaja; 10.45 Glasbeni navesti; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Ponedeljski športni pregled; 15.45 Plošče; 17.15 Poskočne; 18.00 Glasbeni mozaik; 18.45 Športni pregled; 19.00 Izložba hitov; 19.30 Primorski dnevnik; 20.00 Od Trstelva do Jadrana; 21.00 Večer ob glasbi.

- NACIONALNI PROGRAM**
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 21.00 Poročila; 7.25 Jutrzanja glasba; 8.30 Jutrzanje papevke; 9.00 Vi in jazz; 10.00 Posebna reportaža; 11.00 Program z Lino Volonghi; 12.30 Giro d'Italia; 13.20 Hit parade; 14.07 Odprta linija; 14.40 Nadelievanska «Črne maske»; 15.10 Program za mladino; 16.00 Uro Foscilo; 16.30 Sončnica; 17.55 Opravljeni; 19.30 Pianistični duo.
II. PROGRAM
7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Lahka glasba; 8.40 Kaki in zakaj?; 8.55 Melodija; 9.35 Nadaljevalka «Črne maske»; 9.50 Plošča za poletje; 10.3

FERNETIČI

PRED ZAČETKOM DRUGE FAZE GRADBENIH DEL

Tovorno postajališče pri Fernetičih bo spremenilo tradicionalno lice vasi

Gradnja bo prizadela 54 lastnikov nepremičnin - Njihove koristi bo branil poseben konzorcij

Delavci furlanskega podjetja Fratolin iz Latisane, ki je prevzelo skrb za ureditev prve tranše del za tovorno postajališče pri Fernetičih, oglašujejo v teh dneh obširno ploščad, ki so jo pridobili z izravnavo površine ob cesti od Fernetičev na Col. S tem bo prva faza del praktično zaključena, dela v okviru druge faze pa namestitev konzorcija za gradnjo in upravljanje postajališča oddati se v letošnjem poletju ali najkasneje v začetku jeseni.

Prva faza del je obsegala ureditev obsežnega parkirnega prostora za tovornjake in glavne avtomobilne ceste. Druga faza pa bo bolj zahtevna in bo terjala tudi neprimerno večje naložbe. Po načrtu, ki ga je izdelal ing. S. Zorzi iz Milana in ki ga je republiška občina odobrila 1. aprila letos, bodo v okviru nove faze uredili carinsko področje, skladiščne prostore in posebno operativno bazo za kontejnerje in razne storitve.

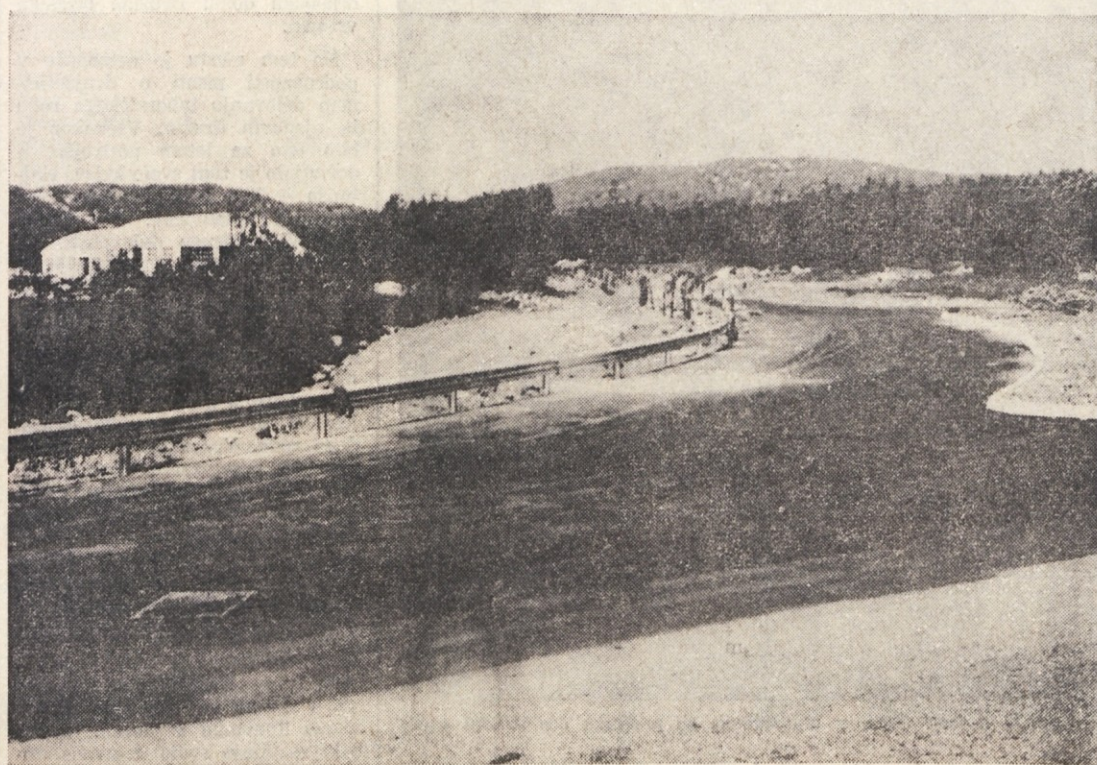
Carinsko področje bo ob glavnem vhodu na postajališče (pod sedanjo cesto Fernetič-Col) in bo razdeljeno na dva dela, to je uvozno in izvozno področje. Gre za površino 60.000 kv. metrov, ki se bo razprostirala med sedanjo cesto Fernetič-Col, strometrskim pasom «za urbanistični razvoj» vasi ob cesti Fernetič-Opčine, globoko kraško dolino in parkirnim prostorom (16.000 kv. metrov) za tovornjake. Kontejnerjem bodo namenili 17.920 kv. metrov obsežno parkirišče, skladišča pa bodo obsegala skupno 65.180 kv. metrov pokrite površine.

Pozneje naj bi se postajališče razširilo še na 85-105.000 kv. metrov dodatne površine, in sicer tako v smeri proti Opčinam, tako da bi avtoport dosegel železniško progo Opčine-Sežana, kakor tudi onkraj državne ceste Opčine Fernetiči (štev. 58), tu pa naj bi namestili predvsem trgovske in javnokoristne obrate.

V okviru postajališča so v načrtu razne stavbe, v katerih bodo nameščeni upravni uradi, uradi za finančno stražo, carinarne, banka, zavarovalnica, urad Italijanskega avtomobilskega kluba, prostori za veterinarsko službo, laboratorij za analizo blaga v tranzitu, hladilniki in drugi poslovni prostori. Ob cesti za Col sta predvidena mehanična delavnica in motel, ki naj bi bila na voljo tudi turistom in ne le šoferjem in spremljevalcem blagovnih pošilk. Motel naj bi razpolagal z restavracijo za 200 ljudi in z 20 dvoposteljnicami sobami. Predvidena je tudi dvorana za sestanke z 200 sedeži.

Načrt predvideva vrsto cestnih povezav z mejnim prehodom in obstoječim cestnim omrežjem, posebno cesto v predoru za neposredno povezavo avtoporta s suhozemnim terminalom v Sežani, vrsto železniških priključkov in druge tako imenovane infrastrukture. Določene so tudi tehnike vodovodov, razsvetljavo, omrežje avtoporta in dovodnih cest, posamezne zgradbe in delovanje raznih servisov.

Z nekoliko domisljije si po vsem tem lahko predočimo, kakšno podoba bo zadobila vas čez nekaj let, ko bo uredeni eno izmed največjih obmejnih tovornih postajališč v Evropi. Kdaj bo avtoport dograjen, je vprašanje zase, saj je njegova ureditvena vezana s stroški, ki gredo v težke milijarde. Milanska družba In. Co. je

Z glavne ceste Opčine-Fernetiči so že speljali novo cesto proti tovornemu postajališču

v svojem proračunu zapisala postavko 11,7 milijarde lir (2 milijardi za carinsko področje, 1 milijarda za razne storitve, pol milijarde za parkirišče tovornjakov, 6,5 milijarde za skladišče in kontejnersko bazo, 700 milijonov za ceste, 600 milijonov za ureditev ceste Opčine-Fernetiči in mejnega prehoda, 200 milijonov za železniške priključke in 200 milijonov za vodovod, električne in telefonske napeljave, itd.). Trenutno pa je na razpolago za postajališče okoli 3 milijarde lir, to je približno tretjina potrebnih sredstev. Če bodo finančna sredstva redno dotekala v blagajne konzorcija, bo torej čez nekaj let pri Fernetičih deloval kompleks za 120 tovornjakov in za ustrezen železniški promet, z vsemi potrebnimi uradi in servisi, motelom, restavracijo, barom in drugimi javnimi lokali, ki se bodo prav gotovo pridružili pobudam, predvidenim že v osnovnem načrtu milanskega izvedenca. Ponoči bodo ves kompleks razsvetljevala svetlobna telesa na drogovihi, ki jih prav tako že predvideva tehnični načrt.

Kompleks tovornega postajališča bo po vsem tem krepko spremenil lice sedanjih Fernetičev. Ob mejnem prehodu bo splet cest s podvozi, nadvozi in predorom, ki bodo praktično prepredile to področje in izolirale posamezne hiše, vrtove in dvorišča ter skričle zelene površine v prvacate oaze sredi asfalta. Poleg tega bo izvedba načrta zahtevala — kolikor ne bi bile sprejete nekatere predlagane variante — tudi rušenje nekaterih stavb, v katerih imajo domačini poleg stanovanj tudi vrsto poslovnih prostorov. Načrt predvideva na primer odstranitev znane Krtovo gostilne ob mejnem prehodu, odstranitev novejših stavb z restavracijo, dve trgovini in dva stanovalna trga, last družine Gregoreti, okrnitev vrste hišnih dvorišč in druge žrtve, ki bi močno prizadele domače prebivalce. K vsemu temu je treba dodati žrtve, ki jih predstavlja zasedba oziroma praktično razlastitev zemljišč za samo postajališče, za ceste, železniške priključke, za razširitev mejnega prehoda in za druga dela

v sklopu avtoporta.

Gradnja posameznih faz tovornega postajališča bo prizadela skupno 54 lastnikov nepremičnin pri Fernetičih. Ti se na splošno ne protivijo uresničitvi pobude, bolji jih pa dejstvo, da se Konzorcij za gradnjo in upravo avtoporta

obnaša do njih povsem neprizadeto in včasih naravnost brezbržno. Tudi glede tehničnih karakteristik načrta imajo prizadeti lastniki tehtne pomisleke. S prvotnim načrtom za avtoport, ki sta ga leta 1971 po nalogu tržaške trgovske zbornice izdelala ing. Pel-

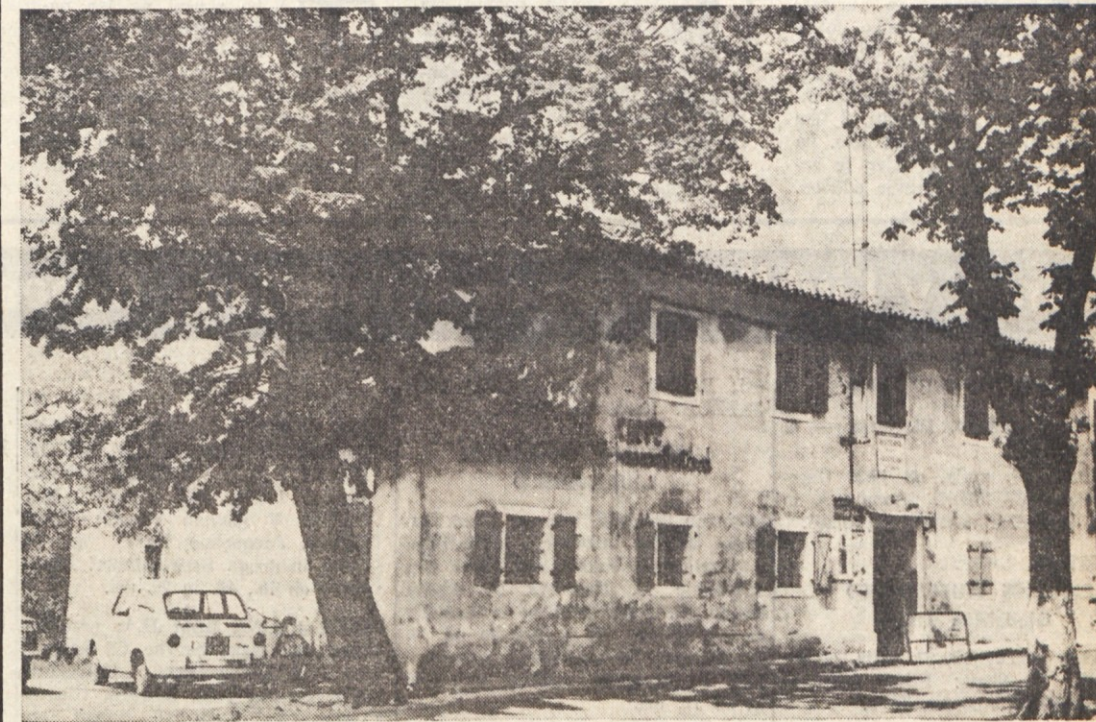
lis in ing. Amodeo, so lastniki nepremičnin v glavnem soglašali, sedanji načrt pa terja od prebivalcev vasi prehude žrtve, ki so včasih brez prave otipljive osnove.

Nad polovica prizadetih lastnikov se je zaradi tega pred časom združila v poseben konzorcij (LNTTD — lastnikov nepremičnin, trgovcev, industrijcev in turističnih dejavnikov) s sedežem na Repentabru, ki naj bi zagovarjal in branil koristi včlenjenih lastnikov in poslovnih ljudi ter hkrati skrbel za boljše izkoriščanje področja v gospodarske in zlasti turistične namene. Med statutarnimi nalogami konzorcija je obramba interesov prizadetih razlaščenecv s posegi, ki naj omogočijo vnos obrobnihih variant v osnovni načrt za tovorno postajališče, tako da bi domačini utrpeli najmanjšo možno škodo; konzorcij se bo nadalje boril za priznanje pravične odškodnine za odvzete nepremičnine; za to, da bi imeli domačini prednost pri podeljevanju dovoljenj za opravljanje raznih storitev v okviru avtoporta in za to, da bi bil z ustreznimi urbanističnimi normami zagotovljen največji možni razmah vsakovrstnih pridobitnih dejavnosti na preostalem območju v neposredni bližini avtoporta. Konzorcij bo skrbel tudi za primerno varstvo okolja. Poseben člen statuta pa ga obvezuje, da se bo zavzemal za zaščito slovenskih naselij, ki jih ogroža delovanje bodočega avtoporta.

E. FORNAZARIC

Buldozerji grozijo tudi Gregoretijevi stavbi: v njej so stanovanja, poslovni prostori in javni lokali

Po sedanjem načrtu naj bi porušili znano Krtovo gostilno ob meji

PROSEK

TE DNI POTEKA TRIDESET LET OD KRUTEGA MAŠČEVANJA OKUPATORJA

Živ spomin domačinov, ki so jih Nemci prisilili prisostvovati obešenju talcev pri proseški postaji

Nemci so obesili talce iz maščevanja, ker so na istem mestu nekaj dni prej v akciji partizani ubili dva orožnika

Ko vas pot zanese s Proseka proti proseški železniški postaji, se na desni strani razteza kraška gmajna. Na levi so tri nove stavbe, hotel, še nedokončana zgradba in tovarna lesenih ploščic. Prav bližini te in sicer v Nabergojevi ogradi stoji spomenik, ki obuja spomin na zverinsko dejanje nacifasistov. Na kamniti tabli, ki je vyzidana v spomenik, piše:

Smo dali naša mlada življenja za osvoboditev delavskega ljudstva kot talci 29.5.1944

Nikdar ne pozabite naše žrtve Sledijo imena obešenih talcev.

Čeprav je minilo že 30 let, se vsi na Proseku spominajo na ta dogodek, ki je pretresel vas. Mnogi so bili celo priča temu, oziroma so jih Nemci prisilili gledati, kako so talce enega po enega obešali. Nekateri so pobrali kar na cesti, druge ko so slučajno šli tam mimo, ali pa ko so pasli živino v bližini. V glavnem so bili to delavci, ki so gradili bunkerje za Nemce.

To sicer ni bilo prisilno delo; Nemci so dobro plačali in zato so mnogi vaščani, Tržačani in celo Furlani vsako jutro zahajali na delo. Takrat je trda predla, denarja ni bilo in zato se je bilo treba prilagoditi vsemu. Pogoj, ki so ga Nemci postavili je bil le, da je bilo treba imeti več kot 14 let. Mnogi emulci pa so bili prebrisani in čeprav so bili mlajši, so vedno trdili, da imajo 14 let samo, da so delali in s tem kaj zaslužili.

Poleg teh «neobveznih» delavcev pa so Nemci imeli še tako imenovane «toterje» (delavci - todt). Ti so bili 18-19-letni fantje, ki so jih Nemci pobrali in držali v taboriščih oziroma zbiralščah. Eno od takih je bilo tudi v Nabergojevi ogradi ob cesti proti proseški postaji. «Toterji» so bili nameščeni v lesenih barakah pod nadzorstvom orožnikov. Kljub temu pa so «toterji» imeli dobre zveze z zunanjim svetom in so bili povezani tudi s partizani. Zadnje dni v maju 1. 1944 se je v proseškem zbiralšču «toterjev» dogajalo nekaj nenavadnega. «Toterji» so skupaj s parti-

zani planirali beg. Tema je legla na taborišče, zavladala je popolna tišina. Partizani so od zunaj čakali na beg «toterjev». Nenadoma se je zaslislalo streljanje (nedvomno je prišlo do izdaje). Nekateri «toterji» so vseeno pobegnili. Po preplahu pa je spet zavladala tišina. Med tem streljanjem sta zgubila življenje dva orožnika. Naslednjega dne so Nemci začeli rogoviliti po taborišču in skušali kaj več izvedeti. Kaj pa se je po tem zgodilo nam pričajo tisti, ki so takrat delali bunkerje in katere so Nemci prisilili gledati gnusen zločin. Med mnogimi Prosečani so bili tudi Slavko Luxa, Drago Ukmar, Slavko Kale in Viktor Metelko, ki so ganjeni podrobno opisali dogodek.

Slavko Luxa: «Na binkoštni ponedeljek, 29. maja 1944 sem se podal na delo. Okrog 10. ure so nas nenadoma klicali na «apels» (seznam). Bunker je bil ves okoljen od Nemcev, do kosti oboroženih. Napotili so nas proti zbiralšču «toterjev», ki je bilo prav tako obkoljeno. Vedeli smo za umor dveh orožnikov, vendar nismo slutili ničesar. Ko smo prišli do baraka sem zagledal drog pritrjen od ene do druge barake. V sredini so drog pritrčili še s pokončnim drogom. Na drog je bilo obešenih 10 vislic. Vsi smo obstali, nekateri so obupali, drugi pa so dajali korajžo. Vsi smo bili preplašeni; bali smo se, kaj se bo zgodilo. Ko so nas vse razmestili okoli barake, je stopil v sredino Nemec in začel govoriti, nato pa tolmáč, ki je približno dejal: «Tisto, kar se je na tem mestu zgodilo (sklicujoč se na umor orožnikov) je banditizem. Za sedaj smo pripeljali 10 talcev iz koronejskih zaporov, drugič bo ta usoda doletela vas». Vreme je bilo sončno, nebo jasno. Obvisel je prvi talec, nato drugi, tretji itd. Vsi so junaško umrli. Nekateri so v slovensčini, drugi v italijansčini, nekdo v hrvaščini vzkliznili naj bomo budni in naj ne obupamo, naj pozdravimo domače in, da oni so nedolžni. Gledati smo morali do konca. Približno ob 12. uri je bilo vsega konec. Šele tedaj so nas pustili domov. Res pretresljiv prizor, ki ga imam še danes pred očmi in ga ne bom nikoli pozabil. Ko sem prišel domov nisem imel moči, da bi povedal, kaj se je zgodilo. Sedel sem pred hišo in začel jokati. Imel sem 13 let, vendar sem se razsodil, da ni prav kar so storili.»

Drago - Karleto Ukmar: «Okrog bunkerja kjer sem delal, so približno ob 10. uri prišli Nemci in nas začeli preganjati. Napotili so nas v zbiralšču «toterjev». Tam je bilo vse pripravljeno... drog, vislice, dve mizi in stol. Koga bodo obešeli? Starejši možakarji so se lotili razbijati vrste; navada Nemcev je namreč bila, da so se lotili šteti kar po vrsti (vsaki tretji, peti, deseti) kot se jim je pač zljubilo. Ko smo slišali, da so tal-

ce pripeljali iz Koroneja smo si nekoliko oddahnil. Začel se je pretresljivi prizor. Obesili so prvega in nato enega za drugim. Najbolj me je pretreslo, ko so obesili talca visoke postave. Ko ga je Nemec sunil s klopí se je talec dotaknil z nogami tal in ni izdihnil. Toda vseeno mu niso prizanesli. Prej so ga poskušali z drugimi vislicami potegniti od tal, nato pa so ga začeli vleči dokler ni izdihnil. Mrzi me po kosteh, ko se spominjam na ta dogodek. Tako pretresljivo je bilo, da imam še sedaj vse pred očmi. Ko sem se vračal domov, sem po cesti nepretrgoma jokal. Imel sem 14 let in to je bila človeška reakcija na pretresljivi zločin.»

Slavko Kale: «Delal sem v bunkerju št. 1, ki je bil v bližini zbiralšču «toterjev». Okrog 10. ure so prišli Nemci in nas odpeljali v zbiralšču. Ukazali so nam, naj se postavimo v polkrog okoli dveh barak, kjer je bil postavljen drog z 10 vislicami. Talce so pripeljali s tovornjakom. Starejši možakarji so skušali nam «mulcem» skriti ta gnušen prizor. Toda Nemci so bili nepopustljivi. Prav, ko sem bil za hrbtom priletnega Tržačana, mi je Nemec prisilil močno klofuto, da sem zletel v prvo vrsto. Strašno je bilo prisostvovati temu obveščanju. Nekdo je pozdravil, drugi za sem 14 let in to je bila človeška reakcija na pretresljivi zločin.»

Spomenik obešenim talcem ob poti k proseški postaji

Seznam obešenih talcev

štev. v zaporu	Priimek in ime	datum in kraj rojstva	poklic
8352	BENSA Giorgio - Jurij	19. 5. 1920	Trst
9324	BREZEC Andrej	9. 12. 1904	mizar
8354	DERIN Mario	3. 9. 1917	Veljko Ubeljsko
9825	KLARIN Rok	4. 8. 1922	Koper
8342	MATULIČ Albert	9. 2. 1923	Fasera
8349	PETRACCO Silvano	12. 11. 1924	Trst
9082	VALERIO Armando	22. 3. 1923	Trst
8343	VATOVEC Svetko	5. 2. 1908	Trst
8345	ŠVARA Josip	12. 11. 1910	S. Tilih
8350	ZUBIN Lidio	15. 3. 1920	Komen Umag
			čevljar mizar

gami dotaknil tal. Ko so vse končali, so Nemci s tovornjaki krenili proti Opčinam. Bilo mi je 15 let, toda bolečino, ki mi je ostala v srcu, še danes občutim. Naslednjega dne, ko sem šel na delo je na drogu ostalo le deset precezanih vrvi. Talce so po vsej verjetnosti odnesli že ob mraku istega dne.»

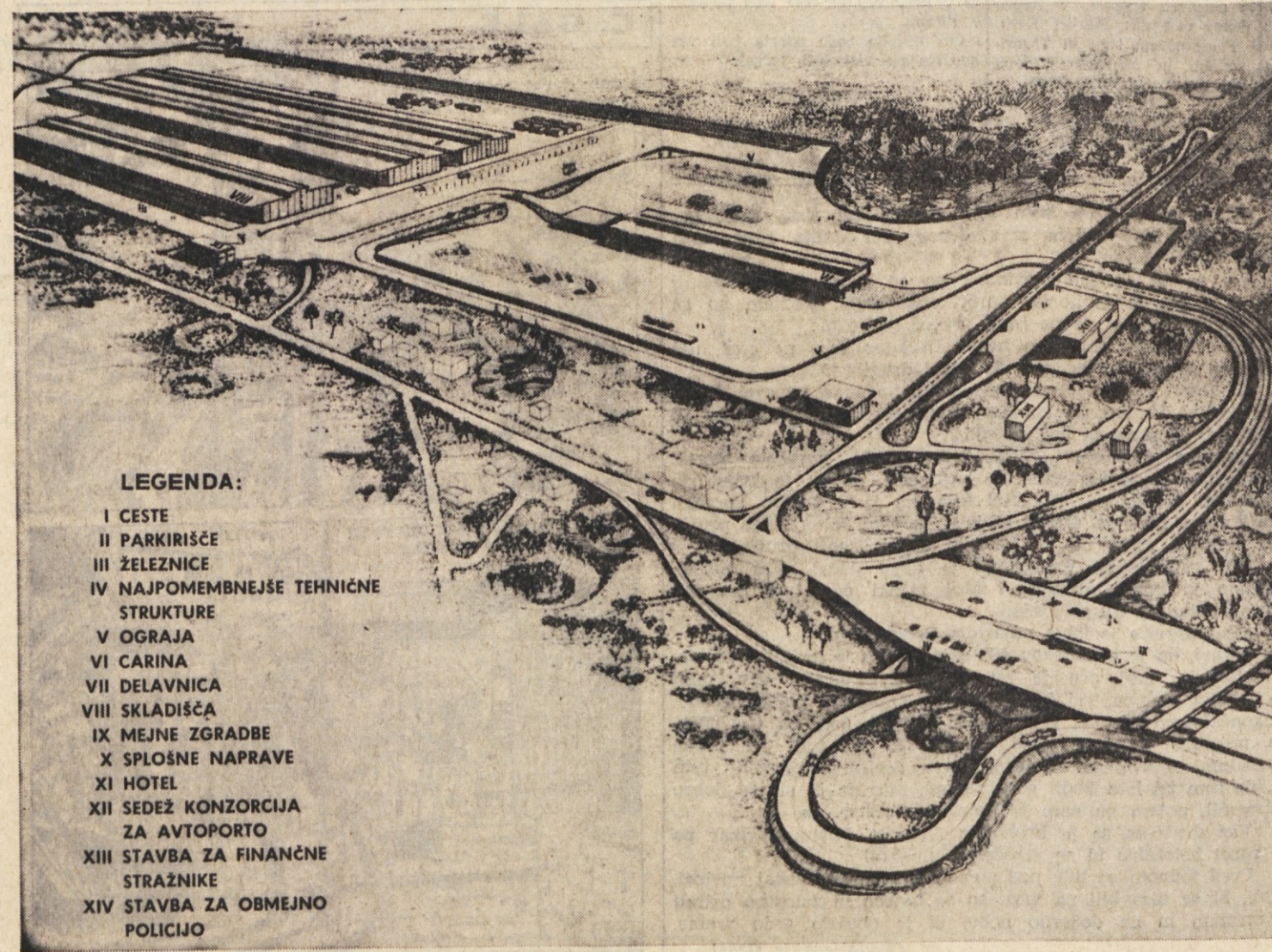
Viktor - Torči Metelko: «Nemci so obkolili bunker, kjer sem delal in nas prisilili v zbiralšču «toterjev». Pred očmi smo imeli strašen prizor, drog, vislice, mize, klop. Koga bodo obešili? Gledali smo vrste, bali smo se štetja, ko bi usoda doletela enega od nas. Spominjam se besed pokojnega Rudija Ferfolje s Proseka, ki je dejal: «Ne bojte se fantje, če usoda doleti kakšnega od vas ga jaz prostovoljno nadomestim». Nato so pripeljali talce. S tovornjaka je stopil prvi, stopil na klop, Nemec ga je brčnil in talec je obvisel. Strašno je bilo. Nato drugi, tretji in tako do desetega. Vsi so imeli roke privezane za hrbtom. Nekateri so tudi nekaj vzkliznili vendar so mi ostale v spominu le besede enega, ki je dejal, naj nadaljujemo boj in naj ne žalujemo. V glavnem so bili vsi talci dobro oblečeni, kar daje misliti, da niso bili mnogo časa v zaporu, kajti v drugem primeru bi se obleka skvarila. Ko so Nemci končali s tem zverinskim dejanjem so nas poslali domov. Težko sem hodil proti domu, jokal sem. Imel sem samo 13 let, toda še danes imam ta prizor vedno pred očmi.»

Po tem dogodku so postopoma to zbiralšču «toterjev» uničili oziroma delavce prenesli v druga zbiralšča. Vendar s tem niso oprali zločinskega madeža. Danes stoji na tem mestu spomenik, ki so ga postavili takoj po osvoboditvi na pobudo krajevnega odbora OF. Med tistimi, ki je delal spomenik je tudi Ivan Ban s Proseka, ki je pomagal pokojnemu očetu Ivanu, ki je bil dober kamnosek.

Ivan Ban: «Spomenik morda ni točno na mestu, kjer so bili obešeni talci. Gre sicer le za nekaj metrov razlike. Bil sem tudi jaz tistega dne tam in iz ograde, kjer sem pazil na živino so me prisilili, da sem gledal zverinski zločin. Na spomeniku je v glavnem zidarska dela opravil pokojni Karel Ban. Jaz sem pomagal očetu. Naredili smo spominsko ploščo z vklešanimi posvetilom in imeni vseh talcev. Črke na plošči nam je takrat napisal Viktor Metelko. Skupaj z očetom sva posadila tudi smreke okoli spomenika, ki so bile takoj majhne, da smo jih morali zavarovati z bodečo žico. Danes pa so mnogo višje od spomenika.»

Ob vsaki obletnici se vaščani spominjajo talcev s spominsko svečanostjo. Letos bo ta svečanost prav na današnji dan ob 11. uri, ob priliki 30-letnice mučeniške smrti desetih talcev, ki so dali življenje za našo boljše bodočnost.

BRUNO RUPEL

LEGENDA:

- I CESTE
- II PARKIRIŠČE
- III ŽELEZNICE
- IV NAJPOMEMBNEJŠE TEHNIČNE STRUKTURE
- V OGRAJA
- VI CARINA
- VII DELAVNICA
- VIII SKLADIŠČA
- IX MEJNE ZGRADBE
- X SPOŠNE NAPRAVE
- XI HOTEL
- XII SEDEŽ KONZORCIJA ZA AVTOPORTO
- XIII STAVBA ZA FINANČNE STRAŽNIKE
- XIV STAVBA ZA OBMEJNO POLICIJO

Tako bo izgledalo tovorno postajališče pri Fernetičih

horoskop horoskop horoskop horoskop

Veljaven od 26. maja do 1. junija 1974

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ne zanašajte se na tiste, ki se vam ponujajo, ko pa je njihova pomoč potrebna, odpovedo. S težavo boste pritrinili do konca tedna, vendar bo vse v najboljšem redu. Tudi v ljubehni ne bo vse gladko teklo in vendar bo teden prijeten. Glavobol in utrujenost.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Izredna zadoščenja, vendar bo vmes tudi kaj narobe. Posebno, če boste dopustili sodelavcem, da se bodo vmešavali v vaše oči zadeve. Spoznal boste nove ljudi, ki vam bi mogli v kratkem koristiti. Zelo prijetno srečanje proti koncu tedna. V splošnem dobro počutje.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Očelje, v katerem se kretate postaja nekoliko dolgočasno, kar negativno vpliva tudi na vaše delovno razpoloženje. Skušajte zadelo nekoliko predrugačiti. S tem boste prinesli novosti na delo, pa tudi v vaš ambient, kjer je zavladala napetost. Zdravje odlično.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Morda bi bili potrebni nekoliko počitka ali vsaj oddiha, morda pa ste le trenutno nerazpoloženi. Vsekakor nekaj ne bo šlo prav in če ne boste pravočasno zadeve uredili, boste doživeli neuspeh. Ljubljena oseba vas ima zelo rada.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Otrsti se boste morali nekih čudnih veljav, ki jih boste doživeli v tednu. Neka oseba, ki ste jo nekoč odklanjali, zasluži vso pozornost. Devica (od 23. 8. do 22. 9.) Z marsičimer boste morali pomesti in nato začeti znova, kajti zanemarili ste prav tisto, kar je pri največjem delu osnova, namreč načrtnost. Odklonite tiste prijatelje, ki so vam le navidezno prijatelji. Stara ljubezen bo ponovno oživela. Utrujenost.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Če v samem začetku tedna vam bo uspelo pridobiti si na svojo stran tiste sodelavce, ki služijo vašo pozornost. Z njimi boste lahko izpeljali vse načrte. Na pot boste morali, vendar ne za zabavo.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Razmere, v katerih se boste znašli, ne bodo najboljše, zato rezultati vaših naporov ne bodo tako dobri, kot bi bili želeli. Ne nasedajte naloževanju. Ljubljena oseba je upravičena, da se ne zaneša vedno na vašo besedo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Nekdo vas bo skušal na lep način spodnesti. Pa mu ne bo uspelo, čeprav niti vi se ne boste v konkretnem primeru znašli. Bodite treznejši in v svojih zahtevah bolj zmerni. To velja tudi za neke vaše nove čustvene stike, ki gredo preko meja.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Včasih nimate dovolj zaupanja vase in pregledaj popustite, drugič pa ste preveč zaverovani v vaše zaupate drugim. Najti bo treba primernejšo sredino, da bo šlo delo bolje od rok. Ljubljena oseba se ne zadovolji z poprečjem, ampak zahteva kaj več. Zdravje dobro.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Zvezde so vam naklonjene. Razmere prav tako. In vendar se ne boste znašli, tako da vam bodo morali priskočiti na pomoč ljudje, ki jih sicer odklanjate. V težavah boste našli rešitev in pomoč med svojci. Ljubljena oseba je ljubosumna. Dobro počutje.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Ne polagajte važnosti temu, kar se šušlja in govoriči na račun sodelavcev in ljudi iz vaših ožjih krogov. Gre za spletke brez osnove. Neka oseba potrebuje več pozornosti. In je tudi zasluži, da čeprav vi menite, da ni tako. Zdravje v glavnem dobro.

danes v Ljubljani, danes v Ljubljani, danes v Ljubljani,

OPERA IN BALET SNG
Danes, v nedeljo, 26. maja — ni predstave.
V torek, 28. maja, ob 19.30 Georges Bizet: CARMEN. Abonma A in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

MESTNO GLEDALIŠKO LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža
Jutri, v ponedeljek, 27. maja, ob 20. uri: G. B. Shaw: POSLI GOSPE WARRENOVE. Abonma T 2.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Mestni dom
Danes, v nedeljo, 26. maja, ob 16. uri: Barillet - Gredy: DOBRI PRIJATELJI. Komedija. Izven.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
vabi vse ljubitelje lutk na ogled razstave «25 let lutkovnega gledališča» v razstavnem salonu ARKADE, Trg revolucije 18. Razstava bo odprta še do 31. maja 1974 vsak delavnik od 10. do 19. ure v nedeljo od 10. do 13. ure. Demonstracija animacije lutk in strokovno vodstvo ob 10.30 in ob 17. uri.

FESTIVALNA DVORANA
NEDELJSKI PLES od 19. do 22.30. Vabljeni.

KINO
KINO UNION: ameriška barvna kriminalna komedija LOPOV, KI JE PRISEL NA VEČERJO. Prod.: Warner Bros. 1973. Režiser: Bud Yorkin. V glavnih vlogah: Ryan O'Neal, Jacqueline Bisset, Warren Oates in drugi. Brez tednika! Predstave ob 16. in 20. uri.

POLETNI KINO DOM JLA: predpremiere ameriške barvne CS kavbojke JOE KIDD. Prod.: Universal, 1972. Režiser John Sturges. Glavne vloge: Clint Eastwood, Robert Duval, Don Stroud in drugi. Brez tednika! Predstava ob 20. uri. Samo danes.

KINO KOMUNA: ob 15. in 17. uri poljski barvni WS film ABEL, TVOJ BRAT. Scenarij in režija: Janusz Nasfeter. Glavne vloge: Witold Derko, Katarzyna Laniewska in drugi.

KINO VIC: francoska barvna VV komedija SEX SHOR. Scenarij in režija Claude Berri: igrajo Jean Pierre Merelle, Nathalie Delon in Claude Berri. Predstave ob 15. 17. in 21. uri. Otrokom prepovedano!

KINO SLOGA: italijanski barvni VV vestern TEXAS JOE. Režiser Mario Caianno. Igrajo Anthony Steffen, Arthur Kent, Eduardo Fajardo. Hrvatski podnaslovi. Predstave ob 16. in 18. in 20. uri.

KINO SISKI: Marlon Brando v italijansko-ameriškem barvnem VV pustolovskem filmu QUEMADA — OTOK V PLAMENIH. Režija Giulio Pontecorvo. Predstave ob 16. 18.15 in 20.30. Zaradi dolžine filma zviša. ne cene.

KINO SAVA: franc. barvna kriminalna PRICA MORA UMRETI. Igrajo Bruno Pradal, Charles Southwood, Sidney Chaplin. Predstave ob 16. 18. in 20. uri.

KINO KRIZANKE: ameriški barvni film ZDRAVNIŠKI IN NJIHOVE ŽENE, ob 20. uri. Režija George Schaefer. Igrajo Ryan Cannon, Richard Crenna, Gene Hackman, Carroll O'Connor.

KINO TRIGLAV: ital. barvni CS vestern CRNI MORILEC. Režija Lucy Moore. Igrajo Klaus Kinski, Fred Robsham, Marina Mulligan. Predstave ob 16. 18. in 20. uri. Zadnjikrat!

KINO VEVE: italijansko-španska barvna CS kavbojka DVA REVOLVERASA. Režija Anthony Ascat. Igrajo Gianni Garko, Susan Flon, Massimo Serato. Predstava je ob 18. uri. Zadnjikrat!

KRIŽANKA... z našim krajem

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98
99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112

VODORAVNO:
1. Kolona, 5. Veliki... avgust, 11. Slovenski skladatelj iz St. Petra, 15. Najboljši italijanski nogometaš, 16. V našem kraju, 13. Osebnosti, 19. Posameznik, 20. Prispevek, 42. Zl. iz prta, 22. Nauk o gibalnih funkcijah, 24. Ima mnogo materialnih dobrin, 25. Kalcij, 26. Italijanski otok, 27. Okrog pri našata, 28. Junak Walta Disneya, 29. Ugrabljen, 30. Goreti, sežigati, 31. Ime pevke Palane, 32. Nemški strmolavec iz 2. sv. vojne, 33. Krdonje, 34. Hazardna igra na karte, 35. Oksidirani alkoholi, 36. Zakoni, pravilo, topovi, 37. Ženska na zatočni klopi, 38. Ektoderm na vrhu, 39. Giuseppe, italijanski pesnik, 40. Ime filmske igralki Orfei, 42. Pritrdilnica, 43. Hrabri pri svojih konjeniki, 44. Trg v našem kraju, 46. Enkratna dvojna nota s šahu, 47. Gnil v italijanski, 48. Nalkalica, 51. Zdravilišča, 53. Navada, pravni list, 54. Na mezu, 55. Sveta podoba pri pravoslavcih, 56. Nastaja iz družitve Pive in Tare.

NAVPIČNO:
1. Najlepše je v avgustu, 2. Moško ime, 3. Patron našega kraja, 4. Kazalni zaimke, 5. Drago, zamejski politik, 6. Ime volunke Hari, 7. Naplailo, nadav, 8. Grška črka, 9. Trgovska središča, 10. Godnjati, sitariti, 11. Glagol osnovnošolcev, 12. Merska enota za težo, 13. Je tudi... Dobro nade, 14. Grad v našem kraju, 16. Tekstilno vlakno, 17. Tičati, 20. Žaba, 23. Staje, jase, 24. Votla telesa, napolnjena s plinom, 25. Italijanski komponist (Francesco), 27. Železniški vozovi, 28. Poškodovati, 29. Mesto v Afriki, 30. Pogresti, skriti, 31. Francoska reka, 32. Področje v našem kraju, 33. Slovesen nastop, 34. Dospeti, 36. S prstom označena, 37. Zaključki, 39. Nagrada za športnike, 40. Manjši oceani, 41. Jih nateza radovednež, 43. Črne ptice, 44. Ameriški košarkar, 45. Zupaničovo ime, 47. Mrožev v začetku, 50. Evgenij Evtušenko, 52. Vse v redu, 53. Znak za prvo pravoslavlje, 56. Nastaja iz družitve Pive in Tare.

KOZARCI SO POZVANJALI IN LJUDE JE GOVORILI DRUG ČEZ DRUGEGA. PO TIEH SO BILI RAZMETANI NAHRBTNIKI, VRVI, KLINI, CEPINI, KLADIVA, NA PROSTIH MIZAH PA SO LEŽALI FOTOGRAFSKI APARATI IN FILMSKA KAMERA.
Snehalna ekipa prvega slovenskega filma «Triglavske strmine» se je vrnila iz Severne stene s snemanja in si gasila željo. Za dobro voljo je skrbel glavni igralec, gorski vodnik Čop, ki ga je scenarist, župnik in pisatelj Jalen, napravil za ženina, ki gre z nevesto na poročno potovanje v steno, v bajno kraljestvo triglavih gor.

Sedaj so prišli z nevesto iz stene. Joža je bil rahlo razgret od vina, sonca in višar. Krohotaj se je in zbiral šale. Ekipo so obhlegli novinarji slovenskih in jugoslovanskih časnikov. Z beležkami v rokah so se kot podrepne mube smukali zdaj okrog tega zdaj okrog onega igralca, saj je bilo snemanje prvega slovenskega filma velika senzacija.

«Gospod direktor Badjura, vi ste tudi režiser tega filma, ali ne? Ali nam lahko poveste, kdo bo plačal ta film in na čigavo pobudo ga snemate?»

Vsi so se spogledali in se zasmejali.

«Tale bankir nam je dal nekaj,» so kazali na vrlega planinca in plezalka doktorja Lovšina,

Miha pa je še rekel:

STONE SVETINA

»Kako misliš? Da bom zdaj takšen kot tista Bohinjka, ki je brez hlač hodila k studencu, ker doma niso imeli ogledala?«

Vsi so se smejali, novinarji pa so z raznimi vprašanji silili v Čopa, ki je komaj sproti odgovarjal. Medtem ko ga je Stane karal, naj se ne hvali preveč, je rekel:

«Dobro blago se samo hvali! In kdor sebe ne ceni, naj nikar ne pričakuje, da ga bodo cenili drugi!»

«S temi ljudmi se ne da delati! So mar ponoreli?» se je pridušal beograjski novinar ljubljanskemu kolegu, ker ni vedel, kaj je zares in kaj za šalo.

Množica planincev okoli njih je še povečala vrvež. Končno se je Beograjčanu le posrečilo, da se je zrinil do Čopa. Do besede pa je prišel šele, ko je z družbo spraznil dva kozarca rdečega. Obrnil se je k župniku Jalu in ga prosil, naj pripravi Joža, da bo povedal kaj o svoji družini.

«To vam lahko ustrežem,» je dejal Joža. «Kar pišite: izhajam iz dobre družine... Moj rajnik oče, bog mu daj mir in pokoj, je bil skladatelj...»

«Kaj pravi?» je iskal pojasnila Beograjčan.

«Pravi, da je bil njegov oče skladatelj...» je dejal župnik. «Seveda, moj oče je bil skladatelj bukovih drv, mati pa je bila pesnica, saj je pri sosedu Kopljarju pulila peso... Dokončal sem otroški vrtec, hodil v višjo šolo na Gorjušah, na univerzo pa sem nosil opeko. No ja, tudi tri jezike obvladam — svojo je tista dva v čevljih... Zapišite tudi to, da sem tri leta hodil v en razred, zato da bi si vse dobro zapomnil, potem pa nam je umrla učiteljica...»

Vsa družina se je krohotala Joževim šalam, novinar pa je zaprl beležnico in se razočaran umaknil.

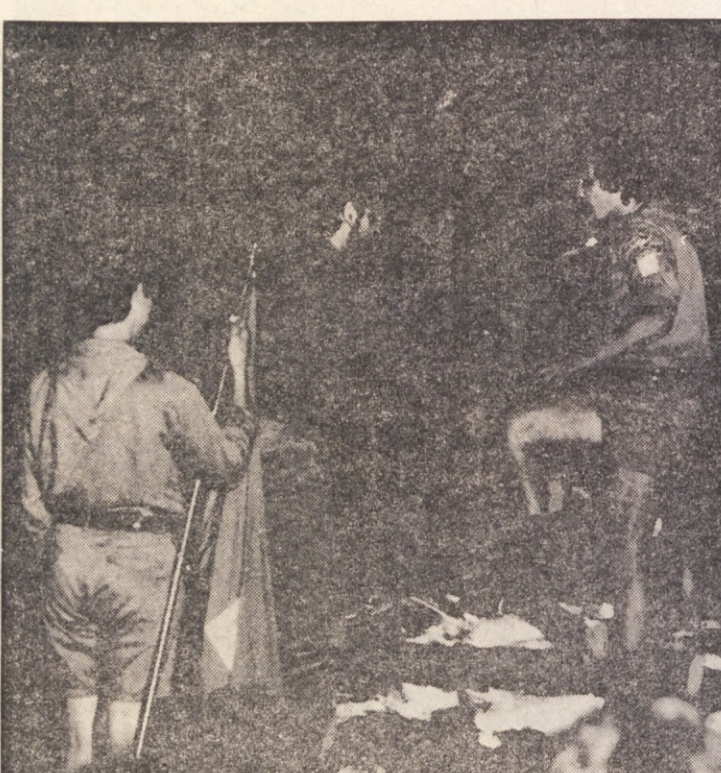
Pred tednom so bile pod steno tri naveze z nekaj novinci. Tisti, ki še niso bili na vrvi, so se boječe in žalostno ozirali v strmino in na deževno nebo, ki je obetalo grdo vreme.

(Nadaljevanje sledi)

V PETEK, 24. T. M., JE ROD MODREGA VALA SLAVIL SVOJO DVAJSETLETNICO

Taborništvo v naših krajih od nastanka do «Zlatega javorovega lista z žarki»

Razvejanost taborniške organizacije nekoč in danes - Sodelovanje tabornikov z drugimi organizacijami, predvsem športnimi - Tekmovanje in uspehi na Šari

Sprejemanje novega člana v organizacijo ob preskoku čez taborni ogenj

Petdnevne počitnice, ki so jih imeli naši dijaki ob času referenduma, je taborniška mladina Rodu modrega vala izkoristila za petdnevno taborjenje. Svoje pisane šotore so taborniki razpeli v prijetni, z zelenjem obdani dolinici v bližini Proseka. Poleg neizogibnih dolžnosti ob vsakem taborjenju, t.j. postavljanje in popraviljanje šotorov in drugih tabornih objektov, kuhe, preskrbe z vodo, nočne straže in drugo, je bil spored kratkega taborjenja kar bogato izpolnjen: poldnevni izlet na Volnik, nočni pohod na Primoža, dva večerna tabornja ognja, predvajanje taborniške ekipa skočiti do Ljubljane, da se je udeležila tradicionalnega pohoda ob žici okupirane Ljubljane.

Taborjenje je obiskalo zlasti v nedeljo precej prijateljev naše taborniške mladine: posebno številni gostje so bili starši in sorodniki. Tudi dva člana vodstva Zveze tabornikov Slovenije sta prišla na obisk in delegacija taborniškega odreda iz Divače je prišla pozdravit svoje zamejske tovariše.

To kratko, a dinamično taborjenje so uvrstili taborniki v jubilejne prireditve. Letos namreč praznujejo dvajsetletnico obstoja svoje organizacije. Sicer se je pojavilo taborništvo v Trstu že konec leta 1953, ko je bila ustanovljena 8. decembra prva Družina belega galeba v dijaškem domu. Tej je sledila že 24. februarja naslednjega leta druga Družina jadranskega delfina, ki je združevala mladino v mestu. Z nastankom dveh družin je bila nujna ustanovitve višje organizacije, ki bi vezala in vodila osnovne enote. Tako je bil 24. maja 1954 ustanovljen Rod modrega vala, ki je uspel v naslednjih mesecih razširiti taborniško organizacijo še v druge kraje. Sledila je ustanovitev Družine morske zvezde v Barkovljah, Družine zapadnih mejašev v Nabrežini, Družine šumečih borov na Proseku, Družine sokolov s Selivca na Opčinah in Družine žarečega slapa

v Šklednju. Takrat je bila prenesena taborniška misel tudi v Gorico, kjer je bila ustanovljena v dijaškem domu Družina nrlzlega vrtinca.

Na tem mestu je nemogoče v podrobnosti pisati o dvajsetletnem delovanju taborniškega rodu in njegovih družin. Vsekakor je bilo leto za leto pestrejša, a doživljalo je tudi svoje krize. Najbujša je bila v dobi, ko je odliv starejših mladincev, ki so se vključili v druge dejavnosti, bil tako velik, da je organizacija ostala skoro brez vodečega kadra. Sicer je karakteristika vseh mladinskih skupin (n. pr. mladinskih pevskih zborov, juniorskih športnih moštev itd.), da se večno prenavljajo s prilivom mlajših generacij in z osipom odraslega črta. V «suhih» letih je taborniška organizacija ohranila jedro medvedkov in čebelic, ki so kaj kmalu prevzeli vodilna mesta, da se je Rod modrega vala predilil in v strmeh vzponu dohitel in celo prekosil aktivnost prvih let taborniškega snovanja.

Obnovile so se skoraj vse družine; na novo pa sta bili ustanovljeni še Družina strmega brega v Dolini in Družina puntarskega Travnika v Gorici. Taborniki razvijajo svojo dejavnost tudi v posebnih specializiranih klubih. Tako deluje med njimi flobatisti.

Obnovile so se skoraj vse družine; na novo pa sta bili ustanovljeni še Družina strmega brega v Dolini in Družina puntarskega Travnika v Gorici. Taborniki razvijajo svojo dejavnost tudi v posebnih specializiranih klubih. Tako deluje med njimi flobatisti.

Proslavi jubileja sta bili namenjeni tudi predvajanja filma «Življenje tabornikov» in ustreznih diapozitivov in tržaškem Kulturnem domu in Gregorčičevem klubu v Gorici.

Tabornik se mora naučiti veliko koristnih stvari

Seveda niso taborniki manjkali na zimskih smučarskih tekmovanjih. To vsestransko in intenzivno delovanje v tem letu je uvrstilo Rod modrega vala med najbolj aktivne slovenske taborniške edince. Zveza tabornikov Slovenije odlikuje vsako leto najboljše odrede z nazivom «partizanski odred». Med letošnjimi osmimi enotami je prejel ta časten naslov tudi Rod modrega vala. Posebno odličje pa so prejeli naši taborniki tudi od Zveze tabornikov organizacij Jugoslavije. Na seji izvršnega odbora te zveze, ki je bila decembra v Titogradu, je bilo podeljeno Rodu modrega vala odlikovanje «Zlati javorov list z žarko» (javorov list je znak jugoslovanskih tabornikov izvidnikov). Omenjeni odlikovanji so naši taborniki sprejeli z velikim veseljem in kot vzpodbudo k nadaljnjemu prizadevanju za doseg še večjih uspehov.

Nekoliko iznenadeni in z velikim zadoščanjem pa so sprejeli ob obletnici ustanovitve osvobodilne fronte «Priznanje OF» za dvajsetletno delovanje. Tega priznanja se prav tako veselijo vsi bivši člani Rodu modrega vala, ki so sicer odrasli v tej mladinski organizaciji in so se z vstopom v življenje vključili v kulturno, gospodarsko in politično snovanje naše narodne skupnosti.

danes ob obali

KINO
KOPER: ob 10.00 ameriški — MOJSTROVINE WALT DISNEYA, ob 16.00 ameriški — MESTO NASILJA, ob 18.00 in 20.00 danski — ZOBO-ZDRAVNIK V POSTELJI

IZOLA: ob 10.00 ameriški — KNJIGA O DZUNGLI, ob 16.00 in 18.00 — MAFIJA PROTI INSPJEKTORJU TIBSU, ob 20.00 francoski — UM KRALJUJE

SKOFJE: ob 17.00 in 20.00 — domači BIKIKLISTI

PIRAN: ob 10.00 nemški — KLIC CRNIH VOLKOV ob 16.00 ameriški — KNJIGA O DZUNGLI, ob 18.00 in 20.00 ameriški — 24. UR LE MANSA

PORTOROŽ: ob 20.00 nemški — KLIC CRNIH VOLKOV

LEKARNE
V nedeljo dopoldne so odprte vse lekarne v obalnih mestih, za nujne primere pa je popoldanska dežurna služba.

DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA
V vseh treh obalnih mestih je organizirana celodnevna dežurna zdravniška služba. Tako v zdravstvenem domu v Kopru kot v zdravstvenih ustanovah v Izoli in v Piranu dobite pomoč od 7. ure zjutraj v nedeljo, do 7. ure zjutraj v ponedeljek.

ZABAVE
Čez nedeljo bodo na obali odprti vsi zimski plavalni bazeni, keglišča in drugi športni objekti. Zvečer bodo igrali v vseh večjih lokalih zabavni orkestri, barski program pa si lahko ogledate v barih Triglav v Kopru, v Palacu, Centralu in Metropoli v Portorožu ter Pri treh papirah v Piranu.

PIREIDITVE
Marežice: ob 9.30 razstava REFOSKA in pokušnja vin.

35. ERAZEM PREDJAMSKI

C. GALE

POGLEJVA V TOLE MESTO, ČE ZE VEDO ZA MOJ BEG IZ JEČE...

TO JE ZELO DRZNO! PREDJAMA MORAVA BITI, GOSPODI!

SKRILA STA KONJA V GOZDU IN SE PES NAPOTILA V MESTO...

V. HERCEG

«Kaj pravi?» je iskal pojasnila Beograjčan.

«Pravi, da je bil njegov oče skladatelj...» je dejal župnik. «Seveda, moj oče je bil skladatelj bukovih drv, mati pa je bila pesnica, saj je pri sosedu Kopljarju pulila peso... Dokončal sem otroški vrtec, hodil v višjo šolo na Gorjušah, na univerzo pa sem nosil opeko. No ja, tudi tri jezike obvladam — svojo je tista dva v čevljih... Zapišite tudi to, da sem tri leta hodil v en razred, zato da bi si vse dobro zapomnil, potem pa nam je umrla učiteljica...»

Vsa družina se je krohotala Joževim šalam, novinar pa je zaprl beležnico in se razočaran umaknil.

Pred tednom so bile pod steno tri naveze z nekaj novinci. Tisti, ki še niso bili na vrvi, so se boječe in žalostno ozirali v strmino in na deževno nebo, ki je obetalo grdo vreme.

(Nadaljevanje sledi)

KOLESARSTVO

V DEVETI ETAPI «GIRA»

Fuente z etapno zmago utrdil svoje vodstvo

Eddy Merckx se je povzpел na 2. mesto skupne lestvice

CARPEGNA, 25. — Španec Manuel Fuente je osvojil današnje 9. etapo «Gira» in je tako še bolj utrdil svoje vodstvo na skupni lestvici. Obenem pa se je tudi njegov zaostanek na skupni lestvici povečal.

ETAPNA LESTVICA

1. Fuente 6.07'16"
2. Eddy Merckx 6.07'55"
3. Enrico Paolini 6.07'55"
4. Roger De Vlaeminck
5. Marcello Bergamo
6. Gimondi
7. Poggioli
8. Bitossi
9. Kuiper

SKUPNA LESTVICA

1. Fuente 46.55'00"
2. Merckx 2'12"
3. Gimondi 2'12"
4. Battaglin 2'18"
5. Uribe Zubia 2'18"
6. De Vlaeminck 2'19"
7. Bitossi
8. Conti
9. Baronechelli 2'21"
10. Ritter 2'22"
11. Zilioli 2'41"
12. Lopez Carril 2'44"
13. Moser 3'01"
14. Kuiper 3'24"

Lestvica za veliko gorsko nagrado

1. Fuente 100 točk
2. Merckx 40
3. Lazzano in Uribe Zubia 30
4. Kuiper, Battaglin in Poggioli 20

KOŠARKA

NA TURNIRJU PRIJATELSTVA

Borovci premagali močni Italsider

Dobra igra E. Košute in K. Ražma

Bor — Italsider 83:76 (39:44)

BOR: Vatovec 15, Bruno Furlan 4, Ražem 19, Renato Furlan, Mazucca 6, Parovel, Košuta 29, Perko, Žerjaj 2.

ITALSIDER: Zanini 7, Vascotto, Belfiore, Fragiaco 12, Micheli 26, Ferman, Redolfi 6, Alzetza 4, Papagno 13, Oselladore 8.

SODNIKA: Francija in Sancin.

PROSTI METI: Bor 9:2, Italsider 4:10.

PET OSOBNIN NA K: Papagno.

V prvem kolu turnirja prijatelstva za kadete je Bor na domačih tleh premagal močno peterko Italsidera, ki je eden favoritarov tega turnirja. Borovci so zmago zaslužili predvsem zato, ker so imeli na razpolago več enakovrednih menjav. «Plavi» so začeli uspešno, saj so si priigrali prednost 10 točk. Nato pa je Italsider močno odgovoril, predvsem po zaslugi odličnega Michelisa. V Borovih vrstah sta se razgledala Edi Košuta in center Karel Ražem, ki sta v poslednjih minutah zaustavila napade gostov in tako je Bor osvojil prvo zmago na tem turnirju.

Mladinske igre

Ta teden se je zaključil kvalifikacijski košarkarski turnir v okviru mladinskih iger. Na tem turnirju so nastopile tudi tri slovenske ekipe: Bor, Breg in Kontovel.

B SKUPINA

Kontovel je v B skupini osvojil prvo mesto in je tako v tej kategoriji potrdil, da ima obetajoč in bogat naraščaj, kar kaže, da je opravljeno delo v tem društvu zadovoljivo. Kontovelci so namreč izbojevali tri zmage in so se tako uvrstili v finale, ki bo v Nabrežini 30. in 31. maja.

Končna lestvica: 1. Kontovel 6, 2. Inter Aurisina 4, 3. Saba 2, 4. Juventina 0.

C SKUPINA

V tej skupini sta nastopili dve slovenski ekipi, in sicer Bor ter Breg. Borovci so zasedli drugo mesto za presenetljivim Flaminio, ki je imel več visokih igralcev in je v odličnem srečanju premagal Bor. Brežani, ki so nastopili s postavo minibasketa, pa so bili seveda zadnji.

Končna lestvica: 1. Flaminio 6, 2. Bor 4, 3. Centro Giovanile Studenti 2, 4. Breg 0.

NOGOMET

5. POKAL ŠTANDREŽA

Danes finalni del nogometnega turnirja

Danes se bo zaključil nogometni turnir za «5. pokal Štandreža», ki ga je priredilo SD «Juventina», ki je štandrež v okviru proslav ob 50-letnici ustanovitve Združenja slovenskih športnih društev v Italiji. Turnirja so se udeležila štiri prosvetna društva iz Goriskega: «Naš prapor» z Oslavja, «Jezerco» iz Dobrečice, «Kras» iz Dola in Poljan.

SPDT priredi v nedeljo, 2. junija, v okviru proslav 70-letnice ustanovitve društva, s sodelovanjem PD Tabor

ORIENTACIJSKI POHOD

za otroke do 11. leta, za mladince od 11. do 18. leta ter za odrasle od 18. leta dalje. Ekipa naj imajo od 3 do 5 članov. Ekipne mladince in odrasle morajo prinesiti s sabo naslednje rekvizite: kompas, kotomer, ravnilo, specialko (Pogoreale del Carlo F 40 A II. S.O.). Priporočila se tudi, naj se pripravijo na računanje koordinat in stopinj.

Vpisovanje do 9. ure zjutraj na startu. Vrstni red bo izbran. Start bo dan ob 9. uri na vrhu Prosvetnega doma na Opčinah. Prireditelji odklanjajo vsako odgovornost za morebitne poškodbe, ki bi jih tekmovalci lahko utrpeli med nastopom.

NOGOMET

ZA TEKMO Z BRAZILJO

Miljanić optimist

BEOGRAD, 25. — Miljan Miljanić, trener jugoslovanske državne nogometne reprezentance je v nekem intervjuju izjavil, da gleda z optimizmom na izid otvoritvene tekme za SP z Brazilijo, ki bo na sporedu 13. junija v Frankfurtu. Dodal pa je, da bo za napredovanje Jugoslavije pomembnejše srečanje s Škotsko.

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Za nogometno tekmo Jugoslavija — Madžarska, ki bo 29. maja v Csekefervaru, je Milan Minović dočel naslednje izjave: Marić, Mešković, Buljan, Krivokučić, Katalinski, Pavlović, Hatančić, Vlahović, Petrović, Popivoda, Hadžimović, Šurjak, Bukal in Džajić.

B. B.

ODBOJKA

BOR — AURORA 3:0

(16:14, 15:7, 15:12)
S to zmago se je nepremagana ekipa Bora uvrstila v višjo ligo.

Gombač

KOŠARKA

1. IN 2. JUNIJA

Reprezentanca SFRJ bo nastopila v Trstu

Sodelovala bo na «Turnirju Del Negro»

B. W. K. B.

Union ne bo igral s Fiammo

Podlonski Union bi se moral danes v nogometni tekmi pomeriti s Fiammo. Društveno vodstvo pa je včeraj sklenilo, da se v skladu z naprednimi tradicijami te organizacije ne bo pomerilo s Fiammo, ki je — kot je znano — v bistvu le «športni» privezek novofašistične stranke MSI.

KOŠARKA

GENOVA, 25. — V tekmi, ki so odločale o obstanku v italijanski moški košarkarski A ligi so dosegli naslednja izida:
FAG Partenope — ALCO Bologna 76:61
Sneidero Videm — ALCO Bologna 70:68
ALCO Bologna je izpadel iz A lige.

PARIZ, 25. — V tekmovalcu za evropski košarkarski pokal narodov je Italija premagala Francijo s 73:63.

Športno društvo Servolana bo pod pokroviteljstvom tvrde Siderpence priredilo velik košarkarski turnir, na katerem naj bi baje nastopila tudi jugoslovanska reprezentanca, ki se pripravljala za svetovno prvenstvo v Portoriku.

Poleg Jugoslavije bo na tem turnirju še Snaidero, Lloyd Adriatico in seveda Servolana, kot organizator.

Med ljubitelji košarke je za nastop Jugoslavije izredno zanimanje, saj sodi danes njena reprezentanca med najboljše na svetu in je tudi eden glavnih kandidatov za osvojitve prvega mesta na svetovnem prvenstvu.

S katero postavbo naj bi Jugoslavija nastopila na tem turnirju, še ni znano. Reprezentanti so namreč trenutno na odhodu in z njimi tudi trener Novosel. Znano pa je, da bo od jutri naprej skupni trening reprezentance v Kranjski gori. Novoselovi varovanci pa bodo opravili nekaj treninga tekem z Olimpijo, ki se pripravljala na svojo bogato poletno aktivnost. Vse pa kaže, da

bo tudi Jugoslavija igrala v Ljubljani proti Italiji v pokalnem evropskem prvenstvu. Takrat bo namreč zamenjala mlado jugoslovansko reprezentanco.

Sporod turnirja v Trstu, ki ga bo priredila Servolana in ki je imenovan po sodniku Nereu Del Negru, ki je umrl lani, je naslednji:

13.30 Lloyd Adriatico — Snaidero 21.00 Servolana — Jugoslavija

2. junija
10.00 finale za 3. in 4. mesto
11.30 finale za 1. in 2. mesto

Tekme bodo v telovadnici v Ulici Montecendo. Cena vstopnic pa bo 2.000 lir za dve tekmi.

NOGOMET

POKAL RONCHI

Primorec — Campi Elisi 2:0

PRIMOREC: V. Kralj, Husar, R. Krizmančić, Čuk (v 70. min. Papatic), Sosić, Štrnarski, Destić, V. Močina, P. Kralj, B. Krizmančić, B. Kralj, J. Bant.

CAMPI ELISI: De Mola, Viler, Zgarbuli, Gregori, Bolcich, Landrija, Graniero, G. Zulian, F. Zulian, A. Fantina, G. Fantina, 13 Babudri.

STRELAČ: v 10. min. d.p. Valdi Močina, v 20. min. d.p. Bruno Krizmančić.

SODNIK: Borghese iz Trsta.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

PRIMORSKI NOGOMETAŠI V SLOVENSKEH LIGAH

VISOKA ZMAGA PRIMORJA

Obe točki so osvojila tudi Vozila ter Tabor - Poraz Kopra

V 22. kolu slovenske lige, kar bi še lansko leto, ko je v SNL nastopalo samo 12 ekip, pomenilo je končno prvenstvo, je Koper prvič po šestih tekмах poražen zapišal i- gršče. To je bila verjetno njegova najuspešnejša serija (štiri zmage in dva remija), odkar se je pred tremi leti uvrstil v slovensko ligo. Zanimiv je potek same serije: najprej tri zmage z 1:0 in kulminacija z zmago nad Nafto 3:0, nato pa dva remija in končno poraz. Čeprav so Koperčani tekmo z Ilirijo v Ljubljani prebrčljivo izgubili, je precej časa kazalo drugače. Že v 8. minuti je Arizanović priboril kosprskemu moštvu vodstvo, ki ga je potem držalo cel prvi polčas in šele po odmoru so napadalcil Ilirije trikrat premagali vratarja Pišlarja. Potem ko je bil Koper ove koli na petem mestu, je moral sedaj slednje prepustiti Slovanu, ki je po treh porazih končno spet slavil zmago.

Izola je na domačem igrišču remizirala z drugouvršnim Železničarjem iz Maribora, kar ne bi bilo slabo, če ne bi v sedanjih razmerah potrebovala zmago. Tako si na lestvici ni omogolila oziroma svoj položaj kvečjemu poslabšala. Drava je namreč v tem kolu premagala celo vodečega Rudarja, k sreči pa je Šmartno izgubilo proti Kovinarju. Zadnjevršeni Aluminij ni več nevaren, za obstanek pa bi morala Izola prehiteti še Dravo in Šmartno, ki imata točko več. Možnosti so še vedno, vendar je samo z neodločenimi rezultati ali porazi izpad neizbežen.

V 19. kolu zahodne conske lige je bil v Novi Gorici derbi med vodečim moštvom Vozil in najboljšim moštvom spamiadanskega dela, vrhniškim Unšarjem, ki do tega kola spomladis se ni izgubil srečanja. Vrhuški igralci pa tokrat niso upravičili pričakovanj, saj je igra v glavnem potekala na njihovi polovici, čeprav so resda vzdržali pritisk Vozil do 68. minute, ko je Gulin povedel Novogoričane, nakar je Marušić v 77. minuti postavil končni rezultat.

V derbiju Vipavske doline je v Ajdovščini mirenska Adria doživela visok poraz. Primorje je že v začetku tekne nadigralo Adrio in že v 11. minuti vodilo z 2:0 (strelca Doljak in Batagelj). Potem je bila igra enakovredna, vendar so bili z golom Doljaka v 51. minuti pokopani vsi upi Adrie, za nateček pa je Batagelj v 76. minuti še zvišal njen poraz. Treba pa je pripomniti, da je bilo ob tako neretni igri nogometštev Adrie lahko dajati gole.

Tudi v primorskem derbiju v Sežani so slavili zmago domačini, vendar poraz gostov iz Dekanov ni bil tako hud. Prejeli so sicer štiri zadetke (strelci: Bratož, Pahor, Milutinović in Železnik), a so dva tudi dali (strelca: Černigoi in Furlan). Žal meče senco na derbi nepotrebnost obračunavanje med igralci pet minut pred koncem tekme. Tabor si je tako zagotovil pomembni točki in napredoval na šesto mesto, medtem ko je Jadran po petem zaporednem porazu padel že na deseto mesto.

Tolminci so se dobro upirali kranskemu Triglavu in v 57. minuti celo povedli z golom Cimermana, vendar so si domačini z zadetkom v 67. in 70. min. zagotovili zmago. To je bil verjetno že usoden poraz Tolmina, saj sedaj praktično z 12 točkami nima več možnosti za obstanek. Ni pa še rešeno vprašanje tretjega moštva, ki se bo moralo posloviti od ZCNL, če bo Izola izpadla iz SNL. Kandidati so Jadran in Primorje s 16 točkami ter Unšar, Adria in Tabor z 18 točkami. Unšar po formi v tem delu prvenstva ne

NOGOMET

POKAL RONCHI

Primorec — Campi Elisi 2:0

PRIMOREC: V. Kralj, Husar, R. Krizmančić, Čuk (v 70. min. Papatic), Sosić, Štrnarski, Destić, V. Močina, P. Kralj, B. Krizmančić, B. Kralj, J. Bant.

CAMPI ELISI: De Mola, Viler, Zgarbuli, Gregori, Bolcich, Landrija, Graniero, G. Zulian, F. Zulian, A. Fantina, G. Fantina, 13 Babudri.

STRELAČ: v 10. min. d.p. Valdi Močina, v 20. min. d.p. Bruno Krizmančić.

SODNIK: Borghese iz Trsta.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namreč sodil skoli vsi tekmo pravično. V 23. min. d.p. je izključil igralca Tržačan Gregorija zaradi grobe prekrška nad Pavlom Kraljem. Medtem je tudi opomnil nekaj tržaskih igralcev. V 44. min. pa je zaradi ugovarjanja izključil še Gianclara Fantino, ker ga je namreč že prej pismeno opomnil. Fantina pa je medtem opomnil. Fantina pa je medtem opomnil.

Minuto kasneje je sodnik, 34-letni Luciano Borghese, odpisal konec tekme in se napotil v sklačenico. Kar nenkrat pa se je neki igralec zagnal v njega in ga močno udaril s pestjo, tako da je končal v grmovju, nato pa stekel v sklačenico in skrivaj številko majice. Sodniku so takoj prišli na pomoč trebski igralci in predstavniki društva. Poklicali so Rdeči križ, ki ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer so ga zadržali v nevrokirurškem oddelku.

Primorec je prepričljivo osvojil obe razpoložljivi točki tudi proti ekipi Campi Elisi. Po končani tekmi pa je prišlo do neljubega dogodka. Sodnik je namre

ZAČETEK SOARESOVH POGAJANJ S PREDSTAVNIKOM PAIGC

Dogovorjena prekinitev ognja pred sporazumom o Gvineji-Bissau

Portugalski zunanji minister upa, da bodo sporazumu o pre-mirju sledili priznanje neodvisnosti ter pogajanja z ostalimi osvobodilnimi gibanji - Socialni ukrepi vlade v Lizboni

LONDON, 25. — V največji tajnosti so se pričeli pogovori med portugalskim zunanjim ministrom, socialistom Mariom Soaresom in voditeljem gverilske armije PAIGC iz Gvineje - Bissau in Kapverdskih otokov. Kraj srečanja ni znan.

Soares, ki ga spremljata vojaški svetovalec Almeida Brun in član socialistične internacionalne Jose Neves, je angleškim časnikašem i-skreno povedal, da si od pogovorov s predstavniki začasne vlade osvobojenih ozemelj Gvineje - Bissau pričakuje predvsem sklep sporazuma o ustavitvi ognja in izmenjavi vojnih ujetnikov. To naj bi odprlo vrata končnemu dogovoru o priznanju neodvisnosti Gvineje - Bissau.

Soares je še dodal, da upa, da bodo tem pogovorom sledili tudi drugi s predstavniki osvobodilnih gibanj ostalih afriških kolonij Por-

tuščini, ki je Portugalska po 25. aprilu približala ostali Evropi.

Tu se je sestala vlada in sprejela nekaj pomembnih gospodarskih in socialnih sklepov. Med temi odloki o zvišanju osebnih dohodkov delavcev in uradnikov. Najnižje po zakonu določene plače bodo odslej znašale 3300 eskudov (približno 82 tisoč lir). Do 7500 eskudov mesečne plače bo mezna dinamika povsem sproščena in odvisna od sindikalnih pogajanj, dohodki pa, ki presegajo ta znesek, ostanejo za sedaj zamrznjeni. Na ta način je vlada zvišala portugalskim delavcem plače do 50 odst. Niso pa še sklepali o osebnih dohodkih kmetov, pastirjev in vojakov. O tem bo vlada sklepala v kratkem.

Vlada je tudi ustanovila komisijo, ki se bo ukvarjala z vprašanji srednjih in malih industrijskih podjetij, s kreditom in varčevanjem. Zvišali so minimalne pokojnine, spremenili sistem zdravstvenega in socialnega skrbstva ter zvišali družinske doklade.

Lizbonska vlada je nadalje sklenila strogo nadzorovati dinamiko cen in zamrzniti cene osnovnih življenjskih potrebščin, kakor tudi stanarin.

Končno je bila ustanovljena komisija, ki bo morala sestaviti novi volilni zakon. Na osnovi tega zakona bodo sklicane volitve v ustavodajno skupščino. Komisiji načeluje socialist José Magalhães Godinho, ravnatelj socialističnega dnevnika «República».

V Lizboni je, prvič po pol stoletja ilegale, sklicala svojo konferenco komunistična partija. Udeležilo se je je nad osm tisoč delegatov in aktivistov, ki so do zadnjega kotička napolnili prostore v športni palači. Zbranim sta spregovorila člana CK KPP Carlos Brito in Sejo Magro.

Utemeljila sta smernice partije glede utrjevanja demokratičnih pridobitev in enotnosti in gibanju obo-roženih sil, kakor tudi poudarila načelno stališče komunistov, da je treba afriškimi narodom priznati neodvisnost.

PO ŠTIRIH LETIH JE NA ZNANI KVIZ PADEL ZASTOR

Migliarijeva super-prvakinja zadnje oddaje «Rischiatutto»

V vseh oddajah so razdelili več kot 600 milijonov nagrad

MILAN, 25. — Po več kot štiri-rih letih je na «Rischiatutto», popularni kviz z Mikom Bongiorno, dokončno padel zastor. Kot v vseh pomembnih spektakularnih predstavah se je «Rischiatutto» zaključil s posebno «galas oddajo, v kateri so se spoprijeli prvak leta 1974. Zmagala je Maria Luisa Migliari, dobra poznavalka kuhinjske umetnosti z odgovorom o telečji brzoli na milanski način. Verjetno ni nikoli bila milanska brzola tako drago prodana; s tem odgovorom je Migliarijeva zagotovila naslov «super prvaka» in 5 milijonov 480 tisoč lir. V zadnjem poletu je namreč Migliarijeva prehitela sicer pripravljeno a nesrečno profesorico Gabriello Mondello, ki je ostala na zadnji stopnji lestvice ter bojevitiga Antonia D'Ursa, ki je do tistega trenutka vodil.

Z živahno zadnjo «galas oddajo, 158. v štiriletnem zaporedju, je televizijski par Mike Bongiorno in Sabina Ciuffini zaključil «družinski kviz». Sabina misli še na drugo, verjetno na film, Mike pa, ki se bliža Abrahamu, pa pripravlja načrt za nov kviz. O njem bo razmišljal na počitnicah, vendar meni, da ga bo lahko začel prihodnje leto.

Na omenimo še, da je «Rischiatutto» razdelil med «prvake in poražence» vseh svojih oddaj 605 milijonov in 560 tisoč lir. Od teh so prvaki vnovični 210 milijonov in 200 tisoč lir. Na tem, recimo Massimo Inardi, saj je sam odnesel 48 milijonov in 300 tisoč lir.

S koncem «Rischiatutto» je televizija vrnila običajnim večernim programom ali drugim rekreativnim dejavnostim 27 milijonov Italijanov, kar ni malo.

V Ljubljani bolnišnici so sinoči umrli zaradi opeklin 24-letni Ciril Špiš in Štadžič pri Kranju, 39-letni Peter Mohorč iz naselja Na kresu pri Škofji Loki ter pozno ponoči 24-letni Mehdi Salihu iz Gornjega Šilbova (Kosovo), 43-letni Janko Tavčar iz Bukovice pri Škofji Loki ter Slavko Ivanov iz Makedonije. Danes se je zvedelo, da je hudim poškodbam podlegel še en delavec, toda vest ni potrjena.

Preiskovalni organi so v zvezi z nesrečo priprli šest ljudi, ki so o. pravihali v LTH odgovorne naloge. Preiskava je v teku. Kako je prišlo do eksplozije, ki je spremenila več uavzočih delavcev v prvacite

Škofja Loka, 26. — Huda nesreča zaradi eksplozije v Loški tovarni hladilnikov je zahtevala vsaj pet človeških žrtev. Po nadaljnjih vestih, naj bi se en prizadeti delavec umrl danes popoldne zaradi opeklin, ki jih je dobil pri eksploziji.

V ljubljanski bolnišnici so sinoči umrli zaradi opeklin 24-letni Ciril Špiš iz Štadžič pri Kranju, 39-letni Peter Mohorč iz naselja Na kresu pri Škofji Loki ter pozno ponoči 24-letni Mehdi Salihu iz Gornjega Šilbova (Kosovo), 43-letni Janko Tavčar iz Bukovice pri Škofji Loki ter Slavko Ivanov iz Makedonije. Danes se je zvedelo, da je hudim poškodbam podlegel še en delavec, toda vest ni potrjena.

Preiskovalni organi so v zvezi z nesrečo priprli šest ljudi, ki so o. pravihali v LTH odgovorne naloge. Preiskava je v teku. Kako je prišlo do eksplozije, ki je spremenila več uavzočih delavcev v prvacite

Škofja Loka, 26. — Huda nesreča zaradi eksplozije v Loški tovarni hladilnikov je zahtevala vsaj pet človeških žrtev. Po nadaljnjih vestih, naj bi se en prizadeti delavec umrl danes popoldne zaradi opeklin, ki jih je dobil pri eksploziji.

V ljubljanski bolnišnici so sinoči umrli zaradi opeklin 24-letni Ciril Špiš iz Štadžič pri Kranju, 39-letni Peter Mohorč iz naselja Na kresu pri Škofji Loki ter pozno ponoči 24-letni Mehdi Salihu iz Gornjega Šilbova (Kosovo), 43-letni Janko Tavčar iz Bukovice pri Škofji Loki ter Slavko Ivanov iz Makedonije. Danes se je zvedelo, da je hudim poškodbam podlegel še en delavec, toda vest ni potrjena.

Preiskovalni organi so v zvezi z nesrečo priprli šest ljudi, ki so o. pravihali v LTH odgovorne naloge. Preiskava je v teku. Kako je prišlo do eksplozije, ki je spremenila več uavzočih delavcev v prvacite

Škofja Loka, 26. — Huda nesreča zaradi eksplozije v Loški tovarni hladilnikov je zahtevala vsaj pet človeških žrtev. Po nadaljnjih vestih, naj bi se en prizadeti delavec umrl danes popoldne zaradi opeklin, ki jih je dobil pri eksploziji.

V ljubljanski bolnišnici so sinoči umrli zaradi opeklin 24-letni Ciril Špiš iz Štadžič pri Kranju, 39-letni Peter Mohorč iz naselja Na kresu pri Škofji Loki ter pozno ponoči 24-letni Mehdi Salihu iz Gornjega Šilbova (Kosovo), 43-letni Janko Tavčar iz Bukovice pri Škofji Loki ter Slavko Ivanov iz Makedonije. Danes se je zvedelo, da je hudim poškodbam podlegel še en delavec, toda vest ni potrjena.

OB 30-LETNICI USTANOVNE KONFERENCE SPŽZ ZA PRIMORSKO

Veličastno srečanje primorskih žena v Štjaku

Odločilna vloga žena v današnjih družbenih dogajanjih

Včeraj je bila v Štjaku slovesna proslava 30-letnice ustanovne konference SPŽZ za Primorsko. Na proslavi so nastopili godba iz Divače ter mešani in ženski pevski zbor iz Divače, sledile pa so recitacije, ki so obnovile spomin na ta pomemben zgodovinski dogodek v zvezi z dnevom mladosti in rojstnim dnevom predsednika Jugoslavije Tita. Na veličastni manifestaciji je nastopila tudi mladinska folklorna skupina. Proslave so se udeležile tudi tržaške udeleženke tedanje konference, med katerimi navajamo Lojzko Čebolin - Grozdano in Valerijo Kocjančič - Spelo.

Štjak je, kot je vsem znano, vasica, ki leži na prelomnici Krasa in Vipavske doline. Tu so se križala partizanska pota, tu, v relativnem zatišju so bila mogoča srečanja, politični sestanki in celo večji organizirani zbori. In prav tu je bil pred dobrih 30 leti (točneje povedano 2. februarja 1944) ustanovna konferenca SPŽZ za Primorsko. Prav istega dne se je nedaleč od tu, na cesti med Komnom in Brankom odvijal silovit spopad med partizanskimi enotami in nemškimi in fašističnimi silami. Naslednji dan pa je bila Štjaku prva konferenca oblastnega komiteja SKOJ za Primorsko. Kakšen je bil tedaj odziv slovenskih žena in deklet na poziv OF in KP Slovenije, zgovorno pričča dejstvo, da je bilo v okrašenih dvorani 350 udeležek in gostov in to v trenutku, ko so se bili boji vse naokoli.

Na včerajšnji slovesnosti je spregovoril tov. Živa Beltram, ki je priključila udeleženkam zborovanja v spomin velike dogodke izpred 30 let. Govornica je poudarila, da je bil delež primorskih žena in deklet v narodnosvobodilnem boju izredno pomemben, saj so se tega boja udeleževale, razen v bojnih enotah, predvsem v vseh oblikah stranske pomoči partizanskim enotam: prehrana, oprema, kurirske poti itd. Nadalje so ženske opravile svoje dolžnost v organizaciji OF, partije, komitejev SKOJ, ter v vseh narodnosvobodilnih odborih. Ženske so opravljale naloge, ki jih ni razlikovala v ničemer od aktivnih borev partizanskih enot.

V nadaljevanju svojega govora se je tov. Živa Beltramova dotaknila konkretnih vprašanj, ki danes zadavajo vključevanje žensk v družbeno dogajanje v sedanji stvarnosti v Sloveniji. Pri tem gre za novo pot, ki je sicer svojstvena nvo Jugoslaviji, ki jo pa posebno primorske žene in dekleta toliko bolj občutijo, ker so bile aktivne del tega boja za napredek, za socializem, za samoupravno družbo.

Zelo pomembna je izjava, ki jo je podala Živa Beltramova glede vloge, ki naj jo odigra ženska v današnji družbi. Pribila je, da je bila ta vloga zanemarjena in potisnjena nazaj v prav takšni meri, kot je bila potisnjena nazaj vloga delovnih ljudi v celotnem okviru slovenske in tudi jugoslovanske družbe. «Osnovni vzroki za zaostajanje v politični udeležbi žensk — je dejala — so po svojem izvoru in značaju v bistvu enaki kot vzroki, ki so pripeljali do upadanja vloge delavskega razreda v jugoslovanski družbi».

Na kraju svojega govora je Živa Beltramova govorila o odnosih med Jugoslavijo in Italijo. V tej zvezi je izrazila svoje zadovoljstvo za pozitiven rezultat referendumov, s črnoledimi preroki napovedovali, da bodo prav ženske glasovi usodni za zmago demokratične izbire. Za to nas danes tukaj, ko nas delež žensk v boju za svobodo še posebej zanima, tudi posebej veselje delo, da so se taki preroki ušeli. Govornica je tudi poudarila, da morajo italijanske demokratične si-

le napraviti konec z vsemi poskusmi, da bi se obnovile zahteve po jugoslovanskem ozemlju, pribila pa je odprte slovenskih žena in vseh demokratičnih sil za čim bolj odprto in svobodno mejo med Italijo in Jugoslavijo.

Časnikarji RAI-TV za televizijske oddaje v slovensčini

V Levico Terme se je pozno ponoči končal kongres časnikarjev italijanskega radia in televizije. V imenu tržaške redakcije je delegat Saša Rudolf včeraj predložil kongresu resolucijo s pozivom za čimprejšnjo uresničitev televizijskih oddaj v slovensčini za slovensko manjšino v Furlaniji - Julijski krajini. Resolucija, ki so jo podpisali Saša Rudolf, Roberto Maier Grego in Gianni Decleva pravi: «Časnikarji italijanskega radio - televizije, zbrani na vsedrzhavnem kongresu AGIRT v Levico opozarjajo na izraženo voljo poslanske zbornice, ki obvezuje vlado za predložitev v najkrajšem možnem času konkretnega programa za uresničitev slovenskih televizijskih oddaj v okviru tržaškega sedeža. Obenem opozarjajo na večkrat izraženo pripravljenost avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine za sodelovanje r-i tem načrtu in poudarjajo pomen, katerega ima za slovensko narodno manjšino televizijski spored v materinščini tudi za zajemčenje kulturne pluralizma na obmejnih področjih ter obvezujejo vsedrzhavno vodstvo AGIRT, da podpre pozitivno in naglo rešitev problema.»

PEKING, 25. — Bivši britanski ministri predsednik Edward Heath je prisel v Peking, kjer je bil deležen zelo prisrčnega sprejema, še zlasti če upoštevamo, da gre za vodjo neke opozicijske stranke. Heath bo ostal v Pekingu kakih 10 dni in se bo baje sestel tudi z ministri in predstavniki konzervativcev bi moral obiskati Kitajsko 26. januarja, obisk pa je moral odložiti zaradi hudih gospodarskih težav v Veliki Britaniji.

VESTI Z ONKRAJ MEJE

Včeraj v Kopru srečanje udeležencev bitke za Drvar

Govora narodnega heroja Staneta Bobnarja in udeleženca bitke Oskarja Kjudra

Dopolodne je bilo v Kopru parti-zansko srečanje v počastitev 30-letnice obrambe vrhovnega štaba NOV in tovariša Tita v Drvarju. Udeležili so se ga nekdanji borci in druge prekomorske br-nice Bobnar — so se Slovenci «danele od rodne grude hrabro borili za novo Jugoslavijo».

V imenu preživelih zamejskih borev je vavil udeleženec Oskar Kjuder. Potem, ko je obudil spomin na dogodke v Drvarju, pri katerih je bil osebno prisoten, je Kjuder v nadaljevanju rekel:

Jugoslovanska hrabra armada je tudi osvobodila Trst, iz katerega se je umaknila, da bi ohranili mir. Mi pa smo ostali na svojih domovih v prepričanju, da nam bo nova republika, ki je nastala po zaslugah odporniškega boja, vsaj priznala naš delež v tem boju proti skupnemu sovražniku. Te pravice so nam zajamčene celo po ustavi italijanske republike. Vem pa, da je v zamejstvu vsaj še nekaj 2500 bivših borev, ki še nimajo statusa borca. Med drugim lahko rečem, da je bilo to — spoznamo z borčevsko organizacijo ANPI — eden izmed povodov, da smo se pevci - borci na Tržaškem zedinili in ustanovili TPŽZ. Seveda gojimo borbeno pesem in prenašamo tradicije NOB na mlajšo generacijo. Protestiramo proti novo parajočemu se fašizmu, prav z namenom, da se ne bi spet ponavljale grozote iz preteklosti. Končno pa moramo tudi povedati, da vladajoči krogi v Rimu nimajo dovolj duha, kaj si želi ljudstvo v obmejnih krajih. Prav zaradi tega menim, da je treba nadaljevati po tej borbeni poti in prepričan sem, kakor je tudi pokazal zadnji referendum, posebno na Tržaškem, da si bo naše ljudstvo nekoč samo krojilo svojo usodo.

Politični opazovalci opozarjajo, da so se kitajske oblasti že v trenutku odprtja ameriškega urada v Pekingu uprle zahtevi, da bi marinci opravljal varnostno službo v okolici ameriškega urada. Sedaj sporočajo, da bodo ameriški marinci zapustili Kitajsko sredi prihodnjega meseca.

Izgon marincev

PEKING, 25. — Šest marincev, ki so do sedaj stražili ameriški urad za povezave v Pekingu, bo v kratkem zapustilo Kitajsko na zahtevo vlade LR Kitajske. Zamenjali jih bodo stražniki iz civilu, ki jih bo namestilo ameriško zunanje ministrstvo.

Varstvo okolja — problem, ki zadeva vse

Na običnem zboru obalne skupnosti za varstvo okolja je predsednik te skupnosti dr. Branko Salaman poudaril, da je varstvo okolja stvar vseh in ne samo članov. Strniti je treba vse naše vrste, da bomo zajeli vse tiste tendence, ki resno ogrožajo normalen razvoj življenja. Slišati je bilo več očitkov na račun gospodarstvenikov, ki pri načrtovanju industrijskih objektov zanemarljivo pomen čistilnih naprav, gradijo ob-

BENEŠKI DNEVNİK

Beneški ljudski godci in briški pevski zbor so gostovali v Ligu

Gostitelji, krajevna skupnost iz Liga, so poudarili pomen prijateljskih odnosov ljudi ob državni meji

Beneški ljudski godci pred spomenikom padlim borcem v Ligu

V nedeljo, 12. maja letos je bilo vreme izredno lepo, in v Beneški Sloveniji se je dogodilo nekaj ne-navadnega, nekaj novega. Tega dne je javni delavec Anton Birtič iz Mečane popeljal na kulturni izlet 14 beneških ljudskih godcev — z instrumenti. Cilj izleta je bil Lig s svojo gorsko lepo na levem bregu mejne reke Drje, kjer so bili gostje tamkajšnje «Krajevne skupnosti». Ob njihovem prihodu v vas so predstavniki domačega prebivalstva tem ljudskim kulturnikom iz Nadiške, Sovodenske, Rečanske in Idrijske doline za Staro goru ter pevcem iz gorških Brd, izrekli to-plo in prisrčno dobrodoščilo, kakor so jih pospremili v gostilniško z-bor, kjer so jim družbene organizacije z Liškega pripravile primerno pogostitev.

Ob treh popoldne so instrumentalisti izpod Matajurja privedli v Kulturnem domu v Ligo improvizirani koncert v znamenju prijateljstva ter dobrososedskih odnosov med deželani obeh strani državne meje. Z velikim uspehom je sode-

loval tudi briški moški pevski zbor «Prijatelj». Ob prihajanju nastopajočih v dvorano sta dve brhki lški dekleti vsakemu izmed njih pripeli na prsi kot kri rdeč nagelj. Beneški ljudskim glasbenikom in briškim pevcem je ta čudovita gesta liške mladine takoj razvela srca, kar se je zelo izrazito čutilo v njihovem «umetniškem ognju» pri odajanju koncertne snovi. Ob tej po-tezi smo bili neverjetno vznici; saj je cvetje pri nas Slovenceh nekaj zvišeno najplemenitejšega, s čimer počastimo obisk svojih gostov.

Pred pričetkom prireditve je pred mikrofonom na odru pozdravil goste in občinstvo tajnik liškega Prosvetnega društva Jože Blažič. Dejal je: «Jugoslavija je prestala velike kanske žrtve zato, da je meja med tema sosednjima državama postala najbolj odprta meja v Evropi. Prijateljstvo obeh strani meje je ne-kaj tako dragoceno, kar se ne more nadomestiti z nobeno drugo stvarjo. Jugoslavija stoji odločno na stališču, da je treba to prija-

telstvo gojiti ter razvijati še dalje in dalje na višje stopnje, toda, ne na škodo Jugoslavije in ne na škodo Italije.» Tajnik Prosvetnega društva iz Liga je tudi neprislesljivo obsodil fašistične in iredentistične kroge v Italiji, ki so krivi, da je v zadnjem času prišlo do delne ohladike odnosov med apeninsk in sosednjo balkansko državo. Poudaril je še, da se bo matični narod republike Slovenije tudi v prihodnosti na vseh ravneh in neprestano zavzemal za popolno uveljavitev narodnostnih, kulturnih in gospodarskih pravic Slovencev zunaj meja, med katere nujno spadajo tudi beneški Slovenci in Slovenci v Kanalski dolini. Predstavniki domač-nov liškega območja, Jože Blažič, je nato pred polno dvorano poslušalcev izrekel željo občanov, da bi se nastopajoči gostje iz Beneške Slovenije in člani briškega pevskega zbora «Prijatelj», počutili dobro v njihovem kraju ter da bi obiskali Lig večkrat in številne.

Kulturni spored je vodil in povezoval nadiski domačin Anton Birtič - Mečana, ki je v teh krajih še posebno dobro znan po gostovanjih Birtičevega ansambla «Beneški fantje». Beneški del prireditve, pretežno ljudsko - slovenski, je bil s strani poslušalcev sprejet z največjim odobravanjem, saj se je v dvorani po vsaki skladbi vsulo plaskanje kot plaz.

Briški moški pevski zbor «Prijatelj», pod vodstvom Janeza Slivnika, je pel izredno lepo. Njegov spored je obsegal domoljubne in udarne partizanske pesmi, kar ima v tej «neprijetni» sedanosti...» se večji pomen. Priznati moramo, da vna ta ansambel za sabo veliko discipliniranih vaj, saj se je njegov dosedanj trudi jasno odražal v podajanju snovi na visoki umetniški ravni. Petje je bilo kristalno čisto in ubrano. Pianissimi so zveneli enotno in sočno kakor brne-nje letčnega čebelnega roja. Tudi v «fortis» je bil «ki pevski zbor «Prijatelj» zlit - zavidielje meje in je zvenel kot tisočeri odtiski orgelskih harmonij.

Nedeljski spored v liški kulturni dvorani, ki je trajal dobro uro in pol, je bil tako intenzivno tekoč in pester, da je ta čas minil ne zavedajoč se kdaj. Potem ko je pevski zbor «Prijatelj» odpel na odru zadnjo pesem, so se mu pridružili še vsi izletniki iz Beneške Slovenije, nkar so ob spremljavi Birtičeve harmonike vsi skupaj zapeli za slovo tisto znamenito a ločilo beneško - slovensko pesem «Oj božime».

Preden so nastopajoči s svojimi dubetnimi nageljni odšli z odra, se je pred mikrofonom liški domačin Anton Strgar v imenu družbenih organizacij in občinstva prav lepo zahvalil za nedeljsko prijetno kulturno popoldne ter izrekel željo, da bi v takem smislu pogostje obiskali Lig.

Po nastopu v dvorani so beneške harmonike zvenele po vseh kotih gostilne kar tudi na vasi pred kulturnim domom Strokovno in umetniško obdelana pesem briškega pevskega zbora «Prijatelj» pa je še dolgo časa izzvenevala v gostilniški izbi in izrekla svoje zadnje akorde v Golem Brdu, kjer so jo vsačani in turisti poslušali do pozne noči.

Beneško - slovenski ljudski godci so se med izletom v Lig prijateljsko zblizali med sabo, ob nastopu nastopu v dvorani pa so se navdušili za nadaljnja podobna gostovanja še po drugih krajih. To nam daje jamstvo, da bo ljudska glasba v Beneški Sloveniji žive-la tako dolgo, dokler bo živel slovenski rod; na srod pa bo živel, dokler bosta živeła njegova pristna slovenska glasba in pesem.

Beneške ljudske gode bomo peljali še drugod po svetu, tako, da bo izvirna glasbena motivika iz hribov in dolin pod Matajurjem zadonela še med drugimi Slovenci doma in zunaj meja.

V Čedadu pognali nov jeklarski obrat

Minister za odnose z deželami Toros je včeraj dopoldne odprl novo tovarno družbe Metallurgica Cividale v okviru industrijske cone za vzhodno Furlanijo pri Čedadu. Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik dežele Comelli. Metallurgica Cividale deluje v okviru videmske družbe Safau in razpolaga za glavni 800 milijonov lir. Del finančnih sredstev za ustanovitve nove družbe in za uresničitev tovarne je čedaski industrijski coni je prispevala delžna finančna družba Friulia. Obrat zavzema 115.000 kv. metrov površine, od tega 8.300 kv. metrov zaprtega prostora. Tovarna bo proizvajala specialna jekla za domače in tuje tržišče. V prvi fazi bo proizvodnja dosegla 50 do 60.000 ton jekla na leto, pozneje pa se bo povečala na 80.000 ton. Tovarna je stala 1 milijardo 850 milijonov lir. Koliko delavcev bo našlo zaposlitve v novem obratu, ni znano. Predstavnik Safau je na slovesnem predstvi naglasil, da bo družba v kratkem naložila skupno 14 milijard lir, s tem pa se bo število delavcev, zaposlenih v njenih obratih povečalo za 1.100 enot.